

2006 liepos 21

Nr. 13-14 Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys**BAŽNYČIOS
ŽINIOS****Šiame numeryje:****Popiežius**

Popiežius Benediktas XVI Homilija Sekminių vigilijoje per susitikimą su bažnytiniais sąjūdžiais ir bendrijomis	2
Homilija Šventųjų Petro ir Pauliaus iškilmės dieną	4
Kreipimasis į V pasaulio šeimų susitikimo dalyvius	5
Homilija per V pasaulio šeimų susitikimo baigiamąsias šv. Mišias	7
Apie jaunimo tikėjimo ugdymą	9

Ad limina Apostolorum

VIENYBĖS IŠGYVENIMAS Pokalbis su Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininku, Kauno arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi	11
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos bažnytinės provincijos ir Kauno arkivyskupijos įkūrimo 80 metų jubiliejaus šventė	13
Didieji Žemaičių Kalvarijos atlidai	15
Jaunimo piligriminis žygis į Žemaičių Kalvariją	19
Kunigų ugdymo konferencija	20
Domeikavoje konsekruota Lietuvos kankinių bažnyčia	21

Homilijos

GAIVINANTIS POILSIS 16 eilinis sekmadienis (B)	24
MALONĖS GAUSA 17 eilinis sekmadienis (B)	25
ŽMOGAUS SŪNUS Atsimainymas (B)	26
MŪSŲ TIKĖJIMAS 19 eilinis sekmadienis (B)	27
IŠAUKŠTINTA SU KŪNU IR SIELA Švč. Mergelės Marijos ėmimas į dangų (Žolinė)	28
ŠVENTASIS POKYLIS 20 eilinis sekmadienis (B)	29

Bažnyčia pasaulyje

Pasaulio šeimų susitikimas Valensijoje	30
--	----

Popiežiaus Benedikto XVI homilija Sekminių vigilijoje per susitikimą su bažnytiniais sąjūdžiais ir bendrijomis

Šv. Petro aikštė,
2006 m. birželio 3 d.

(Ištraukos)

<...> Dabar paklauskime savęs: kas yra Šventoji Dvasia? Kaip galime ją pažinti? Kaip pas ją ateiname ir kaip ji ateina pas mus? Kokie jos darbai? Pirmą atsakymą teikia didysis Bažnyčios Sekminių himnas, kuriuo pradėjome Vakarinę: „*Veni, Creator Spiritus...*“. Himne dėmesys atkreipiamas į pirmąsias Biblijos eilutes, kuriomis, pasitelkiant vaizdus, nusakomas Visatos sukūrimas. Pirmiausiai ten sakoma, jog Dievo Dvasia viršum chaoso, viršum bedugnės vandenių. Pasaulis, kuriame gyvename, yra Dvasios–Kūrėjo darbas. Sekminės yra ne tik Bažnyčios pradžia ir todėl ypatingu būdu jos šventė; Sekminės taip pat yra sukūrimo šventė. Pasaulis egzistuoja ne iš savęs paties; jis kyla iš kuriamosios Dievo Dvasios, iš kuriamojo Dievo žodžio. Todėl jis atspindi ir Dievo išmintį. Ši savo platybe bei savo dėsnių visa apimančia logika kažkiek leidžia probėgšmais įžiūrėti Dievo Dvasią–Kūrėją. Ji kviečia mus puoselėti pagarbą baimę. Būtent, kas kaip krikščionis tiki į Dvasią–Kūrėją, tas suvokia, jog negalime pasauliu ir materija naudotis bei piktnaudžiauti kaip tiesiog mūsų darymo bei norėjimo medžiaga; kad kūrinių turime laikyti dovana, patikėta mums ne sunaikinti, bet paversti Dievo sodu ir per tai žmogaus sodu. Matydami, kokia daugybe būdų žeme piktnaudžiaujama, tartum girdime kūrinių dūsavimą, apie kurį kalba šventasis Paulius (*Rom 8, 22*); imame suprasti apaštalo žodžius, jog kūrinių nekantriai laukia, kada bus apreikšti Dievo vaikai, kad būtų išvaduoti bei įgytų savo spindesį. Brangūs bičiuliai, trokštame būti tokiais Dievo vaikais, kokių laukia kūrinių, ir galime tokie būti, nes Viešpats tokius mus padarė per krikštą. Taip, kūrinių ir istorija laukia mūsų – laukia vyrų ir moterų, tikrai esančių Dievo sūnumis bei dukterimis ir atitinkamai besielgiančių. Žvelgdami į istoriją, matome, kaip kūrinių galėjo klestėti aplink vienuolynus, kaip su Šventosios Dvasios pabudimu žmonių širdyse į žemę grįžo Dvasios–Kūrėjo spindesys, kuris gali būti aptemdytas ir kartais tiesiog visiškai užgesintas barbariško žmogaus godulio valdyti. Tai vyko ir Pranciškaus Asyžiečio aplinkoje – vyksta visur, kur Dievo Dvasia pasiekia žmonių širdis, Dvasia, mūsų himne apibūdinama kaip šviesa, meilė ir jėga. Taip radome atsakymą į pirmąją klausimą, kas yra Šventoji Dvasia, kokie jos darbai ir kaip galime ją pažinti. Ji ateina pas mus per kūrinių. Deja, gera Dievo kūrinių žmonių istorijos tėkmėje buvo užversta storu purvo sluoksniu, kuris labai apsunkina, jei apskritai leidžia, įžiūrėti joje Kūrėjo atspindį – net jei ir beveik spontaniškai mums vis ateina mintis apie Kūrėjo buvimą išgyvenant saulėlydį prie jūros, keliaujant po kalnus ar stovint priešais žydinčią gėlę.

Į pagalbą mums ateina Dvasia–Kūrėjas. Ji įžengė į istoriją ir todėl kalba mums naujaip. Jėzuje Kristuje pats Dievas tapo žmogumi ir, taip sakant, leido pažvelgti į Dievo vidų. O ten matome kai ką visiškai netikėta: Dieve egzistuoja Aš ir Tu. Slėpingas ir tolimas Dievas nėra begalinė vienatvė, jis yra meilės įvykis. Jei, žvelgdami į kūrinių, manome galį probėgšmais įžiūrėti Dvasią–Kūrėją, patį Dievą, kaip kūrybingą matematiką, kaip galią, formuojančią pasaulio dėsnius bei tvarką, taip pat kaip grožį, tai dabar sužinome: ta Dvasia–Kūrėjas turi širdį. Ji yra meilė. Egzistuoja Sūnus, besikalbantis su Tėvu. Ir abu yra vienas ir tas pat Dvasioje, kuri, taip sakant, yra dovanojimo ir meilės aplinka, padaranti iš jų abiejų vienatinį Dievą. Ši meilės vienybė, kuri yra Dievas, iškilesnė negu kokios nors galutinės nedalybės vienybė. Būtent trivienis Dievas yra vienatinis Dievas.

Per Jėzų pažvelgiame, taip sakant, į patį Dievo vidų. Jonas savo evangelijoje taip šitai išreiškia: „Dievo niekas niekada nėra matęs, tiktai viengimis Sūnus – Dievas, Tėvo prieglobstyje esantis, mums jį atskleidė“ (*Jn 1, 18*). Tačiau Jėzus ne tik leido mums pažvelgti į Dievo vidų; su juo Dievas tarsi išėjo iš savo vidaus ir atėjo mūsų pasitikti. Tai pirmiausiai vyksta per Jėzaus gyvenimą, kančią, mirtį ir prisikėlimą; per jo žodį. Bet Jėzus nesitenkina ėjimu mūsų link. Jis nori daugiau. Jis nori susivienyti. Tokia yra pokylio ir vestuvių įvaizdžio prasmė. Turime ne tik ką nors apie jį žinoti, bet per jį būti ėmti į Dievą. Todėl jis turi mirti ir prisikelti: kad dabar nebebūtų tam tikroje apibrėžtoje vietoje, bet kad iš jo ištekėti, į mūsų širdis įžengti ir taip mus su Jėzumi ir Tėvu – su trivieniu Dievu – suvienyti galėtų jo Dvasia, Šventoji Dvasia.

Štai kas yra Sekminės: Jėzus – ir per jį pats Dievas – ateina pas mus ir ėmė mus į save. „Jis siunčia Šventąją Dvasią“, – sakoma Šventajame Rašte. Kokie yra to padariniai? Norėčiau pabrėžti pirmiausiai du aspektus: Šventoji Dvasia, per kurią pas mus ateina Dievas, atneša mums gyvenimą ir laisvę. Pažvelkime atidžiau į abu dalykus. „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, kad apskiai jo turėtų“, – sako Jėzus Jono evangelijoje (*10, 10*). Gyvenimas ir laisvė – jų abiejų visi trokštame. Bet kas tai yra? Kur ir kaip atrandame „gyvenimą“? Manau, jog dauguma žmonių gyvenimą spontaniškai suvokia lygiai taip, kaip sūnus palaidūnas evangelijoje. Pastarasis pasiima jam priklausiančią palikimo dalį ir tuomet jaučiasi laisvas, nori pagaliau gyventi neslegiamas namų pareigų naštos, tiesiog gyventi. Jis nori iš gyvenimo gauti viską, ką šis gali jam pasiūlyti. Jis nori visko paragauti – gyventi, tiesiog gyventi, pasisotinti gyvenimo gausa ir nepraleisti nieko, ką šis turi pasiūlyti vertinga. Ir štai galiausiai jis – kiauliaganys, pavydintis net kiaulėms: toks tuščias tapo jo gyvenimas. Tuščia, pasirodo, ir jo laisvė. Argi lygiai tas pat nevyksta ir šiandien? Kai tik išgeidžiama paimti gyvenimą savo valdžion, jis tampa vis tuštesnis, vis skurdesnis; tokios pastangos dažnai baigiasi paguodos ieškojimu narkotikuose, didžiojoje iliuzijoje. Taip pat imama abejoti, ar gyvenimas iš tiesų yra tikrasis gėris. Ne, šitaip gyvenimo neatrandame.

Jėzaus žodžiai apie gyvenimo apstumą yra kalboje apie gerąjį ganytoją. Šie žodžiai pateikti dvejopame kontekste. Apie ganytoją Jėzus sako, jog šis guldąs savo gyvybę. „Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu“ (plg. *Jn* 10, 18). Gyvenimas atrandamas tik tada, kai jis dovanojamas; jis neatrandamas norint gyvenimą turėti tik sau. To turime mokytis iš Kristaus, ir to mus moko Šventoji Dvasia, kuri yra gryna dovana, Dievo sąvęs dovanojimas. Juo daugiau savo gyvenimo atiduodama kitiems, pačiam gėriui, juo apstesnė gyvenimo tėkmė. Antra, Viešpats sako, jog gyvenimas skleidžiasi einant kartu su ganytoju, pažįstančiu ganyklą – vietas, kur trykšta gyvenimo šaltiniai. Gyvenimą atrandame bendrystėje su tuo, kuris yra įsikūnijęs gyvenimas, – bendrystėje su gyvuoju Dievu, bendrystėje, į kurią mus įveda Šventoji Dvasia, Vakarinės himne vadinama *fons vivus* – gyvuoju šaltiniu. Ganykla, kur trykšta gyvenimo šaltiniai, yra Dievo žodis, toks, koks aptinkamas Rašte, Bažnyčios tikėjime. Ganykla yra pats Dievas, kurį pažinti mokomės Šventosios Dvasios galia tikėjimo bendrystėje. Brangūs bičiuliai, sąjūdžiai gimė būtent iš tikrojo gyvenimo troškulio. Jie visais atžvilgiais yra gyvenimą teigiantys sąjūdžiai. Kur tikrasis gyvenimo šaltinis nebetrykšta, kur gyvenimas, užuot jį dovanojus, tik besisavinamas, ten pavojus kyla ir kitų gyvenimui. Norėdami gyvenimą apsaugoti, pirma turime vėl atrasti gyvenimo šaltinį; pats gyvenimas turi atsiskleisti visu savo grožiu bei iškilumu, turime leisti atgaivinami Šventosios Dvasios, kūrybingojo gyvenimo šaltinio.

Trumpai jau buvo paminėta laisvės tema. Sūnaus palaidūno išskeliavime susipina gyvenimo ir laisvės tema. Jis nori gyvenimo ir todėl trokšta būti visiškai laisvas. Būti laisvam šiuo požiūriu reiškia galėti daryti viską, ką nori, neprivalėti pripažinti jokio kito kriterijaus šalia ir aukščiau savęs, vadovautis tik savo norais ir valia. Kas taip gyvena, netrukus susidurs su kitu, trokštančiu lygiai taip pat gyventi. Neišvengiamas tokio egoistinio laisvės supratimo padarinys yra prievarta, abipusis laisvės ir gyvenimo griovimas. Tuo tarpu Šventajame Rašte laisvės sąvoka siejama su įvaikyste: „Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote įvaikystės Dvasią, kurioje šaukiame: *Aba, Tėve!*“ (*Rom* 8, 15). Ką tai reiškia? Šventasis Paulius čia suponuoja antikinio pasaulio socialinę sistemą, joje buvo vergų, kuriems niekas nepriklausė ir kurie todėl negalėjo būti suinteresuoti tinkama dalykų plėtoje. Sykiu būdavo vaikų, kurie turėdavo ką paveldėti ir todėl rūpindavosi savo nuosavybės išsaugojimu bei geru valdymu ir valstybės išlaikymu. Jie būdavo laisvi, tad jiems tekdavo ir atsakomybė. Šis principas galioja visada, nepriklausomai nuo anų laikų sociologinio fono: laisvė ir atsakomybė viena nuo kitos neatsiejamos. Tikroji laisvė reiškiasi kaip atsakomybė, kaip elgesys, kuriuo prisiimama atsakomybė už pasaulį, už save ir kitus. Laisvas yra vaikas, kuriam kas nors priklauso ir kuris todėl neleidžia to griauti. Visos pasaulietinės atsakomybės, apie kurias kalbėjome, tėra dalinės atsakomybės – už tam tikrą sritį, tam tikrą valstybę ir t. t. Tuo tarpu Šventoji Dvasia pada-

ro mus Dievo vaikais. Ji padaro mus atsakingus, įtraukia į paties Dievo turimą atsakomybę už pasaulį ir visą žmoniją. Ji moko mus žvelgti į pasaulį, kitus ir pačius save Dievo akimis. Darome gera ne kaip vergai, kurie nėra laisvi kitiems, bet darome tai todėl, kad asmeniškai atsakome už viską, kad mylime tiesą ir gėrį, kad mylime patį Dievą ir jo kūrinius. Tai tikroji laisvė, į kurią mus nori vesti Šventoji Dvasia. Bažnytiniai sąjūdžiai trokšta ir turi būti laisvės, šios tikrosios laisvės, mokyklos. Ten mokykimės šios tikrosios laisvės – ne vergiškos, besitaikančios atsiriekti visiems skirto pyrago net ir tada, kai jo trūksta kitam. Trokštame tikros ir didžios laisvės, paveldėtojų laisvės, Dievo vaikų laisvės. Šiame pasaulyje, sklidiname fiktyvių, aplinką ir žmogų griaunančių laisvių, Šventosios Dvasios galia kartu mokykimės tikrosios laisvės, steikime laisvės mokyklas ir savo gyvenimu rodykime kitiems, kad esame laisvi ir kaip puiku iš tikrųjų būti laisvam tikrojoje Dievo vaikų laisvėje.

Šventoji Dvasia, dovanodama gyvenimą ir laisvę, steigia ir vienybę. Tai trys viena nuo kitos neatsiejamos dovanos. Kalbėjau jau per ilgai, bet leiskite tarti dar kelis žodžius apie vienybę. Norint ją suprasti, naudingas vienas sakinytis, kuris iš pirmo žvilgsnio atrodo veda nuo jos tolyn. Nikodemui, kuris, ieškodamas tiesos, su savo klausimais nakčia ateina pas Jėzų, Viešpats sako: „Dvasia pučia, kur nori“ (*Jn* 3, 8). Tačiau Dvasios valia nėra savivalė. Tai – tiesos ir gėrio valia. Todėl ji pučia ne bet kur – vieną kartą čia, kitą kartą ten; jos dvelksmas mus ne išblaško, bet suburia, nes tiesa ir meilė vienija. Šventoji Dvasia yra Jėzaus Kristaus Dvasia, Dvasia, vienijanti Tėvą su Sūnumi meilėje, kuri dovanoja ir priima vienatiniame Dieve. Dvasia mus taip vienija, kad šventasis Paulius kartą galėjo pasakyti: „Visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje!“ (*Gal* 3, 28). Šventoji Dvasia savo dvelksmu gena mus pas Kristų. Šventoji Dvasia veikia „kūniškai“, veikia ne tik subjektyviai, „dvasiškai“. Mokiniais, palaičiusiems jį „dvasia“, prisikėlęs Kristus pasakė: „Juk tai aš pats! Palieskite mane ir įsitikinsite: dvasia gi neturi kūno nei kaulų, kaip matote mane turint“ (*Lk* 24, 39). Tas prisikėlusiam Kristui galioja kiekvienoje istorijos epochoje. Jis nėra vaiduoklis, jis nėra paprasčiausiai dvasia, mintis, vien idėja. Jis liko įsikūnijusiuoju – Prisiėmusiuoju mūsų kūną – ir toliau visada statydina savo kūną, daro savo kūną iš mūsų. Dvasia pučia, kur nori, o jos valia yra kūnu tapusioji vienybė, pasaulį perkeičianti vienybė.

Laiške efeziečiams šventasis Paulius mums sako, jog šis Kristaus kūnas, kuris yra Bažnyčia, sujungtas įvairiais ryšiais (plg. *Ef* 4, 16), ir juos įvardija: tai – apaštalai, pranašai, evangelistai, ganytojai ir mokytojai (plg. 4, 11). Dvasios dovanos daugialypės – tą matome. Žvelgdami į istoriją, žvelgdami į šį susirinkimą čia, Šv. Petro aikštėje, regime, kaip ji visada pažadina naujų dovanų; matome, kokius skirtingus organus ji sukuria ir kaip vis iš naujo kūniškai ji veikia. Įvairovė ir vienybė joje viena kitą lydi. Ji pučia, kur nori. Ji daro tai nelauktu būdu, nelauktose vietose ir anksčiau neįsivaizduotomis formomis. Ir kaip įvairialypiškai bei kūniškai ji

tai daro! Formų įvairovė ir vienybė čia irgi neatskiriamos. Ji nori jūsų įvairialypiškumo, nori jūsų vienatiniam kūnui, vienybėje su tvaria Bažnyčios tvarka – ryšiais su apaštalų įpėdiniais ir šventojo Petro įpėdiniu. Ji neišlaisvina mūsų iš pastangų mokytis elgesio vienas su kitu būdo, bet kartu parodo mums, jog veikia turėdama prieš akis vienatinį kūną ir vienatinio kūno vienybę. Tikrai taip vienybė įgyja jėgos ir grožio. Prisdėkite prie vienatinio kūno statydinimo! Ganytojai rūpinsis negesinti Dvasios (plg. *1 Tes 5, 19*), o jūs nepaliaujamai skirkite savo dovanas visai bendruomenei. Dvasia veda mus pas Kristų jo kūne. „Iš jo visas kūnas“, – sako mums šventasis Paulius, – „suderintas ir stipriai sujungtas įvairiais ryšiais, savaip veikiant kiekvienai daliai, auga ir save patį stato meilėje“ (*Ef 4, 16*).

Šventoji Dvasia nori vienybės, nori visybės. Todėl ji pirmiausiai reiškiasi užsidegimu misionieriauti. Kas atrado ką nors tikro, gražaus, gero – vienintelį tikrą lobį, vertingą perlą!, – tas skuba tuo visur su kitais pasidalyti: šeimoje ir darbe, visose savo gyvenimo srityse. Jis daro tai be jokios baimės, nes žino, kad yra įvaikintas; be arogancijos, nes visa yra dovana; drąsiai, nes Dievo Dvasia veikdama žmonių „širdyje“ ir kaip sėkla įvairiausiose kultūrose ir religijose yra pirmesnė. Jis daro tai peržengdamas visas sienas, nes yra Gerosios Naujienos, skirtos visiems žmonėms, visoms tautoms, nešėjas. Brangūs bičiuliai, prašau jūsų, dar glaudžiau bendradarbiaukite su visuotine apaštališkąja popiežiaus tarnyba atveriant duris Kristui; tai – geriausia Bažnyčios tarnystė žmonėms ir visų pirma vargšams, būtent, kad Kristus būtų individualaus žmogaus gyvenimo, teisingos visuomenės tvarkos ir taikaus tautų sambūvio „kertinis akmuo“, ant kurio būtų statydinama autentiška civilizacija, meilės civilizacija. Šventoji Dvasia tepadovanoja tikintiesiems iškilėnę pasaulio, gyvenimo, istorijos viziją ir tepadaro juos neapgaunančios vilties liudytojais.

Tad per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų Šventosios Dvasios malonėje prašykime Dievo Tėvo, kad Sekminių iškilėnę šventimas krikščionių gyvenimui ir visos Bažnyčios misijai būtų kaip žėruojanti ugnis ir smarkus vėjas. Jūsų sąjūdžių ir bendruomenių intencijas patikiu Švenčiausiosios Mergelės Marijos, kartu su apaštalais buvusios Aukštutiniame kambaryje, širdžiai; teprašo ji, kad šios intencijos būtų konkrečiai įgyvendintos. Visiems jums meldžiu Šventosios Dvasios dovanų išliejimo, kad ir mūsų laikais galėtume išgyventi naujas Sekmines.

Popiežiaus Benedikto XVI homilija Šventųjų Petro ir Pauliaus iškilėnę dieną

Šv. Petro katedra,
2006 m. birželio 2 d.

(*Sutrumpinta*)

„Tu esi Petras – Uola; ant tos uolos aš pastatysiu Bažnyčią“ (*Mt 16, 18*). Ką tiksliai Viešpats šiais žodžiais pasako Petru? Ką jis jam jais pažada, kokią užduotį patiki? Ir ką sako mums – Romos vyskupui, sėdinčiam Petro katedroje, ir šiandienei Bažnyčiai? Norint suvokti šių Jėzaus žodžių reikšmę, naudinga prisiminti, kad evangelijose pateikiamos trys skirtingos situacijos, kai Viešpats ypatingu būdu patiki Petru jo būsimą užduotį. Užduotis visada ta pati, tačiau situacijų ir vartojamų įvaizdžių skirtingumas aiškiau parodo tai, kas Viešpačiui rūpėjo ir teberūpi.

Mato evangelijoje, kurią ką tik girdėjome, Petras asmeniškai išpažįsta Jėzų pripažindamas jį Mesiju ir Dievo Sūnumi. Todėl jam jo ypatinga užduotis patikima trimis įvaizdžiais: uolos, tampančios pamatiniu, arba kertiū akmeniu, raktų ir surišimo bei atrišimo. Čia neketinu dar kartą interpretuoti šių trijų Bažnyčios amžių tėkmėje vis aiškintų įvaizdžių. Veikiau norėčiau atkreipti dėmesį į šių žodžių geografinę vietą ir chronologinį kontekstą: pažadas duodamas netoli Jordano šaltinių, ant žydų šalies ir pagonių pasaulio sienos. Pažado momentas irgi reiškia lemiamą posūkį Jėzaus kelyje: Viešpats dabar pasuka Jeruzalės link ir pirmąkart mokiniams pasako, jog kelias į šventąjį miestą yra kelias kryžiaus link: „Nuo to meto Jėzus pradėjo aiškinti savo mokiniams turįs eiti į Jeruzalę ir daug iškentėti nuo seniūnų, aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų, būti nužudytas ir trečią dieną prisikelti“ (*Mt 16, 21*). Abu dalykai neatskiriami ir lemia vidinę primato ir apskritai Bažnyčios vietą: Viešpats be paliovos keliauja kryžiaus link, į kenčiančio ir nužudytojo Dievo Tarno nusižeminimą, tačiau sykiu jis visada taip pat yra pakeliui į pasaulio platybę, kur pirma visų eina kaip Prisikėlusysis, idant pasaulyje suspindėtų jo žodžio ir jo meilės šviesa. Jis yra pakeliui, kad per jį, nukryžiuotą ir prisikėlusį Kristų, į pasaulį ateitų pats Dievas. Šia prasme Petras savo pirmajame laiške apibūdina save „kaip Kristaus kentėjimų liudytoją ir būsimosios šlovės dalyvį“ (plg. *1 Pt 5, 1*). Bažnyčiai Didysis penktadienis ir Velykos yra neatskiriami; Bažnyčia visada yra ir garstyčios grūdėlis, ir medis, kurio šakose dangaus paukščiai suka lizdus. Bažnyčia – ir joje Kristus – kenčia ir šiandien. Joje Kristus vis pajuokiamas ir mušamas; vis mėginama išstumti jį iš pasaulio. Nedidelė Bažnyčios valtis vis blaškoma ideologijų, užtvindančių savo vandenimis ir grasinančių ją paskandinti, audros. Ir vis dėlto: Kristus pergalingas būtent kenčiančioje Bažnyčioje. Nepaisant visko, tikėjimas į jį vis iš naujo sustiprėja. Ir šiandien Viešpats įsakinėja vandeniui ir pasirodo kaip elementų Viešpats.

Jis pasilieka savo valtyje, Bažnyčios laivelyje. Taip ir Petro tarnyba atskleidžia, viena vertus, žmogui būdingą silpnumą ir kartu Dievo jėgą: Viešpats parodo savo jėgą per žmogaus silpnumą, parodo, kad būtent jis pats, padedamas silpnų žmonių, statydina savo Bažnyčią.

Pažvelkime dabar į Luko evangeliją, kurioje pasakojama, kaip Viešpats per Paskutinę vakarienę iš naujo patiki ypatingą užduotį (plg. *Lk 22, 31–33*). Žodžiai, kuriais Jėzus kreipiasi į Simoną, šikart pateikiami iškart po Švenčiausiosios Eucharistijos įsteigimo. Viešpats ką tik yra padovanojęs save saviesiems duonos ir vyno pavidalu. Eucharistijos įsteigime galime įžiūrėti tikrąjį Bažnyčios įsteigimo aktą. Per Eucharistiją Viešpats dovanoja saviesiems ne tik save, bet ir savo naujosios bendrystės su jais tikrovę, kuri truks iki tol, „kol jis ateis“ (plg. *1 Kor 11, 26*). Per Eucharistiją mokiniai tampa jo gyvaisiais namais, kurie istorijoje auga kaip nauja ir gyva Dievo šventykla šiame pasaulyje. Taigi iškart po šio sakramento įsteigimo Jėzus kalba apie tai, ką reiškia būti mokiniu, ką naujojoje bendruomenėje reiškia „tarnyba“. Jis sako, jog tai užduotis tarnauti, lygiai kaip jis pats tarp jų visada yra tas, kuris tarnauja. Ir tada jis kreipiasi į Petrą. Jis sako, jog Šėtonas pareikalavo persijoti mokinius tarsi kviečius. Tai primena Jobo knygos vietą, kur Šėtonas prašo Dievo leisti išbandyti Jobą. Velnias – Dievo ir žmogaus juodintojas – taip nori įrodyti, jog tikro religingumo nėra, jog žmoguje visa nukreipta tik į naudą. Jobo atveju Dievas suteikia Šėtonui prašomą laisvę būtent dėl to, kad galėtų apginti savo kūrinį – žmogų ir save patį. Tas pat pasakytina Jėzaus mokinių atveju: Dievas visais laikais suteikia Šėtonui tam tikros laisvės. Mums dažnai atrodo, kad Dievas Šėtonui palieka per daug laisvės; kad jis suteikia jam galimybę mus baisiai sukrėsti, ir kad tai viršys mūsų jėgas ir per daug mus prislėgs. Vis šauksime Dievui: pažvelk, Dieve, į savo mokinių vargą ir apsaugok mus! Iš tiesų Jėzus tęsia: „Bet aš meldžiuosi už tave, kad tavasis tikėjimas nesu-svyruotų“ (*Lk 22, 32*). Jėzaus malda apriboja blogio galią, Jėzaus meldimasis yra Bažnyčios apsauga. Galime šios apsaugos ieškoti, jos laikytis ir būti ja tikri. Tačiau Jėzus, kaip sakoma evangelijoje, ypatingu būdu meldžiasi už Petrą: „kad tavasis tikėjimas neužgestų“. Ši Jėzaus malda – tai pažadas ir kartu užduotis: Jėzaus malda apsaugo Petro tikėjimą, tą tikėjimą, kurį šis išpažino Pilypo Cezarėjoje: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus“ (*Mt 16, 17*). Neleiskime, kad šis tikėjimas taptų nebylus, jį visada reikia stiprinti, pirmiausiai kryžiaus ir viso pasaulyje esančio prieštaravimo akivaizdoje: tokia yra Petro užduotis. Jėzus meldžiasi dėl Petro tikėjimo, kad šis tarnautų kitiems. Būtent tai jis nori pasakyti žodžiais: „O tu sugrįžęs stiprink brolius“ (*Lk 22, 32*).

„O tu sugrįžęs“: šie žodžiai yra pranašystė ir kartu pažadas. Jais išpranašaujama Simono, tarnaitės ir tarno akivaizdoje išsiginčiančio, kad pažįsta Jėzų, silpnybė. Šiuo nuopoliu Petras – o su juo ir kiekvienas jo įpėdinis – turi būti pamokytas, jog Viešpaties Bažnyčiai stadydinti bei vadovauti vien savo jėgų neužtenka. Niekam

tai nepavyksta padaryti tik savo pastangomis. Nors Petras atrodo gana gabus ir uolus, jis neišlaiko jau pirmo išbandymo. „O tu sugrįžęs“: tačiau Viešpats, išpranašavęs jam jo nuopolių, pažada ir atsivertimą: „Tuomet Viešpats atsigrėžė ir pažvelgė į Petrą“ (*Lk 22, 61*). Jėzaus žvilgsnis perkeičia ir tampa Petro išganymu: „Jis išėjo laukan ir karčiai pravirko“ (*Lk 22, 62*). Visada maldaukime šio išgelbėjančio Jėzaus žvilgsnio – visiems, kuriems Bažnyčioje tenka atsakomybė; visiems kenčiantiems dėl šių laikų sumaišties; dideliems ir mažiems: Viešpatie, vis iš naujo pažvelk į mus, vis iš naujo pakelk mus, kai parpuolame, ir paimk į savo geras rankas.

Pažadėdamas savo maldą, Viešpats patiki Petru užduotį tarnauti savo broliams. Petro užduotis šaknijasi Jėzaus maldoje. Tai teikia jam tikrumo, jog jis, nepaisant visų žmogiškų silpnųbių, galės ištverti iki galo. Nėgana to, Viešpats duoda jam šią užduotį Paskutinės vakarienės aplinkoje, dovanodamas Švenčiausiąją Eucharistiją. Bažnyčia savo esme yra eucharistinė bendruomenė ir todėl bendrystė Viešpaties kūne. Petro užduotis yra šiai visuotinei bendrystei pirmininkauti, leisti jai būti pasaulyje ir kaip regimai vienybei. Kartu su visa Romos Bažnyčia, pasak šventojo Ignoto Antiochiečio, jis turi pirmininkauti gailėstingajai meilei: pirmininkauti iš Kristaus kylančios ir, idant Kristaus meilė pasiektų pasaulio pakraščius, vis iš naujo privatumo ribas peržengiančios meilės bendruomenei.

Trečia nuoroda į primatą yra Jono evangelijoje (*Jn 21, 15–19*): Viešpats yra prisikėlęs ir kaip Prisikėlusysis patiki Petru savo kaimenę. Ir čia kryžiaus įvykis ir prisikėlimas išsimeškė vienas į kitą. Jėzus išpranašauja Petru, kad jo kelias atves prie kryžiaus. Šioje bazilikoje, pastaitytoje ant Petro kapo – vargšo kapo, matome, jog Viešpats visada nugali būtent per tai – per kryžių. Jo galia neatitinka pasaulietinių galios išivaizdavimų; ji yra gėrio galia, tiesos ir už mirtį stipresnės meilės galia. Taip, jo pažadas tikras: Bažnyčios, kurią jis pastatė ant Petro, mirties ir pragaro galios nenugalės (plg. *Mt 16, 18*). Ir būtent taip jis asmeniškai toliau statydina Bažnyčią. <...>

Popiežiaus Benedikto XVI kreipimasis į V pasaulio šeimų susitikimo dalyvius

Valensija (Ispanija),
2006 m. liepos 8 d.

Brangūs broliai ir seserys,

labai džiaugiuosi dalyvaudamas šiame maldos susitikime, kuriame švėsime dieviškąją šeimos dovaną. Maldoje esu arti visų, kuriuos neseniai yra palietę liūdinių įvykiai šiame mieste, esu arti jų puoselėdamas prisikėlusio Kristaus viltį, net ir didžiausios žmogiškos kančios akimirksniais duodančią drąsos ir šviesos.

Vienijami tikėjimo į Kristų, susirinkome čia iš daugelio pasaulio kraštų. Esame bendruomenė, džiugiai liudijanti, kad žmogus buvo sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą mylėti ir kad jis tik tada visiškai realizuoja save, kai nuoširdžiai dovanoja kitiems. Šeima – pirmutinė vieta, kur kiekvienas žmogus mokosi dovanoti ir priimti meilę. Todėl Bažnyčia šiai pamatinei žmogaus sričiai nuolatos rodo pastoracinę dėmesį. Štai ko moko Bažnyčia: „Dievas, kuris yra meilė, sukūrė žmogų iš meilės ir pašaukė jį mylėti. Sukūręs vyrą ir moterį, Dievas pašaukė juos į artimą gyvenimo ir tarpusavio meilės bendrystę santuokoje, „taigi jie – jau nebe du, o vienas kūnas“ (Mt 19, 6)“ (Katalikų Bažnyčios katekizmo santrauka, 337).

Šią tiesą Bažnyčia nenuilstamai skelbia pasauliui. Mano garbingasis pirmtakas Jonas Paulius II sakė, jog „žmogus tapo Dievo paveikslu ir panašumu ne tik savo žmogiškumu, bet ir asmenų bendryste, kurią nuo pradžių sudaro vyras ir moteris... Žmogus tampa Dievo paveikslu ne tiek vienatvės, kiek bendrystės momentu“ (Katechezė, 1979 11 14). Todėl ir patvirtinau kvietimą į V pasaulio šeimų susitikimą Ispanijoje, Valensijoje – mieste, kur gausu tradicijų ir didžiuojamasi savo tikėjimu, puoselėjamu tokioje daugybėje šeimų.

Šeima yra tarpinė institucija tarp individo ir visuomenės, ir niekas negali jos visiškai pakeisti. Ji remiasi pirmiausiai tvirtu tarpasmeniniu vyro ir žmonos ryšiu, palaikomu meilės ir tarpusavio supratimo. Todėl iš Dievo ji sulaukia didelės pagalbos per Santuokos sakramentą, apimančią pašaukimą į šventumą. Tegu vaikai patiria daugiau darnos ir meilės tarp tėvų, negu nesantaikos ir abejingumo, nes meilė tarp tėvo ir motinos suteikia vaikams didelį saugumą ir moko juos ištikimos ir tvarios meilės gerio.

Šeima yra būtinas gėris tautoms, būtinai reikalingas pamatas visuomenei ir didelis lobis sutuoktiniams visą jų gyvenimą. Ji yra nepamainomas gėris vaikams, kurie yra meilės ir visiško bei dosnaus tėvų savęs atidavimo vaisius. Skelbti visą tiesą apie šeimą, kuri, kaip namų Bažnyčia ir gyvybės šventovė, pagrįsta santuoka, yra didelė visiems tenkanti atsakomybė.

Tėvas ir motina Dievo akivaizdoje vienas kitam yra pažadėję visišką „taip“, sudarantį juos sujungiančio sakramento pagrindą; kad vidinis šeimos santykis būtų atbaigtas, jie taip pat turi ištarti „taip“ savo ar įvaikintiems vaikams, kurie yra atskiros asmenybės ir turi savo charakterį. Tada šie vaikai augs pripažinimo bei meilės aplinkoje ir, reikiamai subrendę, savo ruožtu panorės ištarti „taip“ tiems, kurie jiems padovanojo gyvybę.

Išsisklaidymo, pirmiausiai miestuose, paženklintos dabartinės visuomenės iššūkiai reikalauja laiduoti, kad šeimos nebus paliktos vienos. Nedidelė šeima, jausdamasi izoliuota nuo savo giminaičių ir draugų, gali susidurti su sunkiai įveikiamomis kliūtimis. Todėl bažnytinė bendruomenė privalo ją remti, skatinti bei duoti jai

šeimos rišlumą stiprinančio dvasinio maisto, ypač išbandymų metu ir kriziniais momentais. Čia labai svarbus parapinių bendruomenių, taip pat įvairių bažnytinių organizacijų, pašauktų bendradarbiauti kaip pagalbos struktūros šeimos tikėjimui stiprinti, vaidmuo.

Kristus parodė didžiausią nuolatinį visų, tad ir šeimos, gyvybės šaltinį: „Tai mano įsakymas, kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau. Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti“ (Jn 15, 12–13). Dievo meilė išsiliejo ant mūsų per krikštą. Todėl šeimos pašauktos ta meile gyventi, nes Viešpats įgalina, kad mes per mūsų žmogiškąją meilę būtume tokie pat jautrūs, mylintys ir gailėstingi kaip Kristus.

Greta tikėjimo ir Viešpaties meilės perteikimo, viena didžiausių šeimos užduočių yra ugdyti laisvus ir atsakingus asmenis. Todėl tėvai turi laipsniškai gražinti vaikams laisvę, kurios laidas jie kurį laiką yra. Kai vaikai matys, kad jų tėvai – ir apskritai juos supantys suaugusieji – gyvena, net sunkiais laikotarpiais, kupini džiaugsmo ir užsidegimo, jie lengviau įgaus gyvenimo džiaugsmo, padėsiančio sėkmingai įveikti gyvenime galinčius pasitaikyti sunkumus ir negandas. Be to, kai šeima neužsisklendžia, vaikai ima suvokti, jog meilės vertas kiekvienas asmuo ir kad tarp žmonių egzistuoja pamatinis visuotinis broliškumas.

Šis V pasaulio šeimų susitikimas kviečia mus apmąstyti ypač svarbią temą, išreiškiančią didelę mūsų atsakomybę: „Tikėjimo perteikimas šeimoje“. Apie tai gražiai pasakyta Katalikų Bažnyčios katekizme: „Kaip motina moko vaikus kalbėti, tuo pačiu ir suprasti bei bendrauti, taip ir mūsų Motina Bažnyčia moko mus tikėjimo kalbos, kad išmoktume tikėjimą suprasti ir juo gyventi“ (171). Krikšto liturgijoje tai simboliškai išreiškiama degančios žvakės įteikimu, taip tėvai susiejami su nauju Dievo vaikų gyvenimo, įgyjamo per krikšto vandenį, slėpinu.

Perduoti tikėjimą vaikams padedant kitiems asmenims bei tokioms institucijoms kaip parapija, mokykla ar katalikiškos organizacijos yra atsakomybė, kurios tėvai neturi nei užmiršti, nei apleisti, nei kam nors visiškai deleguoti. Krikščioniškoji šeima vadinama namų Bažnyčia, nes „parodo ir įgyvendina Bažnyčios kaip Dievo šeimos bendruomeninę ir šeiminingą prigimtį. Kiekvienas jos narys pagal jam būdingą vaidmenį vykdo pakrikštytųjų kunigystę, padėdamas šeimai tapti malonės ir maldos bendruomene, žmogiškųjų ir krikščioniškųjų dorybių mokykla, tikėjimo pirmo skelbimo vaikams vieta“ (Katalikų Bažnyčios katekizmo santrauka, 350). Be to: „Būdami dieviškosios tėvystės dalininkai, tėvai yra pirmieji savo vaikų auklėtojai ir pirmieji tikėjimo skelbėjai. Jų pareiga mylėti ir gerbti savo vaikus kaip asmenis ir kaip Dievo vaikus... Jiems skirta ypatinga užduotis – mokyti krikščionių tikėjimo“ (ten pat, 460).

Tikėjimo kalbos mokomasi namie, kur tikėjimas auga ir stiprėja maldos ir krikščioniškosios praktikos dėka.

Skaitinyje iš Pakartoto įstatymo knygos girdėjome nuolat išrinktajai tautai kartojamą maldą „Klausykis, Izraeli“, kurią savo namuose Nazarete girdėdavo bei kartodavo ir Jėzus. Pasak Morkaus evangelijos, jis ją prisimena savo viešajame gyvenime (Mk 12, 29). Tai Bažnyčios tikėjimas, kylantis iš Dievo meilės jūsų šeimų dėka. Gyventi šiuo nepažeistu tikėjimu, jo įstabia naujybe yra didelė dovana. Tačiau akimirkomis, kai Dievo veidas atrodo pasislėpęs, tikėti sunku ir reikia didelių pastangų.

Šis susitikimas teikia naujų jėgų toliau skelbti Evangeliją šeimoje, vėl patvirtinti santuoka pagrįstos ir dosniam gyvybės dovanojimui atviros šeimos, kur vaikams padedama fiziškai ir dvasiškai augti, galiojamumą bei tapatybę. Šitaip atmetamas plačiai paplitęs hedonizmas, subanalinantis žmogiškuosius santykius ir atimantis iš jų tikrąją vertę bei grožį. Santuokos vertybių skatinimas jokiū būdu netrukdo pilnatviškam džiaugsmui, kurį vyras ir žmona atranda tarpusavio meilėje. Tikėjimas ir krikščioniškoji etika meilę nori ne uždusinti, bet padaryti sveikesnę, stipresnę ir tikrai laisvą. Todėl žmogišką meilę būtina apvalyti, ji turi subręsti, kad būtų tikrai žmogiška ir taptų autentiško bei tvaraus džiaugsmo pradū.

Tad vyriausybių vadovus ir įstatymų leidėjus kviečiu apmąstyti akivaizdų gėrį, kurių žmogui ir šeimai, neuralginiam visuomenės centrui, anot Šventojo Sosto Šeimos teisių chartijos, laiduoja taikūs ir darnūs namai. Įstatymų tikslas yra visa apimantis žmogaus gėris, atsakas į jo poreikius ir norus. Šis gėris yra didelė ir būtina parama visuomenei, o tautoms – apsauga ir apvalymas. Be to, šeima yra mokykla, ugdanti žmogiškumą, kad tikrai taptume žmonėmis. Šia prasme patyrimas, jog esi tėvų mylimas, padeda vaikams suvokti savo kaip vaikų kilnumą.

Vaikai turi būti mokomi tikėjimo, mylimi ir saugomi. Šalia teisės gimti ir būti mokomi tikėjimo, jie taip pat turi teisę į namus, kurių pavyzdys – Nazareto namai, ir apsaugą nuo visokių grėsmių ir pavojų.

Dabar norėčiau kreiptis į šeimas labai svarbius senelius. Jie gali laiduoti – ir dažnai tai daro – meilę ir švelnumą, kurių reikia kiekvienam žmogui. Jie atveria anūkams laiko perspektyvą, yra šeimos atmintis ir turtas. Jie jokiū būdu neturi būti atskirti nuo šeimos aplinkos. Seneliai yra lobis, kurio nevalia atimti iš augančių kartų, ypač tada, kai, artėjant mirčiai, jie liudija tikėjimą.

Linkėdamas sėkmės šiam Pasaulio šeimų susitikimui, norėčiau pakartoti dalį ką tik girdėtos maldos:

*Dieve, kuris Šventojoje Šeimoje
palikai mums tobulą šeimos gyvenimo
tikėjimu ir klusnumu Tavo valiai pavyzdį.
Padėk mums būti tikėjimo ir meilės Tavo įsakymams pa-
vyzdžiais.
Padėk mums perteikti savo vaikams tikėjimą.
Atverk jų širdis,
kad jos augtų per krikštą gauta tikėjimo sėkla.*

*Sustiprink mūsų jaunuolių tikėjimą,
kad jie vis labiau pažintų Jėzų.*

*Padidink meilę ir ištikimybę visose santuokose,
ypač išgyvenančiose kančios ir sunkumų metą.
<...>*

*Vienydamiesi su Juozapu ir Marija,
prašome Tave per Jėzų Kristų, Tavo Sūnų, mūsų Viešpatį.
Amen.*

Popiežiaus Benedikto XVI homilija per V pasaulio šeimų susitikimo baigiamąsias šv. Mišias

Valensija (Ispanija),
2006 m. liepos 9 d.

Šiose šventosiose Mišiose, kurioms, koncelebruodamas su dideliu būriu brolių vyskupų ir kunigų, vadovauju, dėkoju Viešpačiui už visas mylimas šeimas, susibūrusias čia į džiūgaujančią minią, ir už daugybę tų, kurios tolimese šalyse seka šį šventimą per radiją ir televiziją. Visus jus sveikinu ir reiškiu savo meilę linkėdamas ramybės.

Esteros ir Pauliaus liudijimai, kuriuos prieš tai girdėjome skaitiniuose, rodo, kad šeima pašaukta prisidėti prie tikėjimo perteikimo. Estera išpažįsta: „Nuo mažumos girdėjau savo šeimos skreite, kad tu, Viešpatie, išsirinkai Izraelį iš visų tautų“ (5, 16). Paulius, tyra sąžine klausydamasis Dievo, laikosi savo hebrajiškųjų protėvių tradicijos. Jis giria nuoširdų Timotiejaus tikėjimą ir primena jam, kad tas tikėjimas „pradžioje gyveno tavo senelėje Loidėje, tavo motinoje Eunikėje ir, esu tikras, tebegyvena tavyje“ (2 Tim 1, 5). Šiame Biblijos liudijime šeima apima ne tik tėvus ir vaikus, bet ir senelius bei protėvius. Šeima pasirodo kaip kartų bendruomenė ir tradicijų paveldo laidas.

Nė vienas žmogus nėra pats davęs sau gyvenimo, nė pats igijęs pagrindinių žinių apie gyvenimą. Gyvenimą ir pagrindines tiesas apie gyvenimą esame gavę iš kitų, ir visi esame pašaukti siekti santykio ir meilės bendrytės su kitais tobulumo. Šeima, pagrįsta neišardoma vyro ir moters santuoka, šį santykio matmenį – vaiko ir bendruomenės aspektu – išreiškia ir yra aplinka, kur žmogus gali oriai gimti, augti ir visapusiškai vystytis.

Vaikui gimus, per santykį su tėvais jis ima darytis šeimos tradicijos, turinčios dar gilesnes šaknis, dalimi. Su gyvybės dovana jis taip pat gauna ištiesą patirčių paveldą. Tėvai turi teisę ir neatimamą pareigą šį paveldą perduoti vaikams: mokyti juos atrasti savo tapatybę, įvesdinti į socialinį gyvenimą, supažindinti, kaip atsakingai įgyvendinti savo moralinę laisvę bei gebėjimą mylėti remiantis buvimo mylimam patyrimu ir, visų pirma, kaip susitikti su Dievu. Vaikai auga ir bręsta

ties, kiek su pasitikėjimu atsiveria paveldui ir tokiam auklėjimui, kuris jų priimamas laipsniškai. Taip jie gali išrūgtuoti to, ką yra gavę, ir to, ko išmoksta, sintezę, kurią atlikti tenka kiekvienam individui ir kiekvienai kartai.

Kiekvieno žmogaus ištakose ir kiekvienoje tėvystėje bei motinystėje esti Dievas Kūrėjas. Todėl tėvai gimusį vaiką turi laikyti ne tik savo, bet ir Dievo vaiku – Dievo, kuris jį, kaip tokį, myli ir kviečia būti Dievo vaiku. Nėgana to: kiekvieno pradėjimo akto, kiekvienos tėvystės ir motinystės, kiekvienos šeimos pradmuo glūdi Dieve, kuris yra Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia.

Su savo protėvių bei tautos atminimu Esteros tėvas perdavė jai Dievo, iš kurio visi kyla ir kuriam visi atsakingi, atminimą. Tai Dievo Tėvo, išsirinkusio tautą ir veikiančio istorijoje mūsų išganymo labui, atminimas. Šio Tėvo atminimas atidengia gilesnę žmogaus tapatybę – iš kur kylame, kas esame ir koks didis mūsų kilnumas. Neabejotinai kylame iš savo tėvų ir esame jų vaikai. Tačiau taip pat kylame iš Dievo, sukūrusio mus pagal savo paveikslą ir pašaukusio būti jo vaikais. Todėl kiekvienos žmogiškos būtybės pradžia ženklina ne atsitiktinumą ar fatališkumą, bet dieviškosios meilės projektą. Tą mums apreiškė Jėzus Kristus, tikrasis Dievo Sūnus ir tobulas žmogus. Jis žinojo, iš kur jis atėjo ir kur mes visi einame, – iš jo Tėvo ir mūsų Tėvo meilės.

Tad tikėjimas yra ne tik kultūrinis paveldas, bet ir nuolatinis kviečiančio Dievo malonės, taip pat žmogiškosios laisvės, kuri į šį kvietimą gali atsiliepti arba neatsiliepti, veikimas. Net jei ir niekas negali atsiliepti už kitą, tėvai krikščionys vis dėlto pašaukti įtikinamai liudyti savo tikėjimą bei krikščioniškąją viltį. Jie turi elgtis taip, kad Dievo kvietimas ir Kristaus Geroji Naujiena pasiektų jų vaikus kuo aiškiau ir autentiškiau. Metams bėgant, ši Dievo dovana, kurią tėvai padėjo parodyti vaikams, išmintingai ir švelniai puoselėtina leidžiant augti jų išvalgai. Šitaip tėvams nuolatos liudijant tikėjimo persunktą ir juo gyveną santuokinę meilę ir krikščioniškosios bendruomenės meiliai padedami, vaikai patys vis labiau asmeniškai artinsis prie tikėjimo dovanos, per ją atras giliają savo egzistencijos prasmę ir todėl jausis dėkingi.

Krikščioniškoji šeima perteikia tikėjimą, kai tėvai moko vaikus melstis ir su jais meldžiasi (plg. *Familiaris consortio*, 60); kai rengia juos sakramentams ir supažindina su Bažnyčios gyvenimu, kai visi kartu skaito Bibliją, taip tikėjimo šviesa nušviesdami šeimos gyvenimą bei šlovindami Dievą kaip Tėvą.

Šiandienėje kultūroje labai dažnai aukštinama individo kaip autonominio subjekto laisvė, tarsi jis būtų padaręs pats save ir jam pakaktų vien savęs paties – nepaliekant ryšio su kitais ir nebūnant atsakingam už kitus. Socialinį gyvenimą mėginama organizuoti remiantis tik subjektyviais ir kintančiais poreikiais, neatsižvelgiant į jokią pirmesnę objektyvią tiesą, kaip antai kiekvienos

žmogiškosios būtybės kilnumą ar jos neatimamas teises, kurioms tarnauti privalo kiekviena socialinė grupė.

Bažnyčia be paliovos primena, kad tikroji žmogiškosios būtybės laisvė kyla iš to, kad ji sukurta pagal Dievo paveikslą ir panašumą. Todėl krikščioniškasis auklėjimas visada yra auklėjimas laisvėje ir kad auklėjamas būtų laisvas. „Darome gera ne kaip vergai, kurie nėra laisvi kitiems, bet darome tai todėl, kad asmeniškai atsakome už viską, kad mylime tiesą ir gerį, kad mylime patį Dievą ir jo kūrinčius. Tai – tikroji laisvė, į kurią mus nori vesti Šventoji Dvasia“ (Kalba per Sekminių vigiliją 2006 m. birželio 9 d.).

Jėzus Kristus yra tobulas žmogus, sūniškos meilės pavyzdys, mokantis mus jo meilę perduoti kitiems. „Kaip mane Tėvas mylėjo, taip ir aš jus mylėjau. Pasilikite mano meilėje“ (*Jn* 15, 9). Vatikano II Susirinkimas apie tai moko: „Susituokusieji krikščionys ir tėvai, eidami savu keliu, turi ištikima meile visą gyvenimą palaikyti vienas kitą malonėje ir mylinčia širdimi priimtus iš Dievo vaikus išmokyti krikščionių tikėjimo ir evangelinių dorybių. Tai darydami, jie visiems šviečia nenuilstamos ir dosnios meilės pavyzdžiu, padeda kurti meilės brolybę ir tampa Motinos Bažnyčios vaisingumo liudytojais bei padėjėjais, idant juose pasirodytų ir jiems būtų suteikta dalis tos meilės, kuria Kristus pamilo savo Sužadėtinę ir už ją atidavė pats save“ (*Lumen gentium*, 41).

Meilė, su kuria mus tėvai priima ir lydi mūsų pirmuosius žingsnius šiame pasaulyje, yra Dievo meilės, iš kurios kylame, ženklas ir sakramentinė tąsa. Patyrimas, jog esi priimtas ir mylimas Dievo ir tėvų, yra tvirtas pamatas, skatinantis žmogų augti bei autentiškai vystytis ir šitaip padedantis bręsti kelyje į tiesą ir meilę, taip pat, pranokus save, įžengti į bendrystę su kitais ir Dievu.

Idant žengtume šiuo žmogiškojo brendimo keliu, Bažnyčia moko mus gerbti ir skatinti įstabią vyro ir moters neišardomos santuokos tikrovę, kuri, be to, yra šeimos pradžia. Todėl viena svarbiausių paslaugų, kurias galima padaryti bendrajam gėriui ir autentiškam žmogaus bei visuomenės vystymuisi, yra santuoką ir šeimą pripažinti bei joms padėti. Santuoka ir šeima geriausiai laiduoja žmogiškojo asmens orumą, lygybę ir tikrąją laisvę.

Čia norėčiau pabrėžti įvairių bažnytinių šeimos sąjungų svarbą bei teigiamą vaidmenį santuokos ir šeimos atžvilgiu. Visus krikščionis kviečiu „nuoširdžiai ir drąsiai bendradarbiauti su visais geros valios žmonėmis, atsakingais už tarnavimą šeimai“ (*Familiaris consortio*, 86), kad, suvieniję jėgas su teisėtu iniciatyvų pliuralizmu, prisidėtume prie tikrosios šeimų gerovės šiandienėje visuomenėje.

Grįžkime akimirksniui prie pirmojo šiandienų šventųjų Mišių skaitinio, paimto iš Esteros knygos. Besimeldžiančioji Bažnyčia šioje nuolankioje karalienėje, visa savo esybe užtariančioje savo kenčiančią tautą, įžiūrėjo Marijos,

kuri kaip motina padovanojo mums visiems savo sūnų, provaizdį, motinos, savo meile saugančios šiame pasaulyje keliaujančią Dievo šeimą, provaizdį. Marija yra pavyzdinis visų motinų, jų užduoties sergėti gyvybę, misijos mokyti gyvenimo ir meno mylėti paveikslas.

Krikščioniškoji šeima – tėvas, motina ir vaikai – pašaukta šių minėtų tikslų siekti ne kaip ko nors iš išorės primesto, bet kaip Santuokos sakramento malonės, įlietos į sutuoktinius, dovanos. Jei jie lieka atviri Šventajai Dvasiai ir prašo jos pagalbos, ji nepalaujamai jiems dovanos Kristuje pasirodžiusią ir kūnu tapusią Dievo Tėvo meilę. Dvasia padės sutuoktiniams neišleisti iš akių jų meilės bei atsidavimo vienas kitam versmės ir matmens. Ji taip pat padės jiems bendradarbiauti, kad ji aidėtų bei įsikūnytų visuose jų gyvenimo matmenyse. Šventoji Dvasia kartu pažadins galutinio susitikimo su Kristumi jo ir mūsų Tėvo namuose troškimą. Šią vilties žinią noriu iš Valensijos pasiųsti visoms šeimoms pasaulyje. Amen.

Popiežius Benediktas XVI apie jaunimo tikėjimo ugdymą

Ištraukos iš kalbos, pasakytos Laterano bazilikoje 2006 m. birželio 5 d. pradedant Romos vyskupijos pastoracinę konferenciją „Tikėjimo džiaugsmas ir naujų kartų auklėjimas“

<...> Tikėjimo grožio ir džiaugsmo atradimas iš tiesų yra kelias, kuriuo kiekviena nauja karta turi eiti pati, nes per tikėjimą į labai asmenišką santykį su mumyse veikiančiu Viešpačiu įtraukiama giliausia mūsų savastis ir esybė – mūsų širdis, mūsų protas, mūsų laisvė. Tačiau tikėjimas lygiai taip pat iš pagrindų yra bendruomeninis aktas ir bendruomeninė laikysena, yra Bažnyčios „Mes tikime“. Vadinasi, tikėjimo džiaugsmas – tai džiaugsmas, kuriuo privalu dalytis; pasak apaštalo Jono: „Ką matėme ir girdėjome [gyvenimo Žodį], skelbiame ir jums, kad ir jūs turėtumėte bendravimą su mumis... Ir tai mes rašome, kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas“ (1 Jn 1, 3–4). Todėl jaunųjų kartų tikėjimo ugdymas yra didelė ir esminė užduotis, tenkanti visai krikščionių bendruomenei. Brangūs broliai ir seserys, iš savo patyrimo žinote, kad ši užduotis dėl įvairių priežasčių šiandien tapo itin sunki, bet būtent todėl ir dar svarbesnė bei labiau neatidėliotina.

Šiandienėje sekuliarizuotoje kultūroje galima įžiūrėti du aiškiai vienas nuo kito priklausomus bruožus, nukreipiančius krikščioniškajai žiniai priešinga kryptimi ir neišvengiamai darančius poveikį brandinantiems savo gyvenimo gaires bei pasirinkimus. Vienas šių bruožų yra agnosticizmas, kylantis iš žmogaus proto apribojimo vien kalkuliaciniu bei funkcinu intelektu ir linkstantis užgniaužti giliai mūsų prigimtyje įrašy-

tą religinį jausmą. Kitas – reliatyvizacijos bei šaknų praradimo procesas, griauantis žmogaus švenčiausius ryšius bei tauriausius jausmus; dėl to žmonės tampa silpni, o mūsų tarpusavio santykiai – netvirti ir nepastovūs.

Būtent šiomis aplinkybėmis mums visiems, pirmiausia mūsų vaikams, jaunuoliams ir jauniems suaugusiems, būtina išgyventi tikėjimą kaip džiaugsmą, pajusti iš susitikimo su Viešpačiu kylančią gilią, vidinę ramybę. Savo enciklikoje *Deus caritas est* rašiau: „Įtikėjime Dievo meilė – taip krikščionis gali išreikšti svarbiausią savo gyvenimo pasirinkimą. Apsisprendimui tapti krikščionimi pradžia pirmiausia duoda ne etinis siekis ar kokia nors didi idėja, bet susitikimas su tam tikru įvykiu, su Asmeniu, atveriančiu gyvenimui naują horizontą ir sykiu duodančiu tvirtą kryptį“ (1). Krikščioniškojo džiaugsmo šaltinis yra tikrumas, kad esi mylimas Dievo, esi asmeniškai mylimas mūsų Kūrėjo, to, kuris savo rankose laiko visą Visatą ir kiekvieną iš mūsų bei visą didelę žmonių šeimą myli aistringai ir ištikima meile – meile, didesne už neištikimybę ir nuodėmes, atleidžiančia meile. Ši meilė „tokia didelė, kad Dievą nukreipia prieš save patį“; tai galutinai išryškėja kryžiaus slėpinyje: „Dievas taip myli žmogų, kad, pats tapęs žmogumi, eina paskui jį ligi mirties ir šitaip sutaikina teisingumą ir meilę“ (*Deus caritas est*, 10).

Brangūs broliai ir seserys, toks tikrumas ir džiaugsmas, jog esi mylimas Dievo, kiekvienam iš mūsų, ypač jaunosioms kartoms, žengiančioms į tikėjimo pasaulį, turi būti kokiu nors būdu juntamas ir konkretus. Kitaip tariant: Jėzus sakė, kad jis yra „tiesa“ ir „gyvenimas“, tačiau kartu jis sakė, jog yra ir „kelias“, vedantis pas Tėvą (plg. Jn 14, 5–7). Todėl turime savęs klausti: kaip mūsų vaikai ir jaunuoliai gali praktiškai ir egzistenciškai atrasti jame šį išganymo ir džiaugsmo kelią? Būtent dėl šios didžios misijos kaip Dievo šeima ir bičiulių bendrija egzistuoja Bažnyčia, į kurią, būdami vaikai, esame priimami per krikštą ir kurioje turi augti mūsų tikėjimas, mūsų džiaugsmas bei tikrumas, jog esame mylimi Dievo. Todėl būtina – ir tai užduotis, patikėta krikščioniškosiomis šeimoms, kunigams, katechetams, auklėtojams, patiems jaunuoliams jų bendramžiui atžvilgiu, mūsų parapijoms, organizacijoms ir sąjūdžiams, galiausiai visai vyskupijos bendruomenei, – kad jaunosios kartos išgyventų Bažnyčią kaip tikrai patikimą bičiulių bendriją, kurios petys būtų juntamas visais gyvenimo momentais ir visomis aplinkybėmis, tiek džiugiomis ir maloniomis, tiek sunkiomis ir tamsiomis. Jūsų, mieli Romos jaunuoliai, norėčiau paprašyti savo ruožtu pasitikėti Bažnyčia bei ją mylėti, nes joje veikia Viešpats, ir ji nieiško nieko kita, kaip tik jūsų gerovės.

Tas, kuris žino, jog yra mylimas, savo ruožtu jaučiasi akinamas mylėti. Viešpats, kuris mus pirma pamilo, prašo mūsų padaryti savo gyvenimo centru meilę jam ir žmonėms, kuriuos jis mylėjo. Pirmiausiai jaunuolius,

taip galingai jaučiančius savyje meilės šauksmą, būtina išlaisvinti iš paplūtusio prietaro, jog krikščionybė su savo įsakymais ir draudimais labai trukdanti meilės džiaugsmui ir neleidžianti žmonėms iki galo paragauti laimės, kurią vyras ir moteris atranda tarpusavio meilėje. Priešingai, tikėjimas ir krikščioniškoji etika nori meilę ne uždusinti, bet padaryti sveiką, stiprią ir tikrai laisvą: kaip tik tam skirti Dešimt įsakymų, kurie nėra keli „ne“, bet vienas didis „taip“ meilei ir gyvenimui. Žmogiškoji meilė, kad būtų tobulai žmogiška, būtų tikro, tvaraus džiaugsmo versmė ir galiausiai atitiktų amžinybės troškimą, kurį nešiojasi ir kurio savęs neišduodama negali atsisakyti, turi būti apvalyta, turi subręsti ir save pranokti. Štai pagrindinė priežastis, dėl kurios vyro ir moters meilė tobulai įgyvendinama tik santuokoje.

Visame auklėjimo darbe, ugdydami žmogų ir krikščionį, iš baimės ar sutrikimo niekada neturime iš akių išleisti didžiojo meilės klausimo, nes kitaip siūlytume krikščionybę, kuri nebūtų „tapusi kūnu“ ir negalėtų rimtai dominti gyvenimui atsiveriančio jaunuolio. Bet supažindinti privalome su visu krikščioniškosios meilės matmeniu, kur meilė Dievui ir meilė žmogui neatskiriamai susijusios ir kur artimo meilė yra visiškai konkreti pareiga. Krikščionis nesitenkina žodžiais nei apgaulingomis ideologijomis, jis rūpinasi artimo poreikiais atiduodamas tam save, neapsiribodamas atsitiktiniu geru darbu. Todėl siūlyti jaunuoliams praktinę tarnavimo vargstantiems ir kenčiantiems žmonėms patirtį yra neatsiejama tikėjimo autentiško bei pilnatviško ugdymo dalis. Žmogaus prigimčiai būdingas ne tik poreikis mylėti, bet ir tiesos troškimas. Todėl, auklėjant jaunasias kartas, nuošalyje nevalia palikti tiesos klausimo; jis, priešingai, turi užimti centrinę vietą. Keldami tiesos klausimą, išplečiame savo racionalumo ribas, pradėdami išlaisvinti savo protą iš siaurų ribų, į kurias jis yra išpraustas, kai protinga laikoma tik tai, kas gali būti eksperimentų ir apskaičiavimų objektas. Būtent čia susitinka tikėjimas ir protas: tikėdami primame dovaną, kuri yra pats Dievas, apsireiškiantis mums, pagal jo paveikslą sukurtiems kūriniais, ir primame tiesą, kurios mūsų protas neįstengia iki galo suvokti ir pasisavinti. Būtent todėl ji išplečia mūsų pažinimo horizontą ir leidžia išsiskverbti į slėpinį, į kurį esame panardinti, ir Dieve atrasti galutinę savo egzistencijos prasmę.

Brangūs bičiuliai, labai gerai žinote, kaip nelengva priartinti tokiam mūsų proto ribų peržengimui. Todėl tikėjimas, kuris yra labai asmenišką žmogaus aktas, – tai mūsų laisvės, kuri gali būti atmesta, apsisprendimas. Tačiau išnyra antras tikėjimo matmuo, savęs patikėjimas asmeniui – savęs patikėjimas ne kam nors, bet Jėzui Kristui ir jį atsiuntusiam Tėvui. Tikėti reiškia mūsų širdyje veikiančios Šventosios Dvasios galia statydinti kuo asmenišką ryšį su savo Kūrėju bei Atpirkėju ir šiuo ryšiu grįsti visą savo gyvenimą, nes Jėzus Kristus yra „asmeniui tapusi tiesa, traukianti pasaulį prie savęs

<...>. Bet kuri kita tiesa yra tiesos, kuria jis yra, fragmentas ir rodo į jį“ (plg. Kalba, skirta Tikėjimo mokymo kongregacijai, 2006 02 10). Tada jis pripildė mūsų širdį, išplečia ją ir užtvindo džiaugsmu, leidžia mūsų protui leistis į neištirtus horizontus ir, išlaisvindamas mus iš egoizmo ankštumos bei įgalindamas tikrajai meilei, suteikia mūsų laisvei svarbiausią orientacinę tašką.

Tad, auklėdami jaunasias kartas, neturime bijoti tikėjimo tiesą sugretinti su autentiškais žmogaus pažinimo pasiekimais. Šiandien mokslo pažanga labai sparti ir neretai pateikiama taip, tarsi ji prieštarautų tikėjimo ištaroms; tai kelia sumaištį ir darosi sunkiau priimti krikščioniškąją tiesą. Tačiau Jėzus Kristus yra ir lieka visos kūrinijos ir visos istorijos Viešpats: „Visa sukurta per jį ir jam... ir visa juo laikosi“ (Kol 1, 16.17). Jei tikėjimo ir mokslo dialogas plėtojamas nuoširdžiai ir laikantis griežtų kriterijų, tai jis teikia galimybę veiksmingiau ir įtikinamiau pažinti tikėjimo į Dievą – ne į kokį nors Dievą, bet į Dievą, apsireiškusį Jėzuse Kristuje, – racionalumą ir, be to, parodyti, jog Jėzus Kristus patenkina bet kurį autentišką žmogaus lūkestį. <...>

Kalbėjome apie tikėjimą kaip susitikimą su tuo, kuris yra meilė ir tiesa. Taip pat matėme, jog tas susitikimas yra bendruomeninis ir kartu asmeninis, turi vykti visuose mūsų gyvenimo matmenyse, apimti protą, iš laisvės kylančius pasirinkimus, meilės tarnystę. Tačiau yra viena ypatinga vieta, kur šis susitikimas vyksta tiesiogiai, kur jis sustiprinamas, pagilinamas ir tampa gebantis persmelkti ir paveikti visą gyvenimą: ši vieta yra malda. <...> Brangūs broliai ir seserys, <...>, prašau jūsų, dvasiškai susivieniję su Marija, mūsų Motina, uoliai melskitės ir garbinkite Eucharistijoje esantį Kristų, jį vis labiau mylėkite – mūsų brolių, tikrą draugą, Bažnyčios Sužadėtinį, ištikimą ir gailingą Dievą, kuris pirmas mus pamilo. <...>

Juo labiau maitinamės Kristumi ir jį mylime, juo karščiau trokštame atvesti pas jį kitus žmones: tikėjimo džiaugsmo negalime laikyti sau, jį turime perduoti kitiems. Toks troškimas tampa dar stipresnis ir primygtinesnis daugelyje pasaulio kraštų ir tam tikra prasme čia, Romoje, matomos Dievo užmarštis akivaizdoje. Ši Dievo užmarštis kelia didelį trumpalaikį triukšmą, kartais nenaudingų ginčų, bet kartu ir gilų nepasitenkinimą bei tuštumos jausmą. Todėl, brangūs broliai ir seserys, nuolankiai tarnaudami kaip gyvojo Dievo liudytojai ir misionieriai, turime būti iš tikro tikėjimo kylančios vilties šaukliai: taip padėsime savo broliams ir bendrapiliečiams vėl savo gyvenime atrasti prasmę ir džiaugsmą. <...>

Vienybės išgyvenimas

Apie birželio 19–23 d. vykusį Lietuvos vyskupų vizitą ad limina Apostolorum „Bažnyčios žinioms“ į klausimus atsakė Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Į ad limina vizitą šįkart vykote ne tik kaip Kauno arkivyskupas, bet taip pat kaip LVK pirmininkas. Kaip derinamos šios pareigos vizito metu?

Prieš *ad limina* vizitą kiekvienas vyskupas į Vatikano dikasterijas pasiunčia ataskaitą už laikotarpį nuo pasakutinio vizito. Tai būna pagrindinė vyskupo žinia apie savo vyskupiją. Tose ataskaitose labai išsamiai aptariama esama padėtis, vykdoma veikla, nurodoma, ko trūksta. Paties vizito metu kiekvienas vyskupas atskirai savo vyskupijos jau nepristato. Jei vyskupas turėtų kokį nors atskirą klausimą, jis visada gali parašyti į atitinkamą dikasteriją ir prireikus atskirai nuvykti į Romą to aptarti. *Ad limina* vizito metu aptariami bendri dalykai. Prieš lankydami kurioje nors dikasterijoje visi vyskupai pasitaria, kokie klausimai jiems rūpi ir iš anksto su jais supažindina. Vyskupų Konferencijos pirmininko funkcija būna tik pristatyti tuos bendruosius klausimus, padaryti išangą. Po to jau vyksta dialogas: kalba dikasterijos vadovas ar sekretorius, paskui kiekvienas vyskupas gali ko nors klausti, sakyti savo nuomonę. Tiesiog vyksta natūralus pokalbis.

Vizito metu lankėtės daugelyje Vatikano kongregacijų ir popiežiškųjų tarybų. Kokius svarbiausius klausimus svarstėte?

Paprastai stengiamasi aplankyti kuo daugiau kongregacijų ir popiežiškųjų tarybų. Šiomet aplankėme Vyskupų, Katalikiškojo auklėjimo, Dvasininkijos, Pašvęstojo gyvenimo, Dievo kulto ir sakramentų tvarkos, Tikėjimo mokymo kongregaciją. Taip pat lankėmės daugelyje popiežiškųjų tarybų: Migrantų ir keleivių sielovados, Pasauliečių, Krikščionių vienybės, Sveikatos apsaugos darbuotojų pastoracijos, Šeimos, Kultūros. Aplankėme ir Vatikano valstybės sekretoriata, Apaštališkąją penitenciariją.

Tikėjimo mokymo kongregacijoje kalbėjome apie privačius apreiškimus. Buvo labai aiškiai įvardyta, kad visas Apreiškimas yra jau duotas, ir nieko naujo prie jo nebegalima pridėti. Privatų apreiškimą dera laikyti asmenine Dievo dovana, ir tą dovaną reikia skirti nuo piligrimystės.

Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacijoje Lietuvos vyskupai kėlė klausimą dėl kai kurių mūsų kraštui būdingų tradicijų, pavyzdžiui, švenčiant Didžiąją savaitę. Buvo aiškiai pasakyta, kad tradicijas reikia branginti, nebent jos nesiderintų su Bažnyčios liturgija, tarkim, jei Didžiojo penktadienio Kryžiaus pagerbimo metu būtų išstatytas Švenčiausiasis Sakramentas ar panašiai. Tačiau bendra Bažnyčios linija – turėtas tradicijas reikia branginti.

Kalbėjome taip pat apie susirūpinimą keliančius liturgijos šventimo atvejus – pavyzdžiui, jei vienuoliai celebrouja Mišias užsidėję tik stulą. Apskritai liturgijos srityje Bažnyčioje turi būti tvarka. Vengtini kraštutiniai, kai kas nors apleidžiama ar ką nors pamačius užsienyje perdėtai stengiamasi tai pritaikyti Lietuvoje.

Dvasininkijos kongregacijoje aptarėme tuos atvejus, kaip vyskupui konkrečiai elgtis, kai kunigui atsiranda sunkumų laikytis celibato. Dėl nuolatinio diakonato programos Dvasininkijos kongregacijoje kalbėjome mažai, kadangi visi klausimai iki vizito jau buvo aptarti anksčiau. Programa rengta kelerius metus, ir prieš pat *ad limina* vizitą buvo patvirtintas statusas. Dabar Lietuvos vyskupams belieka savo vyskupijoje konkrečiai spręsti, kada ir kaip rengti nuolatinis diakonus. Aišku, pradžioje reikia šį luomą pristatyti visuomenei – kunigams ir pasauliečiams.

Šventojo Tėvo laiške, skirtame visiems Baltijos kraštų vyskupams, akcentuotas rūpinimasis šeimomis.

Šventasis Tėvas iš tikrųjų pirmiausia atkreipė dėmesį į šeimų problemas. Tai natūralu – ši problema atsispindėjo mūsų pateiktose ataskaitose. Popiežius taip pat matė, kad daugelyje pasaulio šalių šeima, atakuojama „mirties kultūros“, patiria didžiulių nuostolių. Šeimose tikrai daug sumaištis, trūksta stabilumo. Šventasis Tėvas akcentavo, kad reikia dėti visas pastangas gelbstinti šeimą. Šis popiežiaus paraginimas skatins mus dar labiau ieškoti būdų, kaip padėti šeimai. Turime siekti padėti ne tik toms šeimoms, kurios jau yra sunkiai sužalotos, bet ir toms, kurios dar nepatyrė didelių sužeidimų: jų taip pat tyko išbandymai ir pavojai. Manau, tai labai plati dirva veiklai. Gal ir mūsų šeimos centrai turės peržiūrėti savo planus. Deja, mes Lietuvoje beveik visur esame linkę laikytis „spragų užkamšymo“ taktikos. Programos paprastai taikomos ten, kur yra krizinės situacijos. O sveikosios, dar nepatyrusios didelių bėdų šeimos sulaukia mažiau dėmesio tiek iš valstybės, tiek ir iš Bažnyčios. Šiame bare reikia sutelktų tiek Bažnyčios, tiek valstybės pastangų. Reikės galvoti, kokiomis kryptimis dirbti, kaip padėti šeimoms išlaikyti ryšį su Bažnyčia. Ypač pagalbos reikia jaunosioms šeimoms. Dabartiniame pasaulyje bėdos dažnai prasideda, kai stinga ryšio su bendruomene. Izoliavimosi pavojus gresia ir šeimoms: stokoiant bendravimo su kitais, bendrų interesų, gyvenimas neretai pakrypsta negera linkme.

Popiežiaus kalboje taip pat nuskambėjo raginimas rūpintis kunigais.

Šventasis Tėvas kvietė padėti kunigams, kad jie galėtų gerai atlikti savo misiją. Šiuo atžvilgiu kunigų problemos panašios kaip ir kitų tikinčiųjų. Jei kunigas, atlikdamas savo tarnystę parapijoje jaustųsi vienas, niekieno nepalaikomas, tai galėtų kelti tam tikrą pavojų. Kunigo atrama turi būti vyskupas, draugai kunigai ir Bažnyčią mylintys pasauliečiai. Jei šito nėra, atsiranda visokių gundymų ir kitokių sunkenybių.

Šventasis Tėvas labai teisingai atkreipia dėmesį į tai, kad būtina kunigų tarpusavio vienybė, taip pat labai geras ryšys tarp vyskupo ir kunigų. Jei tas ryšys yra, jei vyrauja gera šeimyniška atmosfera, kunigas visai kitaip jaučiasi. Tą gerai prisimenu iš savo kunigystės metų. Tada buvo sudėtingesnės sąlygos, sunkiau būdavo palaikyti ryšį su vyskupu. Tačiau puoselėjant kunigų tarpusavio vienybę viskas priklauso nuo pačių kunigų. Vyskupas gali tik į tą pusę pastūmėti, kad kunigai tarpusavyje daugiau bendrautų. Svarstant vyskupo ir kunigų ryšį, manau, reikia pastangų iš abiejų pusių. Vyskupas gali daug kuo padėti, tačiau reikia, kad kunigai kreiptųsi į vyskupą ne tik tada, kai reikia pagalbos ar kai parapijoje atsiranda problemų, bet dažniau ateitų pasidalyti savo džiaugsmiais ir rūpesčiais. Vyskupas turi siekti, kad jo santykis su kunigais nebūtų tik administravimas iš viršaus, o panašėtų į tėvo santykį su vaikais.

1999 m. ad limina vizito metu popiežiaus Jono Pauliaus II kalboje išsamiai aptartos katechezės galimybės, pasauliečių vaidmuo. Ką reiškia tai, kad Šventasis Tėvas Benediktas XVI savo kalboje neatkreipė dėmesio į šias sritis?

Manau, kad popiežius, rengdamas savo kalbą, pasižiūri, kas kalbėta per ankstesnius susitikimus, ir stengiasi nesikartoti. Per ankstesniąją vizitą buvo kalbėta apie pasauliečius, tai Benediktas XVI pagvildeno kitas temas. Savaiame suprantama, kad vyskupai neturi užmiršti ir to, ką kalbėjo ankstesnis popiežius.

Kokį asmeninį išpūdį padarė susitikimas su popiežiumi – juk susitinkate ne pirmą kartą. 1996 m. Regensburge Jums buvo įteiktas Georgo von Hertlingo medalis, o Laudatio kalbą anuomet pasakė ankstesnis šio apdovanojimo laureatas, kardinolas Josephas Ratzingeris. Ar jis gerai pažįsta mūsų kraštų problemas?

Iš tos kalbos galima buvo suprasti, kad jis gerai susipažinęs su Lietuvos istorija ir Bažnyčios raida. O bendravimo išpūdis – popiežius labai gražiai išvelgia, kas aktuاليا Bažnyčiai, prašo konkrečių atsakymų. Popiežius, žmogiškai žvelgiant, labai geras, šiltas. Kalbėjo apie pačius aktualiausius dalykus – šeimas, jaunimą, kaip vykdoma katechezė. Jis labai konkretus, sakyčiau, vokiškai konkretus. Lygindamas su Jonu Pauliumi II, tikrai negalėčiau pasakyti, kad dabartinis popiežius menčiau suvokia mūsų bažnytinį gyvenimą. Išpūdis pats geriausias.

Ad limina vizito vykoite jau trečią kartą. Kokia šio apsilankymo dvasinė reikšmė?

Pirmą kartą būna labai didelis išpūdis, tačiau iki galo nesugebi visko vidujai suimti. Antrą ar trečią kartą jau žinoma bendra vizito eiga. Todėl viską galima dar sąmoningiau išgyventi. Tai vienybės su visuotine Bažnyčia išgyvenimas, prisilietimas prie Bažnyčios šaknų. Vyskupams tai labai gera dvasinė patirtis. Jiems sudaroma galimybė visą savaitę būti drauge. Tai nepaprastai svarbu ugdant tarpusavio vienybę. Visi mūsų vyskupai akcentavo tą patį. Paprastai svarstant apie

ad limina vizitą tas tarpusavio vienybės momentas mažiau akcentuojamas ir daugiausia kalbama apie vienybę su popiežiumi. Lietuvoje vyskupai susitinka dažniausiai Vyskupų Konferencijos posėdžių metu, kuomet tenka spręsti visokius administracinius klausimus, o tai nebūtinai vienija. Šįkart visi Lietuvos vyskupai drauge meldėsi, bendravo prie pietų stalo, lankėsi kongregacijose ir pas popiežių. Tai buvo nuostabi proga išgyventi brolišką tarpusavio vienybę.

Vien dalykiniu požiūriu žvelgiant, kiekvienas vyskupas gali bet kada kreiptis ar nuvažiuoti į Vatikano dikasterijas ir išsiaiškinti rūpimus klausimus. Vizitas *ad limina* iš esmės svarbus tuo, kad susitinkama su popiežiumi, lankomi apaštalu kapai, meldžiamasi, atnaujinamas tikėjimas. Aplankėme didžiąsias Romos bazilikas, visi drauge koncelebravome. Meldėmės prie apaštalu Petro ir Pauliaus kapų. Kelis kartus susitikome su popiežiumi. Tai padarė labai didelį išpūdį. Pajutome, kad esame viena. Ta vienybė yra jėga dabartiniame pasaulyje, kuriame tiek daug susiskaldymo, sumaištis. Turime tikrą tėvą, protingą ir tvirtą, kuris žino, kur eina ir kur veda Dievo tautą.

Šį kartą gyvenome pačiame Vatikane, Šv. Mortos namuose. Ankstesnių *ad limina* vizitų metu gyvendavome Šv. Kazimiero kolegijoje, tekdavo kelis kartus per dieną tolokai važiuoti, patirti automobilių grūstį. Šiuo atžvilgiu šiemet buvo labai gerai. O Kolegiją aplankyti neužmiršome. Taip pat pašventinome naujas Lietuvos ambasados patalpas.

Ar galima tikėtis, kad popiežius Benediktas XVI priims pakvietimą apsilankyti Lietuvoje? Gal pakvietimas suvokiama tik kaip mandagumo gestas?

Vyskupų Konferencijoje buvome kalbėję, kad Šiluvos jubiliejaus proga tiktų popiežių pakviesti. Kvietimą ir šiau savo sveikinimo kalboje ir asmeniškai kalbėdamas pakviečiau. O popiežius sureagavo taip, kaip ir derėjo laukti. Jis iš karto prisiminė Šiluvą, kai 1993 m. padėjo parengti Jono Pauliaus II kelionę į Lietuvą. Tik dabar sudvejojo, nes būtent tais metais numatyta didelė kelionė į Pasaulines jaunimo dienas Australijoje. Tai gi jis neatsakė nei teigiamai, nei nepaneigė. Paprastai tokie dalykai yra ilgai svarstomi ir derinami. Be to, dar turėtų pakviesti ir Vyriausybė, kadangi popiežius yra ir valstybės galva.

Šventasis Tėvas pašventino dvi naujas Šiluvos Dievo Motinos karūnas. Šiluvos Dievo Motinos paveikslas jau seniai Bažnyčios vainikuotas, naujai vainikuojamas bus tik dėl to, kad atsitiko nelaimė. Planuojame jas uždėti ant paveikslų per didžiuosius atlaidus.

Buvo pašventintos ir Žemaičių Kalvarijos Dievo Motinos paveikslų karūnos. Žemaičių Kalvarijos paveikslas iki šiol dar nebuvo oficialiai popiežiaus vainikuotas. Pašventinimo apeigose dalyvavo visi Baltijos kraštų vyskupai.

Apdovanojimas

Liepos 6-ąją – Valstybės dieną – už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje Lietuvos Respublikos prezidentas Vyčio kryžiaus ordinu (po mirties) apdovanojo **Teofilijū Matulionį**, Dievo tarną, arkivyskupą, Kaišiadorių vyskupą, buvusį vyriausiąjį Lietuvos kariuomenės kapelioną, laisvės gynėją ir politinį kalinį. Lietuvos Respublikos prezidentūroje apdovanojimą atsiėmė Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. -Kš-

Šventimai

Panevėžio vyskupijoje

Liepos 1 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje vyskupas Jonas Kauneckas kunigystės šventimus suteikė diakonui **Vidmantui Bloškiui**. Naujasis kunigas tęs studijas Romoje. -P-

Kauno arkivyskupijoje

Balandžio 23 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje arkivyskupas Sigitas Tamkevičius kunigystės šventimus suteikė diakonui **Kastyčiui Šulčiui** (gim. 1978 m.).

Birželio 29 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius iššventino diakonais **Andrių Alminą** (gim. 1976 m.), **Kęstutį Genį** (gim. 1981 m.) ir **Domą Pauliką** (gim. 1976 m.).

Paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Kastytis Šulčius** paskirtas Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos vikaru.

Kun. **Darius Auglys** atleistas iš Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Jonavos šv. apaštalo Jokūbo parapijos vikaru.

Kun. **Jonas Katulis** SJ atleistas iš Kulautuvos Švč. M. Marijos Vardo parapijos klebono pareigų ir paliktas Jėzaus draugijos dispozicijoje.

Kun. **Šarūnas Petrauskas** atleistas iš Žemaitkiemio šv. Kazimiero ir Lyduokių šv. arkang. Mykolo parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kulautuvos Švč. M. Marijos Vardo parapijos klebonu, Kauno technologijos universiteto kapelionu bei Kauno arkivyskupijos jaunimo centro vadovu.

Lietuvos bažnytinės provincijos ir Kauno arkivyskupijos įkūrimo 80 metų jubiliejaus šventė

Birželio 29 d. Kaune paminėtas Lietuvos bažnytinės provincijos ir Kauno arkivyskupijos įkūrimo 80 metų jubiliejus. Šventė prasidėjo Kauno arkikatedroje bazilikoje iškilmingomis šv. Mišiomis. Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, drauge su vyskupu augziliaru Jonu Ivanausku bei gausiu arkivyskupijos kunigų būriu koncelebravo svečiai – apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas, Lietuvos kardinolas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, vyskupai emeritai Juozas Preikšas, Romualdas Krikščiūnas. Giedojo jungtinis parapijų choras, vadovaujamas Vitos Vaitkevičienės.

Šv. Mišių pradžioje vysk. J. Ivanauskas perskaitė popiežiaus Benedikto XVI laišką bažnytinės provincijos Lietuvoje įkūrimo 80 metų proga. Šventasis Tėvas jame pasveikino visus Lietuvos tikinčiuosius su džiaugsminga sukaštimi ir suteikė apaštališkąjį palaiminimą (visas tekstas: <http://www.katalikai.lt>).

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius kvietė dėkoti Dievui už 80 metų globą, prašyti tolesnės jo palaimos arkivyskupijai ir pasvarstyti, kokią vietą tiek kunigai, tiek pasauliečiai turėtų užimti Bažnyčioje. Viešpaties malonės metais Lietuvos Bažnyčia arkivyskupas pavadino tiek prieškarinio nepriklausomybės klestėjimo laikotarpį, tiek sovietų persekiojimo metus, daug kam padėjusius dvasiškai subręsti ir sutvirtėti. Priminęs apaštalų Petro ir Pauliaus šventumo pavyzdžius, ganytojas pabrėžė, jog ne vadovavimas, bet sekimas Kristumi Bažnyčia yra svarbiausias; tik tada Bažnyčia, anot ganytojo, bus „ne mūro siena, bet tikinčiųjų bendruomenė“. „Apaštalų pavyzdys kalba, kiek daug gero Dievo tautai gali padaryti uoli tarnystė. Šiandien Bažnyčia turi aišką suvokimą, jog šventi gali būti ne tik kunigai, bet ir pasauliečiai“, – sakė arkivyskupas, ypač pasidžiaugęs pastarųjų veikla įvairiose bažnytinio darbo srityse. Pasak ganytojo, didžiausiu dėkingumo ženklu Viešpačiui už jo 80 metų globą „tebus asmenišką mūsų atsakymą, kas esame – laukiantieji dovanų ar save dovanojantys kitiems“.

Atnašų procesijoje arkivyskupijos katalikiškųjų institucijų darbuotojai atnešė liturginį drabužį, studentai – liturginių reikmenų, o pašvęstojo gyvenimo nariai – žvakių Eucharistijai adoruoti.

Šv. Mišių pabaigoje žodį tarė apaštališkasis nuncijus arkiv. P. S. Zurbriggenas, padėkojęs už kvietimą dalyvauti šioje šventėje ir kaip Šventojo Sosto atstovas Lietuvoje perdavęs Šventojo Tėvo palaiminimą. Nuncijus pasidžiaugė, jog švęsta Eucharistija buvo „ypatingas padėkos Dievui veiksmas už jo nuostabius darbus, gailestingą buvimą su lietuvių tauta ir skaudžiais istoriniais momentais“. „Ir tuomet jūsų tikėjimas nežlugo, o tik dar labiau subrendo, nes buvo apvalytas – net iki kankinystės“, – sakė arkiv. P. S. Zurbriggenas, kaip didžiausią dabarties uždavinį paminėjęs tautos pastangas perduoti tikėjimą jaunimui, ateities kartoms.

Po šv. Mišių arkivyskupijos salėje įvyko jubiliejinė konferencija. Šventojo Sosto vardu susirinkusius pasveikino apaštališkasis nuncijus arkiv. P. S. Zurbriggenas. Pasak jo, šis Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimo jubiliejaus minėjimas turi ypatingą prasmę, nes būtent Kaune buvo paskelbta garbingo atminimo popiežiaus Pijaus XI 1926 m. balandžio 4 d. apaštališkoji konstitucija *Lituanorum gente*, vainikavusi ilgametį lietuvių vyskupų ir tikinčiųjų norą vienybės su Romos popiežiumi dviasia turėti Lietuvos žemėje galutinį bažnytinį sutvarkymą. Nuncijus atkreipė dėmesį, jog ši

konstitucija buvo „naudinga ne tik Bažnyčiai, bet ir valstybei“. Per 80 metų, nuncijaus žodžiais, „tikėjimas nebuvo išrautas, tačiau tautos, kuri šiandien susiduria su naujomis ydomis, prieštaraujančiomis lietuvių tradicijai, širdyje liko randai“. Popiežiaus vardu Apaštalų Sosto atstovas paragino mylėti ir sekti Kristų – vienintelį kelią, palinkėjo Šiluvos Švč. Mergelės Marijos globos.

Konferencijos dalyvius pasveikino ir kardinolas A. J. Bačkis. Jis palinkėjo arkivyskupijai gyvavimo ir klestėjimo bei perdavė sveikinimus nuo Vilniaus metropolijos.

Pranešimą „Popiežiaus Pijaus XI konstitucija ir jos reikšmė Lietuvai“ perskaitė kan. doc. dr. Kęstutis Žemaitis, išsamiai aptaręs istorinę Lietuvos Bažnyčios situaciją iki 1926 m. bei palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio, „didžiausio Lietuvos bažnytinės provincijos stratego“, ilgalaikes pastangas įsteigti šią provinciją, palaikyti tiesioginius santykius su Šventuoju Sostu bei sudaryti konkordatą. Tam kartais reikėjo įveikti net pačių lietuvių katalikų pasipriešinimą ir juos sąmoninti. Konstitucija *Lituanorum gente* Lietuvos Bažnyčia įgijo savarankiškumą ir tiesioginę priklausomybę nuo Šventojo Sosto, tokias pačias teises kaip ir kitos Europos valstybių Bažnyčios, buvo išspręstos Klaipėdos ir Vilniaus krašto istorinės problemos. Kan. K. Žemaitis taip pat apžvelgė to meto naujai įkurtų vyskupijų ganytojų paskyrimus.

Pranešimą apie arkivyskupijos praeitį ir dabartį perskaitė dešimtmetį jai vadovaujantis arkiv. S. Tamkevičius. Ganytojas apžvelgė veržlią arkivyskupijos istoriją ir aktyvią Bažnyčios veiklą bei įtaką visam visuomenės gyvenimui prieškarinio nepriklausomybės laikotarpiu, kalbėjo apie sėkmingai veikusią Kauno kunigų seminariją, veiklias katalikiškąsias organizacijas ir draugijas, vienuolių kongregacijas, gausią katalikišką spaudą, paminėjo du svarbius to meto bažnytinio gyvenimo įvykius – I Eucharistinį kongresą bei I Sinodą. Priminę skaudžių išbandymų Bažnyčiai atnešusį sovietmetį, kai hierarchai buvo spaudžiami vykdyti sovietų valdžios nurodymus ir skiepyti tikintiesiems paklusnumą jai, ganytojas pasidžiaugė dabartine arkivyskupijos situacija – aktyviai veikiančiomis katalikiškosiomis institucijomis, ypač nuoširdžiai besidarbuojančiais pasauliečiais, kuriama sielovados centrais. Apgailestaudamas dėl arkivyskupijos gyvenimo skaudulių – gausėjančių skyrybų, girtuokliavimo, savižudybių, didėjančio nusikalstamumo, ganytojas atkreipė dėmesį, jog didžioji visuomenės dalis pasitiki Bažnyčia kaip tiesos ir moralės saugotoja, nepaisant žmogiškų jos narių klaidų. Kaip prioritetines arkivyskupijos veiklos sritis arkiv. S. Tamkevičius išskyrė šeimos ir gyvybės gynimą, pašaukimų ugdymą, jaunimo ir suaugusiųjų katechezę, sielovados centrų dekanatuose ir didžiojoje Kauno miesto parapijose kūrimą, II Sinodo užbaigimą, nuolatinės Eucharistijos adoracijos palaikymą bei skatinimą, kad „sielovados darbai nesiremtų vien žmogiškais pastangomis“. „Su viltimi žvelgiame į ateitį, nes pasitikime Dievo Apvaizdos vedimu. Šį vedimą matėme per 80 arkivyskupijos ir Lietuvos bažnytinės provincijos gyvavimo metų. Žmonės, kuriuos Viešpats pakviečia darbui Bažnyčioje, yra tik netobuli įrankiai, – visas augimas ateina iš Dievo“, – užbaigdamas pranešimą pasakė ganytojas.

Konferencijos pabaigoje arkiv. S. Tamkevičius padėkos raštus ir Šiluvos Dievo Motinos medalius įteikė labiausiai nusipelnusiems arkivyskupijos žmonėms. Tarp jų buvo: kun. Augustinas Paulauskas (už uoliai atliekamas dekanato pareigas ir kunigų vienybės skatinimą), kun. Robertas Gedvydas Skrinskas (už Domeikavos Lietuvos kankinių bažnyčios pastatymą), Vaida Spangelevičiūtė (už „Atgaivink“ programos sklaidą ir arkivyskupijos programų koordinavimą) bei daug kitų arkivyskupijos *Caritas*,

Kun. **Rimantas Laniauskas** paliktas eiti iki tol turėtas pareigas ir paskirtas Žemaitkiemio šv. Kazimiero ir Lyduokių šv. arkang. Mykolo parapijų klebonu.

Kun. **Žydrūnas Paulauskas** atleistas iš Gudžiūnų Švč. Jėzaus Širdies parapijos klebono pareigų.

Kun. **Juozas Čičirka** atleistas iš Jonavos šv. apaštalo Jokūbo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Gudžiūnų Švč. Jėzaus Širdies parapijos klebonu.

Kun. **Gintas Rumševičius** atleistas iš Butkiškės šv. Jono Krikštytojo ir Juodaičių Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebono pareigų ir paskirtas Babtų šv. apašt. Petro ir Povilo ir Panevėžiuko Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebonu.

Kun. **Žygintas Veselka** atleistas iš Babtų šv. apašt. Petro ir Povilo ir Panevėžiuko Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebono pareigų ir paskirtas Butkiškės šv. Jono Krikštytojo ir Juodaičių Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų klebonu.

Kun. **Edvinas Rimavičius** atleistas iš Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno kunigų seminarijos rengiamojo kurso vadovo pavaduotoju ir Šiluvos Jono Pauliaus II namų administratoriumi.

Kun. **Ramutis Janšauskas** atleistas iš Šiluvos Švč. M. Marijos gimimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Raseinių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaru.

Kun. **Gintaras Blužas** atleistas iš Raseinių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos vikaru.

Diak. **Andrius Alminas** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Kauno arkikatedroje bazilikoje.

Diak. **Kęstutis Genys** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Kėdainių šv. Juozapo parapijoje.

Diak. **Domas Paulikas** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Kauno pal. Jurgio Matulaičio parapijoje

-Kn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Prel. **Antanas Maskeliūnas** jo paties prašymu atleistas iš Šakių dekanato

dekanato pareigų ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kan. **Donatas Jasulaitis** paskirtas Šakių dekanato dekanu ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Sigitas Matusevičius** paskirtas Šakių dekanato vicedekanu ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Algirdas Žukauskas** paskirtas Vilkaviškio dekanato vicedekanu ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kan. **Juozas Barkauskas** jo paties prašymu atleistas iš Marijampolės dekanato dekanato pareigų ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Tadeus Vallian** jo paties prašymu atleistas iš Kazlų Rūdos ir Bagotosios parapijų klebono pareigų ir paskirtas Lazdijų altaristu.

Kun. **Gintautas Kuliešius** atleistas iš Skriaudžių ir Ažuolų Būdės parapijų klebono pareigų, paskirtas Kazlų Rūdos ir Bagotosios parapijų klebonu bei Marijampolės dekanato dekanu ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Renaldas Janušauskas**, sugrįžęs iš Lenkijos, Elko vyskupijos, paskirtas Skriaudžių ir Ažuolų Būdės parapijų klebonu.

Kun. **Donatas Rolskis** atleistas iš Šakių parapijos vikaro pareigų ir laikinai išleistas į Lenkiją, Elko vyskupiją, dirbti lietuvių sielovadoje.

Kun. **Vytautas Jonas Grudzinskas** jo paties prašymu atleistas iš Kapčiamiesčio parapijos klebono pareigų ir išleistas gydytis.

Kun. **Jonas Alesius** jo paties prašymu atleistas iš Leipalingio parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kapčiamiesčio parapijos klebonu.

Kun. **Paulius Marčiulionis** atleistas iš Alksnėnų ir Didvyžių parapijų klebono pareigų bei paskirtas Leipalingio parapijos klebonu.

Kun. **Arūnas Simonavičius** atleistas iš Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaro, Alytaus apskrities ligoninės kapeliono ir Alytaus krašto skautų dvasios vado pareigų bei paskirtas Alksnėnų ir Didvyžių parapijų klebonu.

Kun. **Žydrūnas Kulpys** atleistas iš Griškabūdžio parapijos klebono pareigų bei nuo pareigos aptarnauti Barzdų parapiją ir paskirtas Marijampolės šv.

parapijų tarybų narių, patarnautojų, liudijančių tikėjimą savo krikščioniškojo gyvenimo pavyzdžiu ir darbais.

Jubiliejaus proga arkivyskupijos ganytoją S. Tamkevičių bei visus tikinčiuosius nuoširdžiai pasveikino Kauno apskrities viršininkas Zigmantas Benjaminas Kazakevičius, Kauno meras Arvydas Garbaravičius ir vicemerai Kęstutis Kuzminskas, Adolfas Balutis, Adelė Echodienė, Kauno rajono meras Leonardas Gineika. Garbūs svečiai džiaugėsi bendradarbiavimu su Bažnyčia, parapijų administratoriais, pabrėžė svarbų Bažnyčios vaidmenį ugdant visuomenę, linkėjo sėkmingos sielovados. Savo ganytoją taip pat pasveikino ir už tėvišką rūpinimąsi padėkojo katalikiškųjų institucijų atstovai.

Fotografijų ekspozicijoje konferencijos dalyviai galėjo išsamiau susipažinti su arkivyskupijos istorija ir dabartimi, bažnytinių institucijų veikla. Konferencijos metu buvo demonstruojamos skaidrės, atspindinčios prieškarinio laikų bažnytinių gyvenimą, popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagės Lietuvoje akimirkas, Kaune vykusį Lietuvos II Eucharistinių kongresą, pasirengimo II Sinodui kroniką bei Lietuvos vyskupų susitikimą su popiežiumi Benediktu XVI *ad limina* vizito Vatikane metu. Konferencijos dalyviams susikaupti ir apmąstyti savo istoriją bei ateitį padėjo violončelininės ir smuikininės atlikti kūriniai.

-kasp-

Didieji Žemaičių Kalvarijos atlaidai

Šiais metais Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos Švč. M. Marijos Apsilankymo atlaidų išvakarėse, t. y. liepos 1 d., pradėti atlaidus į Panų kalną, esantį netoli Žemaičių Kalvarijos, rinkosi katalikiškas Telšių vyskupijos jaunimas. Čia nuo 10 val. vyko Telšių vyskupijos jaunimo diena. Panų kalne jaunimas klausėsi Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro vadovų katechezės, diskutavo grupėse apie pagrindines vertybes žmogaus gyvenime ir šeimos svarbą bei vietą ugdant kiekvieną asmenį ir atrandant savąjį pašaukimą. Po katechezės Telšių vyskupas J. Boruta aukojo šv. Mišias. Jis pasveikino gausiai iš įvairių vyskupijos parapijų susirinkusį jaunimą, taip pat didelę 80 jaunuolių grupę iš Panevėžio vyskupijos. Homilijoje ganytojas priminė jaunimui, jog būtent šeima yra Evangelijos skelbimo ir gyvenimo ja privilegijuota vieta. Tad tikėjimas turi būti perduodamas šeimoje, kur jaunas žmogus pirmiausiai gauna tikėjimo pagrindus ir gali išsiskleisti ir kaip visavertė asmenybė, ir kaip krikščionis – veiklus Bažnyčios narys. Vyskupas akcentavo, jog dvasiškai ir fiziškai sveika šeima – tai ta vieta, kur išmokstama melstis. Po šv. Mišių didžiulė jaunimo grupė pėsčiomis pajudėjo Žemaičių Kalvarijos link. Piligriminėje kelionėje jie buvo kviečiami išgyventi kelionės kartu su Jėzumi ir savo bendraamžiais džiaugsmą.

Atlaidai pradėti iškilmingais mišparais bazilikoje ir Švč. Sakramento adoracija. Mišparų metu Telšių vyskupas J. Boruta SJ kreipėsi į susirinkusius jaunos žmones bei visus tikinčiuosius primindamas, jog susitikimas su eucharistiniu Jėzumi yra viso krikščioniškojo gyvenimo centras bei pagrindas. Po mišparų, kuriuos giedojo Klaipėdos grigališkojo choralo giedotojai, aplink Baziliką ėjo eucharistinė procesija. Vakare, jau temstant, jaunimas išėjo į Kryžiaus kelio kalnus, kur giedodamas Kalvarijų kalnų giesmes, apmąstė Kristaus kančią ir mirtį, klausėsi diakonų sakomų pamokslų. Sugrįžusius iš Kryžiaus kelio juos pasveikino Telšių ganytojas. Išlydėdamas jaunos žmones į namus vyskupas juos palaimino didžiąją Kryžiaus relikvija.

Liepos 2-oji – pirmoji atlaidų diena buvo skirta maldoms už parapijas. Tą dieną į Žemaičių Kalvarijos šventovę rinkosi Telšių ir Plungės dekanato

tikintieji. Iškilmingas 12 val. šv. Mišias tiesiogiai iš bazilikos transliavo Lietuvos televizija ir Marijos radijas. Iškilmingai šv. Mišių liturgijai vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šv. Mišias koncelebravo nemažas būrys kunigų iš Telšių ir Plungės dekanatų. Šv. Mišių metu giedojo Plungės parapijos bažnytinis didysis sumos choras. Kartu meldėsi ir per šv. Mišias homiliją pasakė iš Vilniaus atvykęs Lietuvos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius mons. dr. Gintaras Grušas. Pamokslininkas, be kita ko, sakė: „Kaip Marija per apreiškimo malonę tapo Kristaus besilaukiančia Motina, savyje nešiojančia pasaulio Išganytoją, taip ir mes Krikšto sakramentu tampame ne tik Kristaus vaikais, bet ir savyje nešame Kristų, su kuriuo turime progos vienytis malda, ypač Eucharistijoje. Kaip Marija nelaikė Kristaus tik sau, taip ir mes turime juo dalytis su pasauliu, pirmiausiai tarnaudami savo artimui. Šiandien Žemaičių Kalvarijos atlaiduose minime parapijų dieną, todėl svarbu pasakyti, kad parapijos yra mūsų namų Bažnyčių, mūsų šeimų susibūrimas. Stiprios parapijos, kai jos kils iš stiprių šeimų, bus mūsų tautos *Magnificat* – Dievo šlovinimo giesmė“. Baigdamas jis ragino Marijos pavyzdžiu priimti Jėzų į savo širdis. Po iškilmingų šv. Mišių gausus maldininkų būrys, giedodamas Kalvarijos kalnų giesmes ir vadovaujamas Telšių ganytojo, nešančio didžiąją Kryžiaus relikviją, išėjo apmąstyti Kristaus kančią ir jo begalinę meilę žmonėms.

Liepos 3-iają – antrąją atlaidų dieną – melstasi už žemdirbius. Ši atlaidų diena buvo skirta Akmenės dekanato tikintiesiems. 11 val., prieš pagrindines 12 val. šv. Mišias, Žemaičių Kalvarijos vidurinės mokyklos aktų salėje Kaišiadorių vyskupijos šeimos centras surengė šeimoms skirtą katechezę „Šeima – pirmutinė ir pagrindinė tikėjimo perteikėja“. Katechezėje buvo kalbama apie tai, kad krikščioniškoji šeima Santuokos ir tėvų bei vaikų Krikšto sakramento dėka yra „namų Bažnyčia“ ir šios misijos dalininkė. Kaip vaikų gimdytoja, ji tampa pirmutine ir pagrindine institucija, kuriai patikėta užduotis perteikti jiems išganingąjį Dievo slėpinį. Tėvai savo vaikams yra pirmutiniai savo išpažįstamo tikėjimo skelbėjai.

Pagrindinių šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, kuris pasakė ir homiliją. Šv. Mišių pradžioje sveikinimo žodį visiems susirinkusiems maldininkams bei Marijos radijo klausytojams tarė Telšių vyskupijos ganytojas dr. J. Boruta SJ. Šv. Mišių metu giedojo Akmenės bažnytinis didysis sumos choras. Per pamokslą Kaišiadorių vyskupijos ganytojas kalbėjo apie šeimos institucijos svarbą Bažnyčioje ir visuomenėje. „Bažnyčia per visą savo gyvasties istoriją puoselėjo ir globojo šeimą. Ji nuoširdžiai ir rūpestingai saugojo šeimos vertybes, tokias kaip sutuoktinių ištikimybė, jų tarpusavio meilė ir pagalba, vaikų krikščioniškas auklėjimas – ugdymas. Visomis imanomomis priemonėmis Bažnyčia siekė ir siekia išsaugoti šeimų stabilumą – nesuardomumą“, – sakė vysk. J. Matulaitis. Jis taip pat palietė ir kitą svarbią temą – žemdirbių pašaukimą ir jų triūso prasmę. Po 12 val. šv. Mišių gausus maldininkų būrys, nepabūgęs didelių karščių, kartu su vyskupais ir kunigais giedodamas Kalvarijos kalnų giesmes, patraukė į Žemaičių Kalvarijos Kryžiaus kelią.

Liepos 4 d. tikintieji meldėsi už tikybos mokytojus ir katechetus. Tą dieną į Žemaičių Kalvariją rinkosi visos vyskupijos katechetai ir tikybos mokytojai. Žemaičių Kalvarijos kultūros centre vyko tai dienai skirti renginiai. Susirinkusius tikybos mokytojus pasveikino Telšių ganytojas J. Boruta SJ ir svečias iš Marijampolės, Vilkaviškio vyskupijos vyskupas Rimantas Norvila. Katechetams konferenciją skaitė Vilkaviškio vyskupo generalvikaras mons. teol. dr. Arūnas Poniškaitis. Žemaičių Kalvarijos vidurinėje mokykloje, kaip ir kiekvieną atlaidų dieną, vyko šeimoms skirta katechezė. Konferenciją tema „Triasmenis Dievas“ skaitė Vilkaviškio vyskupijos kunigas Arūnas Simonaitis. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio

Vincento Pauliečio parapijos rezidentu, sudarant jam galimybes tęsti doktorantūros studijas ir dėstyti Katalikų teologijos fakultete VDU.

Kun. **Nerijus Žvirblys** atleistas iš Vilkaviškio parapijos vikaro pareigų bei paskirtas Griškabūdžio ir Barzdų parapijų klebonu.

Kun. **Vytautas Užkuraitis** jo paties prašymu atleistas iš Keturvalakių parapijos klebono pareigų ir paskirtas Griškabūdžio parapijos altaristu.

Kun. **Vaidotas Labašauskas** paskirtas Keturvalakių parapijos klebonu ir Vilkaviškio vyskupijos sielovados moderatoriumi.

Kun. **Valdas Simanaitis** paskirtas organizuoti naujai steigiamą parapiją Alytaus Putinų mikrorajone ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Arnas Abraitis** atleistas iš Miroslavo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Alytaus Švč. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos parapijos vikaru.

Kun. **Rytis Baltrušaitis** atleistas iš Prienu parapijos vikaro pareigų ir siunčiamas studijuoti į Romą.

Kun. **Mindaugas Martinaitis** atleistas iš Alytaus šv. Kazimiero parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Prienu parapijos vikaru.

Neopresbiteris **Vitalijus Golinis** paskirtas Šakių parapijos vikaru.

Neopresbiteris **Saulius Ruočkus** paskirtas Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaru.

Neopresbiteris **Artūras Vaškevičius** paskirtas Vilkaviškio parapijos vikaru.

Diak. **Romas Budrevičius** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Alytaus šv. Kazimiero parapijoje.

Diak. **Andrius Vaitkūnas** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Aleksoto parapijoje.

-Vk-

Šiaulių vyskupijoje

Diak. **Arūnas Jankauskis** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Joniškio parapijoje.

Diak. **Donatas Kryževičius** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Šiaulių katedros parapijoje.

Diak. **Andrius Trakšelis** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje.

Diak. **Tomas Janavičius** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Kelmės parapijoje.

Diak. **Mindaugas Grigalius** paskirtas atlikti sielovadinę praktiką Radviliškio parapijoje.

-Š-

Diakonų šventimai

Birželio 29 d., švenčiant Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus šventę, Kauno arkikatedroje bazilikoje gausiai dalyvavusių tikinčiųjų, artimųjų akivaizdoje diakonais iššventinti aštuoni Kauno kunigų seminarijos klierikai – Andrius Alminas, Kęstutis Genys, Domas Paulikas iš Kauno arkivyskupijos ir Mindaugas Grigalius, Tomas Janavičius, Arūnas Jankauskis, Donatas Kryževičius ir Andrius Trakšelis iš Šiaulių vyskupijos. Šventimus suteikė ir šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo prel. doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas, seminarijos vadovai ir dvasios tėvai, gausus būrys arkivyskupijos dvasininkų. Kandidatų į diakonus vertumą būti išrinktiems į šį luomą paliudijo seminarijos rektorius kun. Aurelijus Žukauskas. Liturgiją tikintiesiems aiškino mons. Adolfas Grušas.

Per homiliją arkiv. S. Tamkevičius kalbėdamas apie diakonystės tarnystę sakė, kad ši tarnystė gali būti nesuprantama tiems, kurie nepažįsta Kristaus. Ganytojas priminė Kristaus įsteigtos Bažnyčios prasmę – „būti uola“ ir paaiškino, kodėl jai įsteigti pasirinktas Petras – uolus, tačiau žmogiškai silpnas Jėzaus mokinys. „Bažnyčia nėra žmogaus rankų darbo kūrinys: ir tobuliausi žmonių kūriniai visada yra laikini. Bažnyčia visad gyva, nes joje gyvena pats Kristus, ji šventa ne dėl dvasininkų ar pasauliečių šventumo, bet dėl paties Jėzaus šventumo ir aukos“, – kalbėjo arkivyskupas. Jis apgailėstavo, kad šiuolaikiniai žmogus anksčiau ar vėliau atsiduria aklavietėje, atsakymų į savo problemas ieškodamas ne Bažnyčioje, bet pas ekstraneous ir pan. „Švęsdami Šv. Petro ir Pauliaus šventę, dėkojame Dievui už Bažnyčią ir už tuos vyrus, kurie šandien pasiryžta jos tarnystei“, – sakė ganytojas. Kreipdamasis į būsimuosius diakonus, arkivyskupas išsakė pasiti-

vyskupas Rimantas Norvila, šv. Mišių metu giedojo Kaltanėnų parapijos didysis sumos choras. Gausiai susirinkusiems maldininkams sveikinimo žodį tarė Telšių ganytojas J. Boruta SJ, homiliją pasakė Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Jis kvietė visus tikinčiuosius nuoširdžia malda lydėti tikybės mokytojus, katechetus. Ganytojas sakė: „Jiems labai reikia mūsų maldos, taip pat solidarumo, supratimo, tiesiog palaikymo, susiduriant su nelengvais sekuliariais iššūkiais. Jų darbas sudėtingas, sunkus, reikalaujantis daug kantrybės, ne visada greitai atnešantis laukiamų rezultatų, sėjant prastoje, akmeningoje dirvoje“.

Liepos 5 d. melstasi už kunigus, šv. Mišių patarnautojus, prašyta pašaukimų į kunigystę. Ši diena taip pat buvo skirta Tauragės dekanato tikintiesiems. Šeimoms vyko katechezė „Jėzus Kristus – krikščioniškojo tikėjimo šerdis ir sintezė“, kurią parengė Panevėžio vyskupijos šeimos centras.

Pagrindinių šv. Mišių liturgijai, kurios metu giedojo Tauragės bažnytinis didysis sumos choras, vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, gausiai susirinkusiems maldininkams pasakęs ir homiliją. Šv. Mišias koncelebravo Telšių ganytojas Jonas Boruta SJ ir gausus būrys kunigų ne tik iš Telšių, bet ir iš kitų vyskupijų. Panevėžio ganytojas kalbėjo apie maldos svarbą kiekvieno krikščionio gyvenime ir kvietė besąlygiškai pasitikėti Dievu ir Švč. M. Marijos užtarimu pas Dievą. Vyskupas priminė pamaldumo Dievo Motinai Marijai svarbą ir reikšmę. Vyskupas sakė, jog būtent malda esame stiprūs ir galingi. Pamokslininkas priminė popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius: „Tas, kuris atmeta rožinį, meldžiasi blogai arba iš viso nesimeldžia“. „Lietuvos gelbėtojai yra besimeldžiantieji žmonės, nes tik tas žmogus, kuris remiasi Marija, neša permainas tautai ir pasauliui“, – baigdamas sakė Panevėžio vyskupas. Po iškilmingų šv. Mišių vyskupai, kunigai ir gausus maldininkų būrys, nebijodami besitęsiančių didžiulių karščių, išėjo į Kryžiaus kelią, kad dar kartą apmąstytų Kristaus kančios ir mirties prasmę.

Liepos 6 d. maldininkai buvo kviečiami melstis už Tėvynę Lietuvą, jos ateitį ir Lietuvos šeimas. Katechezė tema „Liadiškas pamaldumas“ parengė ir susirinkusiems tikintiesiems vedė Šiaulių vyskupijos šeimos centro atstovai. Pagrindinių tos dienos šv. Mišių iškilmingai liturgijai vadovavo vyskupas emeritas Juozas Preikšas, šv. Mišių metu giedojo Klaipėdos šv. Kazimiero parapijos didysis sumos choras. Per pamokslą vysk. J. Preikšas sakė: „Šiandien į Didžiuosius Žemaičių Kalvarijos atlaidus įsipina ir tautinė šventė. Susipina religiniai ir tautiniai motyvai. Šiandien kviečiu melstis už mūsų Tėvynę“. Ganytojas kvietė melsti stebuklo – išsivadavimo iš dvasinės vergijos, kurios simptomai pasireiškia susvetimėjimu, gyvybės nebranginimu, vienybės stygiu. Vyskupas priminė tikintiesiems šv. apaštalo Pauliaus žodžius: „Kristus mus išvadavo, tad būkime laisvi. Stovėkime tvirtai ir nesiduokime vėl įkinkomi į vergystės jungą“. Baigdamas ganytojas pabrėžė, kad pagrindinė Bažnyčios ir tautos lastelė – šeima, o kokio šeima, tokia ir visuomenė. Po iškilmingų šv. Mišių didelis maldininkų būrys, vadovaujamas prel. J. Šiurio, išėjo į Kalvarijos Kryžiaus kelio kalnus, o kiti pasiliko bazilikoje, kur kartu su vyskupu J. Preikšu, apmąstydami Kristaus kančią, meldėsi už tėvynę Lietuvą.

Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų 8 ir 9 d. buvos skirtos maldoms už šeimas, maldoje vienijantis su tuo pačiu metu Valensijoje iš viso pasaulio susirinkusiomis šeimomis, atvykusiomis susitikti ir kartu pasimelsti su popiežiumi Benediktu XVI.

Liepos 7 d. melstasi už *Caritas* ir visas katalikiškąsias organizacijas.

Liepos 8 d. tikintieji buvo kviečiami melstis už šeimas ir jų ateitį. Tą dieną į Žemaičių Kalvarijos šventovę rinkosi tikintieji iš Mažeikių dekanato.

Šeimoms skirtą katechezę „Sakramentai – ypatingi tikėjimo perteikimo momentai“ parengė Telšių vyskupijos šeimos centras. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Liepojos vyskupas Vilhelmas Lapelis OP. Šv. Mišių metu giedojo Mažeikių šv. Pranciškaus parapijos sumos choras. Sakydamas homiliją, Liepojos ganytojas kalbėjo: „Dvasios vienybėje esame kartu su visais, susirinkusiais Valensijoje. Esame vienos šeimos – šv. Juozapo, Švč. M. Marijos ir Jėzaus nariai. Ši šventoji šeima yra pavyzdys visoms šeimoms“. Homilijoje svečias akcentavo gyvybės vertę. Jis priminė, kad kiekvienas vaikas, gimstantis šeimoje, yra Dievo dovana. Tą dovaną reikia priimti su derama pagarba ir džiaugsmu. Vyskupas kvietė šeimas gyventi meilėje ir santarvėje, kad jose augantys vaikai, apsupti tėvų meilės ir maldos, augtų ir bręstų tikromis asmenybėmis ir visaverčiais žmonėmis.

Antrąją maldų už šeimas dieną į Žemaičių Kalvarijos šventovę rinkosi Klaipėdos dekanato tikintieji. Katechezes „Sekmadienis. Eucharistija“ ir „Švč. M. Marija“ vedė Vilniaus arkivyskupijos šeimos centras. Tą dieną pagrindinėms šv. Mišioms, kuriose giedojo jungtinis Telšių katedros choras, Gargždų, Palangos ir Klaipėdos Taikos Karalienės bažnytiniai chorai, vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Per pamokslą kardinolas kalbėjo apie motinystės ir šeimos pašaukimą. „Koks be galo didelis, gražus ir atsakingas yra motinos pašaukimas. Priimti naują gyvybę ir ją paruošti gyvenimui, ugdyti naują, atsakingą ir drauge laisvą žmogų. Šeima yra pagrindinė tikėjimo perdavimo vieta. Tik tėvai, gyvenantys tikėjimu, yra pajėgūs jį perduoti savo vaikams“, – sakė kardinolas. Toliau kardinolas sakė: „Brangios šeimos, atverkime savo duris Jėzui. Nepamirškite pakviesti į savo tarpą Jėzaus“. Baigdamas Vilniaus ganytojas kvietė tikinčiuosius su nuoširdžia meile ir pasitikėjimu pavesti Dievo Motinai mūsų krašto šeimas.

Po iškilmingų šv. Mišių ir vieną, ir antrą dieną tikintieji, vadovaujami vyskupų, ėjo Kryžiaus kelią, apmąstydami Kristaus kančią, klausydamiesi Kalvarijos kalnų Kryžiaus kelyje sakomų pamokslų.

Liepos 10 dieną šventovėje buvo meldžiamasi už lietuvius, gyvenančius užsienyje. Ši diena skirta Skuodo dekanato tikintiesiems. Pagrindinėms 12 val. šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Šv. Mišių metu giedojo Skuodo parapijos bažnytinis sumos choras. Šv. Mišių pradžioje sveikinimo žodį tarė Telšių vyskupas J. Boruta SJ, o homiliją susirinkusiems tikintiesiems pasakė arkivyskupas. Savo homilijos pradžioje jis priminė, jog Lietuva yra išgyvenusi tris dideles emigrantų bangas: XX a. pradžioje, to paties amžiaus viduryje ir 1990–2006 m. į užsienį vykstančių emigrantų. Prie jų pamokslininkas priskyrė ir ne savo noru iš Lietuvos išvežtus tremtinius, kurie Antrojo pasaulinio karo metais ir pokaryje buvo ištremti į Sibirą. Ganytojas kalbėjo ir apie emigracijos priežastis. Jis priminė Šv. Rašte užrašytus atvejus, kada žmonės su savo šeimomis turėdavo pasitraukti iš savo gimtojo krašto: Abraomo išėjimas iš savo žemės, šv. Šeimos pasitraukimas į Egiptą. Arkivyskupas aiškiai įvardijo, jog pasitraukimą nulemia darbo ir tinkamo atlygio stoka, nusivylimas valdžia ir esama tvarka valstybėje, saugumo trūkumas, asmeniniai sunkumai. Arkivyskupas kalbėjo ir apie prioritetus kiekvieno žmogaus, kiekvieno lietuvio gyvenime. Ganytojo teigimu, jie turi būti tokie: šeima, gimtoji šalis, papročiai, kalba. Dideli ir svarų vaidmenį žmogaus sąmoningumui turi tikėjimas: jis padeda žmogui nusistatyti tikrųjų vertybių skalę. Baigdamas ekselencija ragino tikinčiuosius būti atsakingus už savo maitintoją tėvų žemę. Kvietė melstis už Lietuvos šeimas, pavedant jas Dievo Motinos Marijos globai, kad jose augtų sąmoningi lietuviai, geri katalikai ir tikri savo tautos patriotai.

Po šv. Mišių tikintieji, vadovaujami vyskupų, giedodami Žemaičių Kalvarijos kalnų giesmes išėjo į Žemaičių Kalvarijos Kryžiaus kelią.

kėjimą, kad jie širdyje puoselėja teigiamą atsakymą Kristui, ir pakvietė visus pamaldų dalyvius melstis už gerus jų tarnystės vaisius.

-kasp-

Valstybės diena Panevėžyje

Minint Valstybės dieną, Panevėžio Švč. Trejybės bažnyčioje Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas ir Panevėžio įgulos karo kapelionas kun. teol. lic. Saulius Kasmauskas šia proga aukojė šv. Mišias. Kartu meldėsi gausus miestiečių būrys, politikai, miesto savivaldybės Tarybos nariai bei Panevėžio kareiviai. Ganytojas pamokslu metu priminė Lietuvos istoriją, praeities laikų mūsų tautiečius, su tikėjimu gynusius savo valstybės žemes. Vyskupas skatino pažvelgti į garsias Lietuvos gimines, kurios mūsų šaliai buvo labai naudingos tiek tikėjimo, tiek intelektualinės minties požiūriu, visuomet stengėsi išlaikyti tautinę savimone.

Po šv. Mišių bažnyčioje Europos kompozitorių sakralinius klasikinius kūrinis giedojo Skaidra Jančaitė (sopranas), vargonavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Vargonų ir klavesino katedros lektorė Renata Marcinkutė-Lesieur. Koncerto organizatorius – šios bažnyčios vargonininkas Jonas Grubliauskas.

Vidurdienį vysk. J. Kauneckas dalyvavo Lietuvos vėliavos prie savivaldybės rūmų pakėlimo ceremonijoje. Sveikinimo kalbą pasakė miesto meras Vitas Matuzas. Vėliau drauge su ganytoju jis asmeniškai pasveikino miesto gyventojus šventės proga.

-jj-

Paminėtos 65-osios Rainių žudynių metinės

Liepos 1 d. Lietuvos mokslų akademijoje Vilniuje pristatyta knyga „Pamirštas SSRS karo nusikaltimas. Rainiai, 1941 06 24–25“. Knyga ir renginys skirti žudynių Rainių miškelyje 65-osioms metinėms paminėti. Knygą sudarė ir parengė Agnė Šiušaitė, Jonas Urbanavičius ir Vytautas Landsbergis. Renginyje kalbėjo knygos sudarytojas Vytautas Landsbergis, komisijos sovietų nusikaltimams tirti nariai: Kazimieras Motieka, Stasys Kašauskas, žodį tarė ir kun. Alfonsas Svarinskas.

1941 m. naktį iš birželio 24 į 25 d. Rainių miškelyje, netoli Telšių, buvo

žiauriai nukankinti 73 politiniai kaliniai iš Telšių kalėjimo. Juos nužudė vietinių enkavedistų pasikviesti, karui prasidėjus besitraukiantys sovietų armijos kariai. 1941 m. birželio 28 d. atkasus duobes medicinos komisija nustatė kraupius sužalojimus, tik nedaugelis kankinių buvo tiesiog nušauti.

Knygą „Pamirštas SSRS karo nusi kaltimas. Rainiai, 1941 06 24–25“ sudaro publikuoti straipsniai apie nusi kaltimą spaudoje, pirmųjų tyrimų protokolai, fotografijos, taip pat 1988 metais sudarytos Vyriausybės komisijos bei Prokuratūros dokumentai.

1991 metais, minint 50-ąsiais Rainių kankinių nužudymo metines, Telšių vyskupas Antanas Vaičius pašventino jų atminimui pastatytą koplyčią, kurioje kiekvienais metais birželio mėnesį paminimos Rainių žudynių metinės. Šiais metais prie Telšių kalėjimo buvo prikelta nauja atminimo lenta, procesija ėjo į senąsias Telšių kapines, po to į Rainių žudynių vietą. Koplyčioje aukotos iškilmingos šv. Mišios.

-sm-

Kauno arkivyskupijos ministrantų šventė

Birželio 28 d., Kauno arkivyskupijos įkūrimo 80 metų jubiliejaus šventės išvakarėse, Kaune surengta ministrantų šventė. Į šią jau tradicine tapusią šventę susirinko per du šimtus įvairaus amžiaus vaikų ir jaunuolių, patarnaujančių šv. Mišiose įvairiose arkivyskupijos bažnyčiose, šventėje dalyvavo ir juos atlydėję kunigai bei mažesniųjų vaikų tėvai

Šventė prasidėjo Kauno Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias kartu su vyskupu augziliaru Jonu Ivanausku, Kauno kunigų seminarijos vadovais, parapijų kunigais aukojo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Šv. Mišių pradžioje arkivyskupas pasidžiaugė susirinkusiais į skaudžią istoriją turinčią bažnyčią, kurioje ir pats patarnaudavo dar būdamas klierikas, paragino melstis, kad Viešpats laiminėtų visą aktyvų parapijų jaunimą.

Per pamokslą vysk. J. Ivanauskas kvietė dėkoti gerajam Dievui „už šią gražią ir jaunatvišką šventę“. Vyskupas pasidžiaugė gerokai užgelėjusiais vaikais ir linkėjo šitaip augti ir Viešpaties malone bei artumu. Ganytojas linkėjo jaunimui būti ištikimų Jėzaus draugų pavyzdžiu savo parapijose, priminė

Liepos 11 d. pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC. Tą dieną šventovėje melstasi už motinas, kartu ši diena buvo skirta Šilutės dekanato tikintiesiems. Sumos metu giedojo Švėkšnos parapijos bažnytinis choras. Sakydamas homiliją, vyskupas J. Žemaitis MIC susirinkusiems tikintiesiems kalbėjo apie motinos pašaukimą, jo kilnumą ir svarbą. Vyskupas priminė, jog motinoms labai svarbu gyventi nuolatinių maldos gyvenimą bei savo ir savo vaikų gyvenimus pavesti motinų Motinos – Švč. M. Marijos globai. Ugdant jaunąją kartą, būtini malda ir pavyzdys, tas darbas šeimoje paliekamas tėvams, pirmiausiai motinoms. Visus maldininkus vyskupas kvietė melstis prašant taip reikalingų Lietuvos šeimoms Dievo malonių. Kryžiaus kelyje maldininkams lauke vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, viduje – vyskupas J. Žemaitis MIC.

Paskutinė atleidų diena buvo skirta maldoms už Žemaičių Kalvarijos parapiją. 10 val. Telšių vyskupas J. Boruta SJ aukojo šv. Mišias, kurių metu 37 Žemaičių Kalvarijos parapijos jaunuoliams ir jaunuolėms suteiktė Sutvirtinimo sakramentą. Telšių ganytojas vadovavo ir pagrindinėms šv. Mišioms, per jas giedojo Žemaičių Kalvarijos bažnytinis sumos choras. Sakydamas pamokslą, vyskupas pabrėžė maldos už šeimas ir parapijas svarbą. Ragino melstis už tokias trapias bei netvirtas jaunas šeimas. Kartu vyskupas pristatė tikintiesiems Telšių vyskupijos mariologinio kongreso programą. Kongresas prasidės liepos 23 d. Šilutės dekanate ir baigsis spalio 8 d. stebuklingojo Žemaičių Kalvarijos Švč. M. Marijos su Kūdikiu paveikslo vainikavimu popiežiaus Benedikto XVI palaimintomis karūnomis, jam bus suteiktas Krikščioniškųjų Šeimų Karalienės titulas. Po Kryžiaus kelio kalnų procesijos vyskupo ir tikinčiųjų akivaizdoje buvo prisaiškintas naujasis Žemaičių Kalvarijos bazilikos rektorius kun. mgr. Jonas Ačas. Atsiveikindamas Telšių ganytojas visus tikinčiuosius kvietė aktyviai dalyvauti vyskupijos mariologiniame kongrese, kurio metu bus rengiamasi dideliame ir svarbiame įvykiui – paveikslo, svarbaus ne tik Telšių vyskupijai, bet ir visai Katalikų Bažnyčiai Lietuvoje, vainikavimui.

-kasab-

Jaunimo piligriminis žygis į Žemaičių Kalvariją

Panevėžio katalikiškosios vyskupo Kazimiero Paltaroko vidurinės mokyklos moksleiviai, lydimi mokytojų Linos Žostautaitės, Aldonos Bražionytės, Švč. Nekaltosios Mergelės Marijos seserų tarnaičių kongregacijos s. Loretos Armalytės, šios mokyklos kapeliono kun. Mindaugo Kučinsko ir klieriko Justo Jasėno, birželio 28 – liepos 1 d. dalyvavo vasaros keliaujančioje stovykloje – jaunimo piligriminiame žygyje į Žemaičių Kalvariją. Pirmąją kelionės dieną piligrimai apsvarstė temą „Mes gražūs kilniais apsisprendimais“. Ta proga apsilankyta Palendrių benediktinų vienuolyne, apžiūrėtas ansamblis, mokiniai susitiko ir kalbėjosi su tėvu Žeraru. Vėliau kelionės dalyviai grožėjosi Lietuvos peizažu nuo Šatrijos piliakalnio. Tą pačią dieną apsistota Telšių katalikiškoje vyskupo Vincento Borisevičiaus gimnazijoje. Čia prie piligrimų būrio dar prisijungė vietos ateitininkų grupelė. Vakare jaunimas pėsčiomis patraukė į Rainius. Čia juos sutiko, kartu su kun. M. Kučinsku šv. Mišias aukojo ir su Rainių kankinių istorija supažindino Viešvėnų Švč. Trejybės parapijos klebonas Kęstutis Pajaujis. Vėliau mokiniai aplankė Rainių kankinių žūties vietoje įrengtą memorialą, tylos minute pagerbė žuvusiuosius už tikėjimą ir laisvę.

Birželio 29 d. piligrimai mąstė, ką reiškia drąsa būti savimi. Tądien apsilankyta Telšių vysk. V. Borisevičiaus kunigų seminarijoje, Telšių šv. Antano Pađuviečio katedroje. Jaunuoliai pasimeldė šventovės požemiuose prie vyskupų kankinių palaikų. Toliau pėsčiomis keliauta prie Germanto ežero, vakare pasiektas Lieplaukės miestelis. Čia jaunuoliai drauge su kun.

M. Kučinskui šventė Eucharistiją šv. Jurgio bažnyčioje, o vakare dalyvavo talentų pasirodymo šventėje, apžvelgė dienos programą ir meldėsi prie Švč. Sakramento miestelio bažnyčioje.

Birželio 30 d. kalbėta apie vienybės dovaną. Mokymą „Aš, draugystė ir bendruomenė“ vedė kun. M. Kučinskas. Moksleiviai dirbo grupelėse, apibendrinę iki šiol apsvarstytas temas, pasigamino savo komandų vėliavas, su kuriomis toliau keliavo į Alsėdžius. Svetingai tądien piligrimus priėmė šios vietovės vidurinės mokyklos kolektyvas, supažindinęs su sena Žemaitijos vyskupų rezidencija, miestelio istorija. Vakare Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje vyko Susitaikinimo pamaldos. Jose dalyvavo, apie laukiantį Kūrėją pasakojo ir išpažinčių klausė kun. M. Kučinskas, kun. K. Pajaujis, Telšių kunigų seminarijos parengiamojo kurso Žemaičių Kalvarijoje direktorius kun. Jonas Ačas ir šio kurso prefektas kun. Andriejus Sabaliauskas. Vidurnaktį šioje bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios.

Liepos 1 d. panevėžiečiai piligrimai mąstė tema „Savęs ieškojimas“. Tądien jie atvyko prie Panų kalno, kur visos Žemaitijos dekanatų jaunimas rinkosi į Telšių vyskupijos jaunimo dienos renginius. Susirinkusiesiems pristatyta šios vietovės istorija, vėliau jaunuoliai grupelėse diskutavo apie šeimą, vertybes, lytiškumą ir kt. Šv. Mišias aukėjo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Po Eucharistijos visi kartu patraukė į Žemaičių Kalvariją. Vietos Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bazilikoje piligrimai dalyvavo mišparuose. Vysk. J. Boruta SJ susirinkusiesiems kalbėjo apie neseniai įvykusią Lietuvos vyskupų susitikimą su popiežiumi Benediktu XVI ir vizitą *ad limina*. Vakare maldininkai giedojo Kalvarijos kalnus. Maldinga kelionė ir vyskupijos jaunimo diena užbaigta bazilikoje, kur vyskupas J. Boruta SJ keliauninkus palaimino Švč. Sakramentu.

-jj-

Kunigų ugdymo konferencija

Birželio 13 d. Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus seminarijoje vyko Telšių vyskupijos kasmėnesinis kunigų ugdymo susitikimas. Ta proga Didžiojoje seminarijos auloje surengta kunigams skirta konferencija. Ją vedė Telšių vyskupas dr. Jonas Boruta SJ, kuris susirinkusiesiems kunigams pristatė Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų programą ir aptarė jų eigą.

Po konferencijos Telšių šv. Antano Paduviečio katedroje aukotoms iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo vyskupas J. Boruta SJ, kartu su juo koncelebravo vyskupas emeritas Antanas Vaičius ir didelis būrys vyskupijos kunigų. Šv. Mišių metu giedojo Telšių katedros didysis sumos choras, vadovaujamas vargonininko A. Lukošiaus. Pamokslą pasakė Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kun. teol. lic. V. Gudeliūnas.

Pamokslininkas, kreipdamasis į gausiai susirinkusius tikinčiuosius bei kunigus, pirmiausiai trumpai pristatė šv. Antaną Paduvietį. Jis priminė svarbiausius jo gyvenimo momentus. Kalbėdamas apie šio šventojo aktualumą šių dienų pasaulyje, rektorius visus kvietė atkreipti dėmesį į šv. Antano kaip „Evangelijos žmogaus“ ypatybes. Šv. Antanas per savo neilgą gyvenimą pasižymėjo šventumu ir pamokslais. Juos jis sakydavęs ne tik tikintiesiems, bet ir net žuvims, kurios mielai jo klausydavo. Jis daręs įvairių stebuklų, su nenusakomu uolumu skelbdamas Dievo žodį. Pamokslininkas susirinkusiesiems priminė, kad šv. Antanas yra puikus pavyzdys kiekvienam kunigui ir pasauliečiui, kaip reikia gyventi Evangelija nuolat atsiverčiant per Atgailos sakramentą. „Ir šiandienos žmonėms būtina reikia skelbti išgelbėjimo žinią; nusidedančiam žmogui parodyti gailingumą – atleidimo vartus. Tegul šv. Antano gyvenimas mums visiems būna puikus pavyzdys, kaip reikia gyventi su Kristumi vykdamant Dievo valią savo gyvenime“, – sakė seminarijos rektorius.

dešimt gero patarnautojo taisyklių, pakvietė aktyviai dalyvauti rengiantis Šiluvos Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo 400 metų jubiliejui. „Galėsite padėti ir jūs, gražiai patarnaudami ir meldamiesi per šv. Mišias, pakviesdami į bažnyčią ir savo draugus. Svarbu, kad kiekvienas prisidėtų rengiantis šiai didžiai sukakčiai“, – sakė vysk. J. Ivanauskas.

Po šv. Mišių arkiv. S. Tamkevičius, pasidžiaugęs visais arkivyskupijos ministrantais, apdovanojo uoliausiuosius, kurie, anot ganytojo, „patarnauja kiekvieną sekmadienį ir jau moka sąmoningai tai daryti“. Patarnautojams iš Jonavos, Ariogalos, Kėdainių, Šiluvos, Kauno arkikatedros bazilikos ir Šventosios Dvasios parapijų buvo įteikti giesmių įrašai bei rožiniai, kuriuos ganytojas parvežė iš Vatikano.

Vėliau ministrantai dalyvavo komandiniame žaidime. Jį surengti padėjo Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. Kęstutis Kėvalas, klierikai, arkivyskupijos Jaunimo centro darbuotojai. Po kurijos bei seminarijos kiemų, Santakos stadioną pasklidę žaidimo dalyviai ieškojo „ginklų“ kovai prieš blogio armiją, mokėsi kartu įveikti sunkumus ir atrasti sprendimus, o nuilbę vaišinosi kareiviška koše.

Vakare šventę pratęsė krikščioniškosios muzikos koncertas kurijos kieme. Koncerto klausėsi ir arkivyskupijos ganytojai; jo pradžioje žodį taręs arkivyskupas pasidalijo jaunystės laikų prisiminimais, kai patarnaudavo šv. Mišiose, atrado dvasinę literatūrą, padėjusią krikščioniškai bręsti. Ganytojas ragino jaunimą rūpintis ir dvasiniais dalykais, daugiau skaityti ir mažiau laiko praleisti prie televizorių ir kompiuterių ekranų.

Choras iš Vilniaus „Sounds in G“ suleikė visiems galimybę pasilinksminti skambant afrikiečių religinei muzikai.

-kasp-

Paroda apie Romos šv. Petro baziliką

Birželio 29-ąją, minint šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus šventę, Vatikanė vyko Romos šv. Petro bazilikos 500 metų jubiliejaus pagrindinės iškilmės. Ta proga Vilniuje Lietuvos dailės muziejaus ir Italų kultūros instituto iniciatyva surengta paroda „Romos šv. Petro bazilika. *Novum Templum Vaticanum* istorija ir architektūra“, kuri veiks

iki rugpjūčio 20 d. Birželio 21 d. per parodos atidarymą Lietuvos dailės muziejuje apie pagrindinės katalikų šventovės reikšmę kalbėjo mons. Juozapas Antanavičius, Čekiškės Švč. Trejybės bažnyčios administratorius kun. Vaidas Bartkus.

Ekspozicijos koordinatoriai, Lietuvos dailės muziejaus specialistai leva Dilytė ir Skaistis Mikulionis pabrėžė, kad parodoje pristatomos ir bazilikos koplyčios, ilgai ieškota Šv. Petro kapo vieta ir ten II a. pastatytos koplyčios maketas. Į Vilnių atvežtos bazilikos frizų ir kitų puošmenų kopijos. Ekspoziciniai byloja ir apie Vatikano statymo procesą: rodomi planai, garsiojo kupolo pjūviai, kai kurie darbo įrankiai ir įrengimai. Nuo XVI a. iki mūsų dienų Vatikane veikia speciali institucija, vadinama „Šv. Petro dirbtuvėmis“, kuri rūpinosi bazilikos statyba, o dabar prižiūri jos restauravimą.

Parodoje taip pat atsispindi įvairūs garsiosios šventovės statybos etapai, pristatomi ją kūrę žymiausi ir įtakingiausi renesanso ir baroko epochų menininkai: Donato Bramante, Santonio da Sangallo il Giovane, Rafaello Santi, Michelangelo Buonaroti, Jacopo da Vignola, Giacomo della Porta, Domenico Fontana, Carlo Maderno, Gian Lorenzo Bernini ir kt. Sakrali dvasia, architektūra ir dailė į Šv. Petro baziliką kasdien sutraukia nuo 5 tūkst. iki 30 tūkst. lankytojų. Parodoje eksponuojami bazilikoje vykusių iškilnių vaizdai: procesijos, romiečių susikaupimo akimirkos Šv. Petro aikštėje, kanonizavimo ceremonijos; pateikiamos ir vaizduojamos.

-nr-

„Svajonių bažnyčios“ stovykla

Liepos 6–12 d. Nausėdžių kaime (Biržų rajonas) vyko Biržų šv. Jono Krikštytojo bažnyčios jaunimo iniciatyvinės grupės (vadovė Saulė Cameron) organizuotas jaunimo sąskrydis-stovykla. Liepos 12 d. jaunimas rinkosi į Biržų bažnyčią, kur sąskrydžio uždarymo proga šv. Mišias aukojęs garbingi svečiai – Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas ir apaštališkasis nuncijus arkiv. dr. Peteris Stephanas Zurbriggenas. Pamokslą sakęs vyskupas Jonas Kauneckas jaunimui linkėjo, kad stovyklos išgyvenimai liktų gerumo, meilės aidu jų gyvenime. Šv. Mišių pabaigoje arkivyskupas P. S. Zurbriggenas, sveikindamas jaunimą, akino nešti Kristaus meilę kiekvienam žmogui.

Po iškilmingų šv. Mišių dangiškojo globėjo dienos proga buvo sveikinamas vyskupas emeritas Antanas Vaičius bei Telšių vyskupijos kunigai, turintys šio šventojo vardą. Sveikinimo žodį tarė Telšių vyskupas ordinaras dr. J. Boruta SJ. Jis vardavininkams įteikė atminimo dovanėles. Vyskupą Antaną sveikino vyskupijos kunigai, Telšių miesto, rajono ir apskrities valdžios atstovai, katalikiškos organizacijos, bičiuliai, tikintieji. Visus sveikinimus vainikavo pakilus visų susirinkusiųjų giedamas *Ilgiausių metų* bei šventiniai pietūs kunigų seminarijoje.

-kasab-

Domeikavoje konsekruota Lietuvos kankinių bažnyčia

Liepos 2 d. Domeikavoje (Kauno r.) konsekruota nauja Lietuvos bažnyčia, kuriai suteiktas Lietuvos kankinių titulas. Pasak bažnyčios klebono kun. Roberto Gedvydo Skrinsko, ši bažnyčia – tai Lietuvos žmonių, žuvusių už tiesą, laisvę, tikėjimą ir Dievą, paminklas, įprasminantis visų Lietuvos kartų, pirmiausia XX a. kankinių, kančias; jas simbolizuoja ant bažnyčios bokšto uždėtas erškėčių vainikas. Lietuvių tautodailininkai tebekuria šalia bažnyčios Lietuvos kančių kelią, kurį sudarys keturiolika skulptūrų.

Konsekracijos apeigoms bei Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Šv. Mišias koncelebravo Kauno I dekanato dekanas, Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Vytautas Grigaravičius, Kauno II dekanato dekanas, Raudondvario šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės parapijos klebonas kun. Augustinas Paulauskas, Jonavos dekanato dekanas, Jonavos šv. apašt. Jokūbo parapijos klebonas Sigitas Bitkauskas, Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos klebonas mons. Lionginas Vaičiulionis ir grupė kitų arkivyskupijos kunigų. Liturgiją gausiai susirinkusiems pamaldų dalyviams aiškino mons. Adolfas Grušas. Giedojo parapijos choras. Iškilnių pradžioje Lietuvos kankinių bažnyčios klebonas kun. R. G. Skrinskas papasakojo parapijos kūrimosi ir bažnyčios statybos istoriją ir paprašė arkivyskupo pašventinti šią parapiją, arkivyskupijai ir visai Lietuvos Bažnyčiai labai svarbią šventovę. Atskirą Domeikavos parapiją (ligi tol priklausiusią Kauno šv. Juozapo parapijai) kardinolo Vincento Sladkevičiaus pritarimu nutarta steigti 1990 m. 1993 m. birželio 14 d. vysk. S. Tamkevičius pašventino kertinį bažnyčios akmenį. Nuo 1995 m. bažnyčios statybos ir parapijos reikalais rūpinosi klebonas kun. R. G. Skrinskas. 1997 m. buvo pašventinta koplyčia statomos bažnyčios rūsyje. Klebonas paminėjo daugybę rėmėjų, kurie bus įrašyti bažnyčios geradarių knygoje. Tarp jų – arkiv. S. Tamkevičius, vysk. Jonas Bulaitis, katalikų rėmimo fondai *Renovabis* ir *Kirche in Not*, JAV Vyskupų konferencija, LR Vyriausybė, AB „Achema“, Kauno miesto ir rajono savivaldybės, Domeikavos seniūnija, parapijiečiai ir kt. Bažnyčios statybos darbus vykdė UAB „Šeba“.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius sakė, jog ši bažnyčia primins labai sunkius tikintiesiems metus, kai teko patirti skaudžių tikėjimo išbandymų. Arkivyskupas prisiminė lietuvių tautos tikėjimo kankinius: arkivyskupą Teofilį Matulionį, prof. Praną Dovydaitį, Adelę Dirsytę, Sibiro tremtinius, pokario partizanus. Paminėjo ir afganistaniečius bei prievarta Černobylio avarijos padarinių likviduoti išvežtus Lietuvos vyrus. „Nors Domeikavos bažnyčia turi kankinių vardą, ji nėra vien paminklas kankiniams, bet šventovė, kur žmonės garbins Dievą, ieškos ramybės ir susitaikymo su Dievu ir kitais“, – kalbėjo ganytojas. Pasak jo, domeikaviečiai, pradėję statyti bažnyčią, ilgai, tarsi pirmųjų amžių krikščionys katakombose, meldėsi rūsyje. Ganytojas kalbėjo apie ir laisvės metais pinigams, malonumams tebevergujančią žmonių dvasią ir mąstyseną, kai daugelis savanoriškai ištremia save į Vakarus, daugiau prarasdami nei įgydami. Patikinęs, jog „mūrinė bažnyčia, kad ir kokia graži ir brangi būtų, nėra didžiausia vertybė, nes Kristus įsteigė gyvąją Bažnyčią“, arkivyskupas palinkėjo ir paragino taip pat atkakliai, kaip buvo statoma naujoji bažnyčia, kurti gyvąją parapijos bendruomenę.

Atnašų procesijoje daug parapijos tikinčiųjų, šeimų, Domeikavos mokykla atnešė savo bažnyčiai paaukotų liturginių reikmenų. Dovanų atnešė taip pat Raudondvario, Lapių ir Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijų atstovai. Šv. Mišių pabaigoje mons. A. Grušas perskaitė Lietuvos kankinių bažnyčios konsekracijos aktą, kurį pasirašė arkiv. S. Tamkevičius, klebonas kun. R. G. Skrinkas bei visi pamaldose dalyvavę kunigai, taip pat Kauno m. savivaldybės vicemerai Kęstutis Kuzminskas, Kauno r. meras Leonardas Gineika, LR Seimo narys Donatas Jankauskas, vėliau savo žodyje palinkėjęs Bažnyčiai prisidėti kuriant Lietuvos ateitį. Pastoracinės tarybos vicepirmininkas Irenijus Šmidtas parapijos vardu perskaitė nutarimą suteikti Domeikavos Lietuvos kankinių bažnyčios garbės statytojo vardą Kauno arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui. Garbės statytojo vardas suteiktas ir bažnyčios architektui Kęstučiui Pempei, Lietuvos architektų sąjungos pirmininkui, Meno akademijos docentui, 1999 m. valstybinės premijos laureatui, Architektų valdybos pirmininkui. Arkiv. S. Tamkevičius, parapijos taryba nuoširdžiai padėjo klebonui kun. R. G. Skrinkui ir palinkėjo jam Dievo pagalbos toliau dirbuotis su tokia pat valia ir ryžtu kaip ir statant šią bažnyčią. Iškilmės baigėsi agape ir koncertu bažnyčios šventoriuje.

-kasp-

Mirė mons. Pranciškus Tamulevičius (1923–2006)

Liepos 4 dieną, sulaukęs 83 metų, po ilgos ir sunkios ligos mirė Kauno kunigų seminarijos dėstytojas mons. teol. dr. Pranciškus Tamulevičius. Kun. P. Tamulevičius gimė 1923 m. sausio 29 d. Kaune. 1929–1932 m. mokėsi pradžios mokykloje, o 1933-aisiais įstojo į Kauno jėzuitų gimnaziją, kurią baigė 1941 m. Tais pačiais metais įstojo į Kauno konservatoriją, kurioje mokėsi iki 1943 m. Jausdamas pašaukimą tapti kunigu, 1943 m. savo noru paliko konservatoriją ir įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją.

Kunigų seminarijos rektoriaus išduotoje charakteristikoje klierikas Pranciškus Tamulevičius apibūdinamas kaip labai geras studentas, tiesa, nedrąsus, tačiau pasižymintis nuoširdumu, darbštumu, mėgstantis aukotis. Šias savo charakterio savybes jis išlaikė iki pat mirties. 1947 m. liepos 9 d., dar iki galo nebaigęs viso seminarijos kurso, jis buvo iššventintas diakonu ir tuojau pat paskirtas Kauno Švč. Trejybės parapijos vikaru. 1947 m. gruodžio 20 d. Kauno arkikatedros bazilikos koplyčioje vyskupo Kazimiero Paltaroko iššventintas kunigu.

1948 m. paskirtas Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos bažnytinio giedojimo dėstytoju ir choro vadovu. Šalia šių nuo 1948 m. ėjo Kauno šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) parapijos vikaro, nuo 1950 m. – šios parapijos klebono pareigas. 1953 m. iš klebono pareigų atleistas, paliktas tikrai dėstytojauti kunigų seminarijoje bei eiti vikaro pareigas Kauno arkikatedroje bazilikoje. Čia jis tarnavo iki mirties.

Seminarijoje dėstė ne tik giedojimą, bet ir filosofiją, teologiją, graikų ir lotynų kalbas. 1962 m. paskirtas seminarijos dvasios tėvu; šias pareigas ėjo iki 1972 metų, taip pat 1980–1981 metais. 1970 m. jam suteiktas docento vardas.

1991 m. gegužės 22 d. popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas monsinjoru. 1992 m., šalia kitų pareigų, pradėjo dėstyti Kauno aukštesniojoje neakivaizdinėje katechetų mokykloje, o 1993 m. buvo paskirtas Kauno kunigų seminarijos rektoriumi. Nuo 1994 m. rudens dėstytojavo ir Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultete. Tais pačiais metais jam buvo suteiktas teologijos licenciato, o 1995 m. – teologijos daktaro laipsnis.

1996 m., silpstant sveikatai, atleistas iš Kauno kunigų seminarijos rektoriaus pareigų, tačiau ir toliau dėstė seminarijoje bei universitete, visą laiką buvo

Abu svečiai suteikė palaiminimą jaunimui, kitiems bažnyčioje buvusiems žmonėms, Biržams ir visam šiam kraštui. Po šv. Mišių, nuskambėjus paskutinei giesmei, svečiai ir jaunimas šventę tęsė šventoriuje. Dar ne vieną valandą stovyklautojai čia šoko, giedoję, valgė garbingų svečių palaimintą vakarienę.

Pasak stovyklautojų, per savaitę jie patyrė daug įspūdžių. Kiekvieną dieną juos lankė įdomūs svečiai: kunigai Stasys Kazėnas SJ, Algirdas Dauknyš, Vidmantas Bloškis, broliai vienuoliai iš Pumpėnų, Tiberiados broliai, stovyklos dalyvius visą laiką globojo klebonas Dalius Tubys. Dieną stovykloje vykdavo įvairūs susitikimai, pramogos, kiekvieną vakarą – pamaldos. Smagi buvusi sportui skirta diena, talentų konkursas. Atsisveikindamas su stovyklautojais Biržų šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas Dalius Tubys pasidžiaugė bažnyčios jaunimo iniciatyvinės grupės „Svajonių bažnyčia“ nariais, kurie savo patirtimi, tikėjimu nori ir siekia dalytis su savo bendraamžiais. Nausėdžiuose stovyklavo beveik šimtas jaunuolių, daugiausia – iš Biržų rajono, po kelis iš Pasvalio, Kauno, Panevėžio, Vilniaus.

-jb-

Renginiai Prienuose

● „Rinkis gyvenimą“ – taip pavadinamas birželio 7–11 d. vykęs Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro ir vyskupijos jaunų kunigų nuolatinio neformalaus ugdyimo instituto „Aqua“ inicijuotas jaunimo piligriminis žygis dviračiais per Prienus – Balbieriškį – Kryžius (Dusios ež.) – Šventežerį – Rudaminą – Akmenynus – Vištytį – Kybartus į Vilkaviškio vyskupijos IV Eucharistinį kongresą. Kelionė jauniems žmonėms padėjo atpažinti piligrimystės malonę, labiau pabendrauti vieniems su kitais ir Dievu. Minėtų parapijų klebonai labai rūpestingai sutiko piligrimus. Kelionės metu kasdien buvo meldžiamasi, švenčiama Eucharistija. Alytaus Angelų Sargų parapijos vikaras kun. Arūnas Simonavičius jaunimui vedė katechezes, o žygio vadovas kun. Rytis Baltrušaitis kalbėjo apie didžiąsias nuodėmes.

● Birželio 16–17 d. Prienų „Žiburio“ gimnazijoje vyko Vilkaviškio vyskupijos ministrantų trečiasis pasirengimo stovyklai seminaras, kuriame dalyvavo apie 20 stovyklos vadovų. Pirmąją dieną liturgijos, katechezės, organizacinio

darbo ir vakaro programų darbo grupės išradingai pristatė, kaip pasirengta šių metų stovyklai, kurios tema – „Ciklas“. Antrąją seminaro dieną visi dalyviai toliau dirbo grupėse, taip pat rengė teologinius ir su kultūrine sritimi susijusius pranešimus.

● Birželio 19–24 d. Prienų parapijos maldos grupė dalyvavo jau kasmetine tradicija tampančiose vasaros rekolekcijose Kapčiamiestyje. Šių metų tema – „Septynios didžiosios nuodėmės“ – kvietė rekolekcijų dalyvius Kristaus šviesoje pažvelgti į labai konkrečias savo gyvenimo ir asmeninio žmogiškumo sritis, ieškant nuodėmingumo priežasčių ir atpirkimo malonės. Rekolekcijas vedęs parapijos kunigas Rytis Baltrušaitis kasdien pateikdavo du išsamius mokymus, atidengdamas pirmiausia Bažnyčios mokymo ir Tradicijos minėta tema lobius. Rekolekcijų dalyviai gilinosi į Šventojo Rašto žodžius bei šventųjų gyvenimo patyrimą. Kasdien buvo švenčiama Eucharistija, vykdavo Valandų liturgija, adoracijos tyloje būdavo šlovinamas Viešpats, asmeniškai ir grupėje kalbamasi su rekolekcijų vadovu.

-lm-

Keliais žodžiais

Kybartai. Birželio 18 d., per Devintines, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis pašventino Kybartų Eucharistinio Išganytojo bažnyčios varpus. Ganytojas pirmasis paskambino šventoriuje ant stovų įtvirtintais varpais, pakviesdamas žmones į pamaldas. Po šv. Mišių jie skambėjo beveik valandą Eucharistinei procesijai išėjus į miesto gatves. Po to varpų pašventinimo šventė vyko šventoriuje. Buvo parodyta programa, pagerbti dosniausi ir geranoriški rėmėjai bei pagalbininkai. Varpai nuliedinti Lenkijoje, brolių Kraševskių varpų liejykloje. Jie pavadinti klebono V. Sakavičiaus pasiūlytais vardais: didysis, sveriantis 500 kilogramų, varpas pavadintas Dievo tarno Jono Pauliaus II vardu, antrasis, 290 kilogramų, – Palaimintojo Jurgio Matulaičio vardu, mažiausias, 150 kilogramų, – Šventosios Kūdikėlio Jėzaus ir Švenčiausiojo Veido Teresės vardu.

-bn-

Josvainiai. Birželio 21 d. Visų Šventųjų parapijos klebonijoje buvo susirinkusi dekanato Jaunimo taryba, kurią kol kas sudaro Kėdainių dekanato –

Kunigų seminarijos nuodėmklausys. Kartu labai uoliai tarnavo tikintiesiems arkikatedroje, ypač daug laiko skirdamas išpažinčių klausymui. Net ir tada, kai jėgos visiškai nusilpo, dar stengdavosi bent trumpam nueiti į klausyklą, kad galėtų patarnauti žmonėms. Labai gerai išmanė liturgiją, rūpindavosi, kad visos apeigos būtų atliekamos kuo tiksliau. Visus žavėjo monsinjoro pamaldumas ir paprastumas, su kuriuo jis atliko savo pareigas ir sudėjo savo gyvenimo auką į Viešpaties rankas. Savo pavyzdingu kunigišku gyvenimu ištikimai laikytis savojo pašaukimo skatino ir kitus kunigus.

Liepos 7 d. atsiveikinimas prasidėjo gedulinėmis šv. Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje, kur velionis buvo pašarvotas. Eucharistijos liturgijai ir laidotuvių apeigoms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, vyskupai emeritai Romualdas Krikščiūnas ir Juozas Preikšas, šimtas vienuolika kunigų iš visos Lietuvos. Per šv. Mišias buvo giedamos mons. Pr. Tamulevičiaus sukurtos giesmės. Pamaldų pradžioje arkiv. S. Tamkevičius pasveikino ganytojus, iš visų vyskupijų susirinkusius kunigus, mirusiojo artimuosius, pakvietė melstis už velionį ir pamąstyti apie jo kunigystės kelią, liudijantį tikėjimą mūsų dienų pasauliui.

Kauno arkivyskupijos kancleris mons. Adolfas Grušas perskaitė apaštališkojo nunciiaus arkiv. Peterio Stephano Zurbriggeno laišką, kuriame jis išsakė užuojautą arkivyskupijos ganytojams bei vienybę maldoje už šviesaus atminimo mons. Pr. Tamulevičių.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius prisiminė šešis dešimtmečius trukusį velionio kunigystės kelią, kuriuo jis ėjo kaip tikras Kristaus sekėjas, įkūnijęs gražiausias krikščioniškas dorybes. „Per šias laidotuves nekalbėkime apie mirtį, bet apie gyvenimą, – sakė arkivyskupas, – tikro, švento kunigo gyvenimą. Neatsitiktinai šiandien susirinkę tiek daug kunigų. Jie visi 58 metų matė monsinjorą Tamulevičių, jo tikėjimo liudijimą, mokėsi iš jo gerumo ir pamaldumo. Jo gyvenimas lieka tarsi etalonas, koks turi būti kunigas ir kaip reikia sekti Kristų“. Ganytojas paminėjo kunigystės pasirinkimą gūdžiais sovietų metais: kaip tik tuomet, neaiškiomis aplinkybėmis mirus Kauno arkivyskupijos valdytojui prel. Stanislovui Jokūbauskui, rinktis kunigystę reikė pasmerkti save neaiškiai, rizikingai ateičiai. Šiame ilgame monsinjoro kunigystės kelyje, pasak arkivyskupo, „Kristus jam buvo tapęs ta erdvė, kurioje jis nuolat gyveno; atrodė, kad Viešpaties ranka jį pastatė ant bėgių, ir jis jais, nė žingsnio nenukrypdamas į šalį, riedėjo iki susitikimo su dangaus Tėvu“. Arkiv. S. Tamkevičius atkreipė dėmesį, jog mons. Pr. Tamulevičius nebuvo iš tų kunigų, kuriuos mėgsta žiniasklaida: „Pasaulis tokius žmones ir tokius kunigus mažai vertina, nes jie nėra iš pasaulio“. Šis kunigas nesireklamavo ir tiesiog vengė pagyrimų, suprasdamas, jog puikybė yra pats didžiausias krikščionio priešas. Didelės dvasios, kuklus, nuolankus, darbštus iki pedantiško tikslumo Tėvelis, pasak ganytojo, šiandien veda mums paskutiniąsias rekolekcijas. Arkiv. S. Tamkevičius pakvietė susirinkusiuosius melstis už kunigus, vyskopus, kad visi gebėtų būti tikrais maldos vyrais, koks buvo mons. Pr. Tamulevičius, palikęs švento kunigo pavyzdį.

Prie kapo duobės arkikatedros bazilikos šventoriuje atsiveikinimo žodį tarė vysk. J. Ivanauskas, pavadinęs velionį mons. Pr. Tamulevičių „Dievo žmogumi, tėvu, mokytoju, dvasios vadu“, gyvai liudijusiu pagrindinį Dekalogo įsakymą – Dievo ir artimo meilę. Pasak vyskupo, šios laidotuvės yra istorinės, parodančios, koks brangus daugeliui buvo Tėvelis Pranciškus; tą liudija į paskutinąją kelionę jį palydėti susirinkę kunigai iš visos Lietuvos. Kunigų vardu kalbėjęs prel. doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS pabrėžė, jog mons. Pr. Tamulevičius „Kristaus pavyzdį įkūnijo savo gyvenimu“.

-kasp-

Kėdainių šv. Juozapo, Josvainių, Pernaravos, Šėtos, Pagirių, Krakų parapijų – jaunimo atstovai. Susirinkimo metu nutarta aktyviai dalyvauti metiniuose renginiuose: Šiluvos atleiduose – Vaikų ir jaunimo dienos progroje, Kretingos vaikų ir jaunimo bažnytinių chorų festivalyje, dekanato Jaunimo dienoje. Aptartos galimybės bendradarbiauti su dekanate veikiančiomis įvairiomis organizacijomis (skautais, ateitininkais, jaunaisiais ūkininkais).

-krš-

Budavonė (Bartninkų parapija). Minint 65-ąsias metines, kai Budavonės miškelyje 1941 metų birželio 22 d. enkavedistai nukankino Vilkaviškio vyskupijos tris kunigus – Justiną Dabrila, Vaclovą Balsį, Joną Petriką, prie kančią menančio paminklo dešimt kunigų aukojo šv. Mišias. Joms vadovavo ir pamokslą pasakė Vilkaviškio dekanas prel. Vytautas Gustaitis. Jis ragino kiekvieną tinkamai panaudoti duotas Dievo dovanas skelbiant tiesą ir meilę, užuot keliaklupsčius valdžiai ir pinigui, jausti atsakomybę už Tėvyinės ateitį. Giedojo Bartninkų bažnyčios choras. Į minėjamą atvyko visas autobusas maldininkų iš Vilniaus. Po šv. Mišių padrašinanti žodį tikintiesiems tarė svečias mons. Alfonsas Svarinskas. Vilkaviškietis Juozas Žaliabarštis, karo ir pokario metais dirbęs Bartninkų parapijos zakristijonu, pasidalijo savo prisiminimais apie to laiko tikinčiųjų persekiojimus bei kunigų pasiaukojamą tarnystę Dievui ir žmonėms.

-bn-

Gražiškiai (Vilkaviškio dekanatas). Nuo šv. Antano atleidų parapijos bažnyčioje veikia senų nuotraukų iš parapijos prieškarinio laikų gyvenimo ekspozicija. Liepos pradžioje ją papildė Vilkaviškio krašto muziejaus parengti stendai su nuotraukomis apie šiuo metu parapijos teritorijoje esančius 36 kryžius bei buvusio šios parapijos klebono Algirdo Petro Kanapkos fotografijos su šiandieninių žmonių veidais ir nuostabiai gražių apylinkių vaizdais.

-bn-

GAIVINANTIS POILSIS

16 eilinis sekmadienis (B)

Mk 6, 30–34

Praeitą sekmadienio Evangelija pasakojo apie apaštalų išsiuntimą į misijinę kelionę. Šiandien matome juos sugrįžusius ir besidžiaugiančius savo laimėjimais. Tačiau apaštalai nepajėgė paslėpti nuo Jėzaus akių savo nuovargio. Jėzus tai matė ir jiems patarė: „Eikite sau vieni į negyvenamą vietą ir truputį pailsėkite“. Poilsis – gerai suprantamas žmogaus poreikis. Net žemė, atidavusi savo derlių, turi pailsėti, medžiai žiemos poilsiui nusimeta lapus. Tačiau žmonių poilsio samprata labai skirtinga, ir dera pagalvoti apie tinkamiausią jo formą. Daugelis žmonių poilsio neįsivaizduoja be gausių vaišių, kurioms pasibaigus reikia iš naujo ilsėtis. Kiti poilsiauti vyksta į sodą ir ten praleidžia savaitgalį. Dar kiti stengiasi pabūti prie vandens – jūros, upės, ežero. Šiandien aptarkime savo poilsio dieną – sekmadienį ir prisiminkime jo reikšmę krikščioniškam gyvenimui. Vyskupas P. Kepleris savo knygoje „Daugiau džiaugsmo“ pateikia tokius vieno rašytojo įspūdžius: „O, Viešpatie, mano Dieve, tai tikrai buvo sekmadienis. Sekmadienis visą dieną, visas valandas ir minutes, sekmadienis kiekviename akies ir saulės mirksnyje. Nieko kito nebuvo galima girdėti ir matyti, nieko kito pajusti, nieko kito norėti ir mąstyti kaip tik jį, sekmadienį, tą šventąją dieną“ (p. 58). Bažnyčia, turėdama didelę patirtį ir atsižvelgdama į savo Steigėjo valią, įsako savo tikintiesiems sekmadienį susilaikyti nuo sunkių darbų ir įpareigoja juos dalyvauti šv. Mišiose. Apie tai kalbant, norisi apeliuoti į sąmoningumą ir gyvenimo patirtį, kurios dar taip trūksta jaunimui. Jaunuoliai į šią pareigą numoja ranka ir eina su tais, kuriems Bažnyčia yra praeities reliktas. Bet gyvenime akivaizdžiai matome vis didesnį moralinį nuosmukį. Perpildyti kalėjimai, išplitęs alkoholizmas, plintanti narkomanija, vagystės, plėšimai, žmogžudystės. Valdžios vyrai nepajėgia kovoti su korupcija, nes ir patys dažnai pasiduoda pagundai greitai pralobti. Vis labiau akivaizdi tampa kalėjimų ir bažnyčių atvirkštinė sąsaja: bažnyčios tuštėja, o kalėjimai pilnėja.

Iš tiesų šiandien reikia kalbėti apie tikėjimo krizę. Daugeliui mūsų dienų krikščionių Bažnyčia liko tik gražių tradicijų puoselėtoja. Žmonės dažniau kreipiasi į ekstrasensą ar burtininką, negu ieško kunigo. Ši realybė verčia kalbėti apie sekmadienį. Skundžiamės laiko stoka. Vakarų šalyse, kur labai vertinamas darbas, išvystyta pramonė, galima išgirsti tokį pasakymą: per šešias dienas daugiau padarysi, negu per septynias. Tai reiškia, jog per savaitę dirbdamas septynias dienas toli neisi.

Dievas įpareigoja sekmadienį švęsti, o Bažnyčia savo ruožtu – sekmadienį ir šventadienį dalyvauti šv. Mišiose, sudabartinančiose tai, kas vyko ant Kalvarijos kalno. Jeigu mes tikime, kad Jėzus savo kančia išgelbėjo pasaulį nuo amžinojo pasmerkimo, turime pripažinti, kad tai pats reikšmingiausias žmonijos istorijos įvykis. Ne veltui žmonija savo metus skaičiuoja nuo Jėzaus įsikūnijimo. Jokio kito asmens gyvenimas nebuvo toks svarbus, kaip Jėzaus gyvenimas ir jo prisikėlimas. Savo gyvybės aukos prisiminimą jis paliko Bažnyčiai, kad, pasak pranašo, „nuo saulėtekio iki saulėlydžio Dievo vardas būtų didis tautose, ir kiekvienoje vietoje aukojama ir atnašaujama Dievo vardui nesutepta auka“ (Mal 1,11, Skvirecko vert.). Bažnyčia supranta, koks svarbus yra jos įsakymas dalyvauti šv. Mišiose, tačiau neturi jėgos struktūrų, kurios galėtų priversti tai padaryti. Bažnyčia tegali tik pasakyti savo požiūrį. Prisiminkime pirmųjų amžių krikščionis, kurie buvo nuožmiai persekiojami, todėl Mišių auką aukodavo katakombose, dažniausiai naktimis. Iki mūsų dienų išlikusios požeminės šventyklos, vadinamos katakombomis, liudija tvirtą pirmųjų amžių krikščionių tikėjimą. Ar kada nors susimąstome apie savo tikėjimą?

Vienoje Rumunijos anglių kasykloje buvo naudojami arkliai. Jie ištikus mėnesius nematė dienos šviesos. Kai iškėlė į paviršių, arkliai buvo apakę. Mes sakome, kad tikėjimas yra šviesa, bet šiandien tūkstančiai žmonių šiai šviesai nejautrūs. Jie per ilgai ja nesinaudojo, ir jų sielos prarado jautrumą tikėjimo slėpiniams. Iš tiesų krikščioniškojo gyvenimo kokybė priklauso nuo mūsų tikėjimo. Jeigu prieš Kalėdas susėdame prie stalo ir laužome kalėdaitį, dar nereiškia, kad esame krikščionys. Jeigu per Velykas tik pastovime bažnyčioje, neprieidami prie Dievo stalo, negalime sakyti, kad tikime į Kristų. Jeigu daugelį metų nerandame progos priėti prie klausyklos, tai reiškia, kad esame tik artistai, vaidinantys krikščionis. Bažnyčia ne tikai reikalauja, bet ir kviečia sekmadienį dalyvauti šv. Mišiose ir Eucharistinėje puotoje. Katalikų katekizme sakoma: „Bažnyčia įpareigoja tikinčiuosius ‘sekmadieniais ir per šventes dalyvauti dieviškoje liturgijoje’ ir bent kartą per metus priimti Eucharistiją. <...> Bažnyčia labai pataria tikintiesiems priimnėti šventąją Eucharistiją sekmadieniais ir per šventes arba dar dažniau, net kasdien” (KBK 1389). Daugeliui gali kilti klausimas, ar pakanka dalyvauti per radiją ar televiziją transliuojamose Mišiose. Tikintiesiems turi būti žinoma, kad Mišios radijo bangomis skiriamos ligoniams ir kitiems negalintiems pasiekti bažnyčios. Važinėjantiems savaitgaliais į sodus, savo laiką reiktų taip paskirstyti, kad atsirastų valanda šv. Mišių aukai. Teprima Viešpats mūsų aukas. Tegul jos teikia jam garbę ir šlovę, o mums ir visai Bažnyčiai dvasinę naudą.

MALONĖS GAUSA

17 eilinis sekmadienis (B)

Jn 6, 1–15

Šv. Jonas duonos padauginimą sieja su Jėzaus pažadu duoti žmonėms kitokios duonos, apie kurią iki šiol dar nebuvo kalbėjęs. Bet jau netrukus duona taps Kristaus kūnu, ir jo sekėjai valgydami šią duoną jungsis su Kristumi. Evangelijoje užrašytas duonos padauginimo stebuklas – tai ne vien Jėzaus dieviškos galios ženklas, bet ir proga prabilti apie kitokią duoną. Duonos padauginimas sukėlė žydų tautos vaikų širdyse įvairių išgyvenimų. Vieni gal prisiminė maną, kurią protėviai valgė dykumoje, kiti džiaugdamiesi tokiu nuostabiu karaliumi ėmė prašyti: „Viešpatie, duok visuomet mums tos duonos” (*Jn 6, 34*). Tuo tarpu Jėzus šiuo stebuklu rengė tautą valgyti kitokią duoną, kuri tapo visos Bažnyčios gyvastimi. Šis stebuklas mums turėtų priminti vieną reikšmingą žmogaus dvasinio gyvenimo tiesą. Jėzus ne tikai duoda, bet ir laukia, kad ir mes jam kai ką duotume. Evangelijoje skaitėme, kaip Andriejus Jėzui pranešė, kad yra vienas berniukas, „kuris turi penkis miežinės duonos kepalukus ir dvi žuvis”. Kai Jėzui buvo paduota duona ir vynas, jis sukalbėjo padėkos maldą ir davė išdalyti visiems ten sėdintiems; taip pat žuvų, kiek kas norėjo”. Jėzus pagausino tai, ką žmonės jam pateikė. Prisiminkime kitą Jėzaus stebuklą – vyno padauginimą Galilėjos Kanoje. Vynas neatsirado iš nieko: indus reikėjo pripildyti vandens. Kai tai buvo padaryta, Jėzus pasakė: „Dabar semkite ir neškite stalo prievaizdui” (*Jn 2, 8*). Vanduo čia yra tarsi mūsų žmogiškų pastangų simbolis. Be Dievo palaimos mūsų pastangos panašios į žemėn susigeriantį vandenį. Paveskime savo pastangas Viešpačiui, kad jas palaimintų. Visa išganymo istorija yra Viešpaties gailestingumo darbas, bet mums patiems reikia parodyti gerą valią, savo norą bendrauti su Dievu.

Eucharistinėje aukoje tikintieji atneša aukojimui duoną ir vyną. Tai graži ir prasminga mintis: mes atnešame Viešpačiui, ką turime, ir laukiame, kad tos mūsų dovanos būtų palaimintos, kad priimdami Komuniją gautume sielą stiprinančio maisto. Ką mes galėtume šiandien Viešpačiui atnešti, kad jis parodytų mums savo malonės stebuklą? Didžiausias mūsų talentas – protas. Bet kokia nelaimė, kai žmogus protą naudoja ne tiesos paieškoms, kūrybai, bet kitiems išnaudoti, vagystėms, plėšikavimams, sukčiavimams. Kaip dažnai žmogus savo protą žaloja įvairiais nuodais. Viešpatie, iš tavęs gavau šią brangią dovaną, savo talentus, savo kūrybinę galią. Nuo kada prasidėjo mano smukimas? Gal tada, kai pritrūkau pinigų degtinei ar narkotikams? Pirma vagystė, pirmasis pasukčiavimas, pirma sąžinės graužatis. Užuot kėlėsis, vėl pasukau nuodėmės keliu. Neseniai skaitėme apie Europoje pasirodžiusias puikiai padirbtas eurų kupiūras. Nustatyta, kad jos pagamintos Lietuvoj. Ak, didvyrių žeme, kada suprasi, kas yra tavo garbė... Tavo protas skirtas tiesai, o ne melui. Kaip greitai susigundai eiti lengviausiu keliu, kad tik patenkintum savo instinktus. Kaip reikia, kad bent dalį savo talentų paskirtum Viešpačiui. Tai, ką mes Viešpačiui padarome, galima vadinti mūsų pasirengimu malonės veikimui. Deja, ne kartą jaučiamės visiškai vargšai. Ką galėtume savo Viešpačiui pasiūlyti? Paguodai prisiminkime, kad visuomet turime itin gerų mainų galimybę. Sena legenda pasakoja, kaip šv. Jeronimas, 25 metus gyvenęs Jėzaus užgimimo grotuje, kartą sulaukė netikėto svečio. Jį aplankė kūdikėlis Jėzus. Kai šventasis susirūpinęs klausė, ką galėtų jam padovanoti, Jėzus atsakė: „Atiduok man savo nuodėmes”. Štai mums visiems vertingas patarimas. Bet kaip jas atiduoti? Reikia jas paskirti apvalančiai Viešpaties galiai, kurią jis paliko savo Bažnyčiai: „Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, kam sulaukysite – sulaukysot” (*Jn 20, 23*).

Vasarą važiuojame į kitas bažnyčias, dalyvaujame atlaidų šventėse. Labai malonu tokiomis progomis susitikti su pažįstamais. Bažnyčių klausyklose matome sėdinčius kunigus. Tačiau mums net neateina į galvą mintis stoti prie klausyklos, suskaičiuoti savo nuodėmes, išpažinti jas svetimam, gal net visai nepažįstamam kunigui. Bet pagalvok, ką už tai gautum! Po išpažinties tu artinsies prie altoriaus, priimsi didžiąją šv. Mišių dovaną, susivienysi su didžiuoju savo širdies draugu, kuris stebi tavo kreivus žingsnius ir laukia šio susitikimo. Atgaila ir Komunija – štai dvi mūsų tikėjimo kolonos. Galite sakyti, kad Bažnyčia nemoderni, nelanksti, bet kol pasaulyje gyvas sūnus palaidūnas, įmanomas ir jo grįžimas bei susitaikymas su Tėvu.

Šio sekmadienio Evangelija kalba apie duonos padauginimą. Šis stebuklas įvyko todėl, kad vienas berniukas turėjo penkis miežinės duonos kepalėlius ir dvi žuvis. Viešpats padaugino tai, ką žmogus atnešė. Penki duonos kepalėliai. Šiandien prisiminkime penkis Bažnyčios įsakymus. Tebūna tai mūsų penki krikščioniškų pareigų kepalėliai. Atiduo-kime juos Viešpačiui. Kas Dievo, tebūna Dievui. Pirmasis Bažnyčios įsakymas – šventes švęsk! Šiuo metu Bažny-čioje yra tik keturios privalomos šventės: Kalėdos, Naujieji metai, Žolinė, Visi šventieji. Tai nedidelis kepalėlis. Antrasis Bažnyčios įsakymas – sekmadieniais ir šventadieniais dalyvauk šventosiose Mišiose! Šis duonos kepalėlis ypač vertingas: dalyvaudami Mišiose ir jose priimdami išganymo duoną „laimime amžinos garbės laidą“. Trečias – pasninkus pasninkauk. Šito reikalauja ne tik Bažnyčia, bet viso pasaulio gydytojai. Ketvirtas – velykinė Komuni-ja. Telioka paklausti, ar dėl to visų sąžinės ramios. Penktasis – savo Bažnyčią pagal išgales paremk. Štai penki mūsų krikščioniškų pareigų kepalėliai. Juos laiku atidavę Dievui, galėsime tikėtis nuostabios jo malonės gausos.

ŽMOGAUS SŪNUS

Atsimainymas (B)
Mk 9, 2–10

Šiandien Bažnyčia mini itin reikšmingą žemiškojo Jėzaus gyvenimo įvykį, kurį aprašo ne tik evangelistai, bet ir apaštalas Petras. Ką tik antrajame Petro laiške skaitėme: „Mes skelbėme jums mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus galybę ir atėjimą, ne mėgdžiodami gudriai išgalvotas pasakas, bet kaip savo akimis matę jo didybę liudytojai. Jis gavo iš Dievo Tėvo garbę ir šlovę, kai iš šlovingosios didybės nuskambėjo jam balsas: Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi. Tą balsą mes girdėjome aidint iš dangaus, kai buvome su juo ant šventojo kalno“ (2 Pt 1, 16–17). Į Petro atmintį giliai įsismelkė šis antgamtinis išgyvenimas, kurį Bažnyčia šiandien mini.

Atsimainymo metu Taboro kalne tarsi į vieną tašką susibėga visa išganymo istorija. Ant kalno matome Jėzų Kristų visoje savo Dievo sūnaus didybėje. Čia pat Mozė ir Elisas – Senojo Įstatymo sandoros švyturiai. Mokiniai, pagauti ekstazės, sumišę iš nuostabos. Petras spontaniškai išreiškia savo susižavėjimą: „Viešpatie, gera mums čia būti! Jei nori, aš padarysiu čia tris palapines: vieną tau, kitą Mozei, trečią Elijui“. Petras pajuto eschatologinės būsenos palaimą ir norėtų, kad ji niekada nesibaigtų. Leidžiantis nuo kalno, Jėzus save pavadino Žmogaus Sūnumi: „Nie-kam neapasakokite apie regėjimą, kol Žmogaus Sūnus prisikels iš numirusių“. Jis sau pritaikė pranašo Danieliaus žodžius: „Vis stebėdamas nakties regėjimus mačiau tarsi žmogaus sūnų, ateinantį dangaus debesimis. Jis priėjo prie Amžinojo ir buvo jam pristatytas. Jam buvo duota valdžia ir garbė, ir karalystė, idant jam tarnautų visų kalbų tautos ir gentys. Jo valdžia yra amžina valdžia, tverianti amžinai, jo karalystė niekad nebus sunaikinta!“ (Dan 7, 13–14). Jėzus, save tapatindamas su Danieliaus „žmogaus sūnumi“, pripažįsta, kad toji pranašystė pildosi jo asmenyje.

Šiandien dera pasvarstyti didįjį tikėjimo slėpinį apie dvi Kristaus prigimtis viename dieviškajame asmenyje. Kalbė-dami savo tikėjimo išpažinimą sakome: „Tikiu <...> Jėzų Kristų, vienatinį jo sūnų, mūsų Viešpatį, kuris prasidėjo iš Šventosios Dvasios, gimė iš Mergelės Marijos“. Apaštalas Paulius Laiške galatams rašo: „Atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, pavaldų Įstatymui, kad atpirtų esančius Įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume įsūnybę“ (Gal 4, 4–5). Taigi amžinasis Dievo Sūnus, visa kuo lygus Tėvui, tampa žmogumi, kad galėtų atsisteisti už žmonių padarytus Dievo įžeidimus. Jėzaus dviejų prigimčių slėpinys amžių būvyje patyrė įvairių prieš-taravimų. Pavyzdžiui, buvo manoma, kad Jėzus nebuvo tikras žmogus: jis prisiėmė tik žmogišką išvaizdą. Kiti mokė, kad jis neturėjo žmogiškos sielos, dar kiti tvirtino, jog jis neturėjo žmogiškos valios. Bažnyčia įvairiuose susirinkimuos atmesdavo įvairias klaidas. Ypač svarbus buvo Chalkedono Susirinkimas 451 metais, kur buvo pas-keleto pamatinė Bažnyčios dogma apie Kristaus dvejetainę prigimtį viename dieviškajame asmenyje. Mūsų laikais daugelis žmonių mielai pripažįsta Jėzaus žmogystę. Pripažįsta, kad, Judėją valdant Poncijui Pilotui, gyveno žmogus Jėzus, kuris, žydu įskūstas, buvo nuteistas mirties bausme. Bet sakyti, kad jis Dievas, – to mūsų laiko žmogus nenori, nes vengia įsipareigojimų. O ką apie save sako Jėzus? Ypač ryškiai Jėzus pabrėžia savo dievybę, reikalaujamas sau

išskirtinės meilės: „Kas myli tėvą ar motiną labiau negu mane – nevertas manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau negu mane – nevertas manęs“ (Mt 10, 37). Kiekvieną žmogų, reiškiantį tokias pretenzijas, laikytume neprotingu, bet kada tai sako tas, kuris aukojasi kryžiaus mirčiai, suvokiame, kad tai yra dieviški reikalavimai.

Nuo pat jo viešojo gyvenimo pradžios matome ypatingą Jėzaus elgesį su nusidėjėliais. Dažnai girdime jį tariant: „Pasitikėk, sūnau, tavo nuodėmės tau atleistos!“ Maža to, jis savo mokiniams suteikia galią atleisti nuodėmes: „Iš tiesų sakau jums: ką tik jūs surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atišite žemėje, bus atišta ir danguje“ (Mt 18, 18). Kristaus laikų žydų sąmonėje buvo tvirtas įsitikinimas, kad atleisti nuodėmes gali tik vienas Dievas. Jų akyse galios atleisti nuodėmes savinimasis reiškė piktžodžiavimą Dievui. Jėzus, priskirdamas šią galią sau, sykiu skelbia savo dievybę. Jis priskiria sau aukščiausią galią teisti: „Žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo šlovėje su savo angelais, ir tuomet jis atlygins kiekvienam pagal jo darbus“ (Mt 16, 27). Jis jaučiasi Tėvo siunčiamas kaip dangaus ir žemės Viešpats: „Viskas man yra mano Tėvo atiduota; ir niekas nepažįsta Sūnaus, tik Tėvas, nei Tėvo niekas nepažįsta, tik Sūnus ir kam Sūnus panorės apreikšti“ (Mt 11, 27). Pačiu dramatiškiausiu būdu Jėzus išpažįsta savo dievybę vyriausiojo kunigo būstinėje. Žydų elitai jau buvo nusprendęs Jėzų nužudyti už tai, kad jis save laiko Dievu. Tačiau turėjo įvykti formalus teismas. Jėzus buvo atvestas į teismo tarybą. Tada Kajafas kaip vyriausiasis kunigas kreipėsi į Jėzų: „Prisaiikdinu tave gyvuoju Dievu, kad mums pasakytum, ar tu Mesijas, Dievo Sūnus?“ Jėzaus atsakas buvo vienareikšmis: „Taip yra, kaip sakai“ (plg. Mt 26, 63–64). Paliudydamas savo dievybę, Jėzus pasirašo sau mirties nuosprendį, bet tai buvo svarbiausias jo dievybės paliudijimas. Atsimainymo metu iš debesies pasigirdo balsas: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo labai gėriuosi; jo klausykite!“ Šiandien pasaulis kaip niekada šaukia: „Laisvės, laisvės!“ Laisvę vaikams, jaunuoliams, tėvams, mokytojams, gydytojams. Jokių reikalavimų, viskas leista. Vis dėlto amžina Dievo valia yra ta, kad klausytume jo atsiųsto Sūnaus.

MŪSŲ TIKĖJIMAS

19 eilinis sekmadienis (B)

Jn 6, 41–52

Kas pasakytų, kiek kartų girdime žodį „tikėjimas“. Šiandien Evangelijoje girdėjome Kristaus žodžius: „<...> kas tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą“. Tai mums primena Morkaus evangelijos pabaigą: „Kas įtikės ir pasikrikštys, bus išgelbėtas, o kas netikės, bus pasmerkta“ (Mk 16, 16). Norėdami suprasti šį dažnai girdimą žodį, pirmiausiai klausiamo, ką jis reiškia kasdieniame gyvenime. Visi gerai žinome, ką reiškia tikėjimas kasdienėje kalboje. Pažiūrėkime į vaiko tikėjimą. Labiausiai jis tiki savo motina, vėliau – mokytojais, profesoriais, mokslo tiesomis. Veikiant Dievo malonei, atsiranda tikėjimas nematomu Dievu. Tikėjimas, kurio laukia iš mūsų Kristus, yra ne tik Dievo pripažinimas, bet taip pat žmogaus asmeninis ryšys su juo. Žmogus Dievą pripažįsta kaip aukščiausią gėrį, jam lenkiasi, su juo bendrauja, priima jo apreikštas tiesas (plg. KBK 150). Tai nėra vien proto veiksmas, nes tikėjimas yra Dievo malonė. Kai Petras išpažino, kad Jėzus yra Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus, Jėzus jam pasakė: „Palaimintas tu, Simonai, Jonos sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreikšė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje“ (Mt 16, 16). Žodžiai „kūnas ir kraujas“ reiškia žmogaus prigimties galias. Petras įtikėjo Kristų ne savo proto galia, bet dangiškojo Tėvo malonės dėka. Tačiau Petro tikėjimas nebuvo aklas. Jis jau buvo matęs Kristaus stebuklus, girdėjęs jo pamokslus.

Mūsų tikėjimas taip pat nėra aklas. Dievas pateikia mūsų protui reikalingų įrodymų. Pasak Bažnyčios katekizmo: „Dievas panoro vidinę Šventosios Dvasios pagalbą susieti su išoriniais Jo Apreiškimo įrodymais“ (KBK 156). Tai Kristaus ir šventųjų stebuklai, pranašystės, Bažnyčios išplitimas pasaulyje, jos vaisinga veikla ir stabilumas. Tikėjimas nėra našta. Tai – sparnai, kuriais pakylame prie savo Kūrėjo ir Tėvo. Argi nebuvo mūsų gyvenime valandų, kai tarsi sparnais pakilome prie savo būties ištakų. Rodos, prisiglaudei prie savo didžiausio draugo ir geradario trokšdamas, kad nesibaigtų šis meilės prisilietimas. Deja, dažnai mes patys statome kliūtis nuoširdžiam bendravimui su Dievu. Ką galima pasakyti apie tikėjimą tokio žmogaus, kuris nepaiso Dievo įsakymų, kuris tiesiog atmeta Dievo kvietimą bendrauti. Pati didžioji nelaimė, griauanti mūsų tikėjimą, – nuodėmė. Mokykimės iš gamtos. Kai dangų dengia tamsūs debesys, nebematome saulės. Atrodo, kad jos ir nėra. Nuodėmė yra kaip debesys, uždengiantys mūsų tikėjimo saulę – Jėzų Kristų. Prisiminkime, kas atsitiko karaliui Dovydui, kai jis per nuodėmę prarado Dievo malonę. Jo atgailos psalmėse juntame prarastos malonės ilgesį: „Viešpatie, išgirsk mano maldą; išgirsk mano raudą, ištikimasis. Tu teisingas – man atsiliepi! (Ps 142)

Lenkijos karalius Boleslovas, nužudęs savo brolių – Krokuvos vyskupą Stanislovą, taip sunkiai išgyveno savo nuodėmę, kad pasitraukė iš pasaulio, užsidarė vienuolyne ir, apsimetęs nebyliu, 8 metus gyveno niekieno nepažintas. Tik

mirties dieną pasisakė esąs Lenkijos karalius Boleslovas ir parodė savo karališką žiedą. Šv. Paulius rašo: „<...> mūsų Evangelija <...> paslėpta vien tik einantiems į pražūtį, netikintiesiems, kuriems šio pasaulio dievaitis apakino protus, kad jie neišvystų Kristaus šlovės – Evangelijos šviesos“ (2 Kor 4, 3–4). Kodėl gi šiandien tiek daug žmonių, praradusių tikėjimą? Pažvelkime į mūsų tautos „elitą“. Kiek daug žmonių veržiasi į valdžią ne tam, kad žmonių gyvenimu rūpintųsi, bet kad sau kuo daugiau naudotų turėtų. Iš tiesų kiek daug tu, kuriems „pasaulio dievaitis apakino protus“. Jie ir patys nenori matyti tiesos ir kitiems ją stengiasi užtemdyti. Kad tikėjimas būtų gyvas ir veiksmingas, privalai jį puoselėti. Pirmiausiai rūpinkis savo sąžine. Mūsų šalyje dar nesunku surasti klausykloje sėdintį kunigą. Vasarą mėgstame dalyvauti atlaidų šventėse. Rengdamiesi į tokią kelionę, pažvelkime į savo sąžinę, paklauskime save, ar galime artintis prie Dievo stalo, priimti Komuniją? Kokia puiki proga atgaivinti savo tikėjimą.

Po Velykų Bažnyčia prisimena du mokinius, kurie ėjo į Emausą. Jie skaudžiai išgyveno Kristaus mirtį ir buvo nusivylę, kad neišsipildė jų viltys. Jie tikėjosi, jog Kristus išvaduosis Izraelį. Jiems beeinant prie jų prisitartinus Kristus, bet mokiniai jo nepažino. Jie išsakė savo nusivylimą. Tuomet Kristus jiems padėjo suprasti raštus ir Kristaus kančios slėpinį. Kristų jie atpažino tik tada, kai jis laužė duoną ir jiems davė valgyti. Niekas taip nesustiprina tikėjimo, kaip dalyvavimas Eucharistijoje – pokylyje, kuriame Kristų priimame ir gauname amžinosios garbės laidą. Nepaisant Dievo malonės ir mūsų geros valios, ne kartą mus apninka abejonės. Ypač kai matome pasaulio triumfą, dorų tikinčiųjų vargą, žmonių nelaimes, kančias, milijonus badaujančių. Kurgi tas Dievas? Čia vienintelis atsakymas – Kristaus kryžius. Kryžius byloja, kad kančia ir mirtis nėra didžiausias blogis. Nepalyginamai didesnė nelaimė prarasti Dievą. Būdami vienybėje su Dievu patiriame, kad kančia tampa vertybe, vedančia į prisikėlimą. Apaštalas Jokūbas perspėja: tikėjimas be darbų yra miręs. Apaštalas nori pasakyti, kad tarp tikėjimo ir žmogaus darbų yra glaudus ryšys. Geruose darbuose visada glūdi tikėjimo kibirkštelė. Šv. Tomas Akviniėtis moko, kad net pagonyms, darydami gerus darbus, paliudija savo sieloje glūdinti tikėjimą ir rengia sau išganymą. Gerieji žmonės, jus čia atvedė ne kas kita, kaip tikėjimas. Dėkokite Dievui, kad itin sunkiais mūsų šaliai laikais Dievas padėjo išsaugoti tikėjimą. Jūs patyrėte didelių išbandymų, bet ir toliau tikite Dievu Tėvu, jo Sūnumi Jėzumi Kristumi ir Šventąja Dvasia, esate ištikimi Bažnyčios vaikai. Telydi ir toliau jus Viešpaties malonė.

IŠAUKŠTINTA SU KŪNU IR SIELA

Švč. Mergelės Marijos ėmimas į dangų (Žolinė)
Apr 11, 19–12, 10; 1 Kor 15, 20–26; Lk 1, 39–56

Krikščioniškoji atpirkimo samprata neatskiriama nuo kūno atpirkimo. Nėra išganymo be kūno. Priešiškumo kūnui niekuomet nevalia grįsti Evangelija. Krikščionys tiki ne tik sielos nemirtingumu, bet, kaip skelbia Tikėjimo išpažinimas, kūno iš numirusių prisikėlimu. Todėl privalome visomis jėgomis kovoti su mūsų laikais pasireiškiančiu priešišku kūnui. Su daugeliu kūnui pragaištingų tendencijų esame tiesiog apsipratę. Pavyzdžiui, pornografija yra tapusi paprasčiausiai ekonomikos dalimi, ir dėl to žmonės labai retai protestuoja. Jei krikščionys prabyla, kad su savo ar kito žmogaus kūnu privalu elgtis nepaprastai pagarbiai, pasipila priekaištai, esą krikščionybė visada būdavo ir tebėra priešiška kūnui. Šiuos priekaištus paneigia mūsų popiežiaus Benedikto XVI enciklika *Deus caritas est*.

Gera, kad turime dogmą, kuria tiesiogiai užkertamas kelias kūno nuvertinimui. Tik būdami dėkingi Dievui už savo kūną, galime taip pat ir jį įtraukti į Dievo garbinimą. Tik suvokę, kad esame pašaukti pas Dievą su kūnu ir siela, pilnutine žmogiškąja esybe, su kūnu elgsimės labai pagarbiai, tačiau nepaversime jo stabu. Marijos ėmimo į dangų su kūnu ir siela šventė kreipia mūsų žvilgsnį į ateitį. Dėl šios ateities verta gyventi – su kūnu ir siela. Pats Dievo įsikūnijimas atskleidžia mums, ką reiškia Dievo akyse kūnas. Evangelistas Jonas rašo: „Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų“. Dievas tapo vienas iš mūsų. Apaštalas Paulius taip pat nelaiko kūno sielos kalėjimu, priešingai, vadina kūną „Šventosios Dvasios šventove“ (1 Kor 6, 19). Būtent todėl neturime kūno atiduoti nuodėmei. Jis neturi tapti egoizmo kalėjimu ir geidulingumo objektu. Dievui kūnas toks svarbus, kad jis Mariją paima į dangų su kūnu ir siela. Viešats nori, kad ir mes būtume su juo kaip pilnutiniai žmonės – su kūnu ir siela. Kaip tai įmanoma? Tai svarstė jau pirmieji krikščionys. Apaštalas Paulius atsako į šį klausimą palyginimu. Kaip grūdą pasėjamas į žemę, kad iš jo išaugtų nauja gyvybė, panašiai kūnas palaidojamas, suyra ir Dievo pažadinamas naujam gyvenimui.

Viešpaties Jėzaus prisikėlimas yra tikėjimo mūsų prisikėlimu pamatas, o Švenčiausiosios Mergelės Marijos ėmimas į dangų – šlovinimo pavyzdys. Viešpats Jėzus dieviškąja galybe prisikėlė iš kapo. Mergelė Marija dieviškąja galybe buvo paimta į dangų. Šios dangiškos šlovės esmė – tiesioginis Dievo ir Švenčiausiosios Trejybės regėjimas. Tai yra didžiausias džiaugsmas ir galutinė laimė. Paprastai žvelgiama į Viešpatį vidinėmis Dvasios akimis. Šio regėjimo

džiaugsmas išsilieja taip pat kūne. Mąstydami apie Marijos ėmimo į dangų slėpinį akcentuojame jo kūniškąjį aspektą. Ėmimą į dangų reikia skirti nuo Kristaus žengimo į dangų po prisikėlimo. Kristaus žengimas į dangų buvo Dievo galios padarinys, tačiau taip pat žmogiškosios Viešpaties Jėzaus valios darbas. Marijos atveju kalbame apie ėmimą į dangų, pabrėždami, kad ji aktyviai neprisidėjo prie šio įvykio. Bažnyčia gyvena dieviškąja Apreiškimo tiesa, ir laikui bėgant vis geriau ją supranta. Marijos ėmimas į dangų neatskiriamas nuo kitos tikėjimo tiesos – nuo tiesos apie Marijos Nekaltąjį prasidėjimą. 1854 m. Pijaus IX bule *Ineffabilis Deus* paskelbta Nekaltojo prasidėjimo dogma naujai atvėrė Bažnyčios saugomus tikėjimo slėpinius. 1950 metais lapkričio 1 d. popiežius Pijus XII Marijos ėmimo į dangų tiesą apibrėžė kaip dogmą bule *Munificentissimus Deus*. Su Marijos ėmimo į dangų dogmos paskelbimu susijęs vadinamasis asumpcionistinis sąjūdis. Individualiomis ir grupinėmis peticijomis, siųstomis Apaštalu Sostui, prašyta paskelbti Marijos ėmimą į dangų kaip dogmą. Šią prašymų virtinę pradėjo Ispanijos karalienė Izabelė, ji 1863 m. laišku prašė popiežių Pijų IX paskelbti Marijos ėmimo į dangų dogmą. Beveik šimtmetį į Apaštalu Sostą plaukė tokio pobūdžio prašymai. Popiežiaus Pijaus XII nurodymu ši dokumentacija dviem dideliais tomais išleista 1942 metais. Peticijos siųstos iš viso katalikiškojo pasaulio, jas pasirašė kardinolai, patriarchai, vyskupai, kunigai, vyrų bei moterų vienuolijos ir tikintieji. Vatikano I Susirinkime apie 200 Susirinkimo tėvų prašė Šventojo Tėvo, kad jis iškilmingai paskelbtų Marijos ėmimo į dangų dogmą. Taigi galima sakyti, kad prieš dogmos paskelbimą Bažnyčioje vyravo vieningas įsitikinimas dėl Marijos dangun ėmimo tiesos. Dievo Gimdytoja buvo pradėta be gimtosios nuodėmės. Mirtis yra nuodėmės pasekmė. Marija nepatyrė nuodėmės padarinių – neišmanymo, geidulingumo. Nekaltuoju prasidėjimu ji buvo laisva nuo sielos mirties, tačiau ji turėjo būti taip pat laisva ir nuo kūno mirties. Todėl ne be pagrindo Marijos mirtis dažnai vadinama užmigimu. Nėra abejonės, kad Švenčiausiosios Mergelės Marijos siela po žemiškojo gyvenimo pasiekė pilnutinę dangaus laimę. Ji neturėjo jokios, net mažiausios nuodėmės, kuri trukdytų ir neleistų regėti Dievo. Popiežiaus bulėje sakoma, kad Marija buvo paimta į dangų su kūnu ir siela, o ne atvirksčiai – su siela ir kūnu. Tuo pabrėžiama, kad sielos ir kūno pašlovinimo niekas neskiria. Popiežius taip pat kalba apie Marijos kūno pašlovinimą, bet ne apie jos prisikėlimą iš numirusių. Jis pats savo ranka išbraukė žodžius apie Dievo Motinos mirtį iš viešam kalbėjimui skirtos maldos, kuria kreipiamasi į dangun paimtąją Švč. Mergelę Mariją. Švenčiausioji Mergelė Marija per visus liturginius metus pagerbiama jos garbei skirtomis šventėmis ir pamaldomis. Visos Marijos iškilmės susijusios su Marijos ėmimo į dangų šlove. Švč. Mergelės Marijos ėmimas į dangų yra raktas, leidžiantis suvokti marijiškąjį išganymo kelią.

ŠVENTASIS POKYLIS

20 eilinis sekmadienis (B)

Jn 6, 51–59

Visa išganymo istorija skirstoma į Senąją ir Naująją Sandorą. Pirmojoje Dievas, vykdydamas Abraomui duotą pažadą, išsirenka tautą ir, išvedęs ją iš Egipto, sudaro su ja ištikimybės sutartį – sandorą. Tai įvyko prie Sinajaus kalno. Tautai buvo duota 10 Dievo įsakymų ir daugybė kitokių bendro gyvenimo ir Dievo kulto nurodymų. Kai Mozė tautai paskelbė Dievo valią, tauta džiaugsmingai pritarė: „Visa, ką Viešpats pasakė, vykdysime ir būsime klusnūs“. Tada „Mozė paėmė kraują ir juo pašlakstė žmones, tardamas: ‘Tai kraujas sandoros, kurią Viešpats sudarė su jumis pagal visus šiuos žodžius’“ (*Iš 24, 7–8*). Ši išrinktosios tautos su Dievu sandora yra Naujosios Sandoros, kurią Jėzus sudarė Paskutinės vakarienes kambaryje, įvaizdis.

Šiandien girdime Jėzaus žodžius: „Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys šią duoną – gyvens per amžius. Duona, kurią aš duosiu yra mano kūnas už pasaulio gyvybę“. Šiais žodžiais Jėzus iš anksto rengia savo tautą įvykiui, kai duona bus paversta jo kūnu ir vynas – jo krauju. Jis iš anksto visus kviečia valgyti šią nepaprastą duoną ir gerti šį nepaprastą vyną. Aukodamas savo kūną ir kraują Jėzus sudaro Naująją Sandorą, atveriančią žmonėms galimybę su juo vienytis. Apie šią sandorą Paulius rašo: „Aš tai gavau iš Viešpaties ir tai perdaviau jums, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią turėjo būti išduotas, paėmė duoną ir, sukalbėjęs padėkos maldą, sulaužė ir tarė: ‘Tai yra mano kūnas, kuris už jus duodamas. Tai darykite mano atminimui’. Taip pat po vakarienes jis paėmė taurę ir tarė: ‘Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujuje. Kiek kartų gersite, darykite tai mano atminimui’“ (*1 Kor 11, 23–25*). Tokiais trumpais, bet įspūdingais žodžiais Paulius aprašo Eucharistinės aukos įsteigimą. Ši auka bus Naujosios Sandoros šerdis. Mums tai yra pastovus kvietimas dalyvauti šioje nuolat besitęsiančioje aukoje.

Kai Kristus pirmą kartą prabilo apie savo Kūno valgymą, dauguma žydų nuo jo pasitraukė. Jėzaus kalba apie jo kūno valgymą jiems buvo nesuprantama. Panašiai yra mūsų dienomis. Eucharistija – tai tikėjimo slėpinys, reikalaujantis ypatingo tikėjimo. Suskaičiavę, kiek Lietuvos tikinčiųjų artinasi prie Dievo stalo, gautume liūdną statistiką. Kas

kliudo tikintiesiems priimti šv. Komuniją? Pirmoji ir esminė priežastis – silpnas tikėjimas. Nekalbame apie tuos, kurie tikėjimą visai prarado, kurie jau šliejasi prie Bažnyčios priešų; kalbame apie tuos, kurie dar išlaiko šiojį ryšį su Bažnyčia. Vis dėlto jie nepajėgia peržengti savo vidutinybės ir neatsiliepia į Viešpaties kvietimą žengti visiškos vienybės su savo Viešpačiu keliu.

Šiandien mes girdime Viešpaties žodžius: „Mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame“. Sakydamas tuos žodžius Jėzus žinojo, kad jie žmonėms bus sunkiai suvokiami. Bet jis pats pasilieka tarp mūsų, kad mus iškeltų aukščiau nei žmogiškojo suvokimo galimybės, kad padėtų peržengti įgimto proto ribotumą, kad savo malone padėtų įsijungti į Naujosios Sandoros bendriją.

Šiandien noriu jūsų klausti, kodėl dalyvaudami Eucharistinėje aukoje liekate tik stebėtojai? Ar niekad negirdėjote Viešpaties žodžių: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!“ (Mt 11, 28). Ar netikite, kad tai jūsų Dievo žodžiai? Kodėl nepasitikite, kodėl vengiate savo didžiausio geradarijo? Sakykite, mieli žmonės, ar pažįstate žmogų, kuriam būtų nereikalinga dvasinė pagalba. Vaikui, jaunuoliui, subrendusiam žmogui, seneliui – visiems jos reikia. Mūsų Viešpats yra pasiryžęs padėti visiems. Gyvenime matome daugybę pavyzdžių, kai silpnas ir menkas žmogus pasiekia šventumo aukštumas. Kartais vieningas susitikimas su Kristumi Eucharistijoje gali lemtingai pakeisti žmogaus likimą.

Šiandien visi pasvarstykime, kaip labai reikalinga eucharistinė draugystė mūsų jaunimui. Garsusis jaunimo auklėtojas kunigas Jonas Boskas, gyvenimui parengęs tūkstančius apleistų našlaičių, ypač rūpinosi savo auklėtinių religine praktika. Jo Turino mieste įsteigtų namų garsas skambėjo po visą pasaulį. Kunigą Boską dažnai lankydavo įvairūs socialine veikla užsiimantys žmonės. Kartą jį aplankė aukštas Anglijos valdžios pareigūnas, norėdamas iš arčiau susipažinti su kunigo Bosko prieglauda. Apžiūrėjęs įvairias patalpas – dirbtuves, valgomojus, miegamuosius, jis paklausė kunigą, kokia yra svarbiausia jo pedagogikos taisyklė. Tada kunigas jį nuvedė prie koplyčios durų ir, jas pravėręs, parodė altorių, klausyklas, sakydamas: „Išpažintis ir šv. Komunija – štai mano pedagogikos pagrindai. Klausykla ir altorius...“ O, kad dažniau visi apie tai pagalvotume. Šiandien Bažnyčia, tėvai, pedagogai turėtų iš naujo atrasti klausyklą ir altorių, kad galėtų beidėjiškai visuomenei sugrąžinti tvirtą gyvenimo pagrindą, paremtą bendravimu su Jėzumi.

Pasaulio šeimų susitikimas Valensijoje

Liepos 1–9 d. Valensijoje vykusio V pasaulio šeimų susitikimo pirmoji dalis vadinta Tarptautine šeimų švente. Prieš atvykstant popiežiui Benediktui XVI vyko teologinis pastoracinis kongresas; lygiagrečiai surengti dar du kongresai: vienas skirtas jaunimui, kitas – pagyvensiems žmonėms. Šventės metu veikė parodos, vaikų miestelis. Šiuose renginiuose dalyvavo apie 9 tūkst. žmonių, 54 proc. sudarė dalyviai iš Ispanijos. Teologiniame pastoraciniame kongrese „Tikėjimo perdavimas šeimoje“ dalyvavo apie 4 tūkst. žmonių, jaunimo ir pagyvenusiųjų kongresuose – po 500. Šeimų susitikimo nuotaiką užtemdė liepos 3 d. Valensijos metro įvykusi katastrofa, kurioje žuvo 42 žmonės, buvo dešimtys sužeistų. Mieste tris dienas paskelbtas gedulas, daugelis planuotų renginių atšaukta. Daugelyje bažnyčių vyko gedulinės Mišios bei pamaldos už aukų šeimas.

Tarptautiniame teologiniame pastoraciniame kongrese dalyvavo bažnyčios dignitoriai (daugiau kaip trisdešimt kardinolų), bažnytinių judėjimų įkūrėjai, politikai, mokslininkai iš daugelio pasaulio šalių. Įvadinį pranešimą skaitė Bolonijos arkivyskupas kardinolas Carlo Caffarra. Pasak hierarcho, ypatingą grėsmę šeimai regimai signalizavo sausio mėnesį Europos Parlamente priimta rezoliucija, raginanti ES nares teisiškai sulyginti santuoką, laisvasias sąjungas ir tos pačios lyties asmenų sąjungas. Pasak kardinolo, dėl santuokos nuvertinimo naikinamas jaunosios kartos auklėjimo pamatas ir griaujami Vakarų civilizacijos pamatai. Kardinolas Stanislawas Dziwiszas kalbėjo apie Joną Paulių II – šeimos ir gyvybės popiežių. Toledo arkivyskupas kardinolas Antonio Canizares Llovera pabrėžė, kad „tikėjimo krizė yra šeimos krizės padarinys“. Pasak jo, neperteikus tikėjimo vaikams, vėliau būna sunku užpildyti tą tuštumą. Kardinolas taip pat sakė, kad šeimos krizė yra susijusi su šiuolaikinės kultūros reliatyvizmu ir „tiesos krize“. Įvairių žemynų atstovai kalbėjo apie savo šalių šeimos specifiką. Vyskupas Hilary Okeke iš Nigerijos teigė, kad Afrikoje tebėra puoselėjamos tradicinės šeimos vertybės, šeimos modelis labai artimas Bažnyčios mokymui. Prelegentų pranešimus papildė įvairių šalių šeimų liudijimai.

Benediktas XVI Pasaulio šeimų susitikime

Pasaulio šeimų susitikimą vainikavo renginiai su Šventuoju Tėvu. Liepos 8 d., šeštadienį, popiežius dalyvavo maldos budėjime drauge su beveik milijonu tikinčiųjų. Liepos 9 d. iškilmingu Eucharistijos šventimu buvo užbaigtas nuo liepos 1 d. vykęs kongresas. Tai pagrindiniai popiežiaus vizito Ispanijoje momentai. Be to, per 26 valandas trukusį vizitą Šventasis Tėvas susitiko su ispanų vyskupais, seminaristais, karališkąja pora ir premjeru Jose Luisu Zapatero. Vizito metu savo viešose kalbose popiežius ne kartą kritikavo Ispanijoje įteisintas homo-

seksualų santuokas ir „greitų skyrybų“ įstatymus. Benediktas XVI taip pat meldėsi už liepos 3 d. įvykusios katastrofos aukas.

Popiežiaus vizitas Ispanijoje

Atvykusį į Valensijos oro uostą Šventąjį Tėvą pasitiko Ispanijos karalius Juanas Carlosas, karalienė Sofija, Ispanijos episkopatas, premjeras Jose Luisas Zapatero su žmona, kiti valdžios pareigūnai ir tūkstančiai maldininkų su geltonomis kepuraitėmis ir Pasaulio šeimų susitikimo emblemomis. Šventasis Tėvas, sveikindamas susirinkusiuosius, išreiškė savo solidarumą su arkivyskupija, besivienijančia su artimųjų gedinčių šeimų skausmu. Savo sveikinimo kalboje oro uoste popiežius pabrėžė, kad vyro ir moters santuoka grindžiama šeima turi nepamainomą reikšmę Bažnyčiai ir visuomenei. Pasak jo, Bažnyčia niekuomet nesiliaus skelbti ir puoselėti santuokos ir šeimos vertę.

Ispanijos karalius Juanas Carlosas išreiškė dėkingumą už tai, kad Ispanija yra tarp pirmųjų popiežiaus lankomų šalių. Jis taip pat prisiminė penkis kartus aplankiusį Ispaniją popiežių Joną Paulių II, „nenuilstantį kilniausių dalykų gynėją ir tikrą Ispanijos bičiulį“. Karalius taip pat priminė, kad popiežius atvyko į Ispaniją tais metais, kai minimos šv. Pranciškaus Ksaverio gimimo 500-osios metinės. Pasak karaliaus, šis puikus Ispanijos sūnus buvo „pilnas pagarbos ir meilės kitų rasių, religijų ir kultūrų žmonėms“.

Kelyje iš oro uosto Šventąjį Tėvą lydėjo karalius Juanas Carlosas su karaliene Sofija, Asturijos kunigaikštis Filipas su kunigaikštiete Leticija, premjeras Jose L. Zapatero.

Kelyje iš oro uosto į katedrą Šventąjį Tėvą sveikino tūkstančiai tikinčiųjų. Skambėjo dvidešimtis varpinių varpai.

Po sveikinimo ceremonijos popiežius vyko į Valensijos katedrą ir Apleistųjų Dievo Motinos baziliką. Pa-

keliui Šventasis Tėvas sustojo metro stotelėje „Jesus“, kur liepos 3 d. katastrofoje žuvo 42 žmonės. Toje vietoje Benediktas XVI išlipo iš papamobilio, padėjo baltų rožių vainiką ir pasimeldė už mirusiuosius.

Laiškas Ispanijos vyskupams

Katedros prieigose buvo sukompnuotas gėlių kilimas iš tūkstančių gvazdikų ir leukonijų. Įėjęs į katedrą popiežius valandėlę vienas meldėsi priešais Švenčiausiąjį Sakramentą, po to perėjo į Šventosios Taurės koplyčią. Istoriniai tyrimai patvirtina, kad garbingas indas kilęs iš Romos ir naudotas popiežių liturgijoje. Po trumpos maldos popiežius pasirašė Ispanijos vyskupams skirtą laišką, buvo apsikeista dovanomis. Popiežiaus vizito katedroje metu renesansiniais instrumentais buvo atliekama senovinė muzika.

Savo laiške Ispanijos vyskupams popiežius ragino palaikyti gyvasingumą „tos dvasios, kuri lydėjo ispanus per visą jų istoriją“. Nurodydamas greitai plintančią sekuliarizaciją, „dažnai paliečiančią net krikščioniškųjų bendruomenių vidinį gyvenimą“, popiežius išreiškė dėkingumą vyskupams už jų pastoracines pastangas norint įveikti tuos reiškinius. Popiežius pritarė Ispanijos vyskupams, kurie, siekdami atgaivinti krikščioniškąjį ispanų gyvenimą, savo pastoracinio plano pagrindine tema pasirinko Eucharistiją. Šventojo Tėvo laiške episkopatas taip pat raginamas palaikyti ir stiprinti broliškąją vienybę ir bendrystę.

Išėjęs iš katedros Benediktas XVI aplankė greta esančią barokinę Apleistųjų Dievo Motinos (*Virgen de los Desamparados*) baziliką. Popiežius meldėsi už pirmadienio katastrofos aukas, po to regimai susijaudinęs priėjo prie aukų šeimos narių ir su jais kalbėjosi.

Po to Šventasis Tėvas Dievo Motinos aikštėje (*Plaza de la Virgen*) vadovavo Viešpaties angelo maldai. Jis taip pat sveikino seminaristus ir

jų šeimos narius, ragindamas puoselėti bei stiprinti pasaulimą ir sekėti apaštalais, kurie nedvejodami sekė Jėzų. Šventasis Tėvas pabrėžė, kad tėvų meilė, atsidavimas ir ištikimybė, taip pat šeimoje vyraujanti santarvė leidžia geriau išgirsti Dievo kvietimą ir priimti pasaulimo dovaną. Baigdamas Benediktas XVI sukalbėjo maldą Dievo Motinai katalonų dialektu, tuo sukeldamas susirinkusiųjų entuziazmą.

Susitikimai su karaliumi ir premjeru

Pagal diplomatinį protokolą popiežiaus vizito metu šeštadienį *Generalitat* rūmuose susitinka su karališkąja Ispanijos pora. Vėliau Benediktas XVI vyskupų rezidencijoje priėmė Ispanijos premjerą Jose Luisą Zapatero ir vicepremierę Teresą Fernandezą de la Vegą. Mandagumo vizitai buvo iškalbingi taip pat savo trukme. Su socialistu premjeru Zapatero pokalbis truko 10 minučių, o su tvirtų katalikiškų ištikinimų karaliumi Juanu Carlosu I ir jo artimaisiais – 40 minučių. Šie susitikimai vyko už uždarytų durų. Pasak Ispanijos televizijos pranešimo, dešimtį minučių trukęs pokalbis su premjeru Jose Luisu Zapatero „vyko draugiškoje ir mandagioje“ atmosferoje. Kalbėtasi apie šeimos problemas, taiką pasaulyje, Europos reikalus ir afriekiečių migraciją. Popiežius ragino pastarąją problemą spręsti laikantis teisingumo.

Benediktas XVI šeštadienio maldos budėjime

„Šeima yra privilegijuota vieta, kur kiekvienas gali mokytis dovanoti ir priimti meilę“, – sakė Šventasis Tėvas liepos 8 d. į vakarinę maldos budėjimą susirinkusiems tikintiesiems. Pasak popiežiaus, šeimos reikšmė didžiulė įgyvendinant krikščioniškąjį pasaulimą ir ji yra visuomenės vertybė. Dvi valandas trukęs maldos budėjimas vyko Valensijos mokslo ir meno miestelyje. Susitikimo su popiežiumi pradžioje simfoninis orkestras ir choras atliko Haendelio *Alleluja*. Prie popie-

žiaus altoriaus stovėjo Neokatechumeninio kelio įkūrėjo Kiko Argüello tapyta Šventosios Šeimos ikona, nuo 1997 m. lydinti Pasaulio šeimų susitikimų šventės. Budėjimas pradėtas šeimų iš Gabono, Filipinų, Vokietijos ir Australijos liudijimais. Etnografiniais drabužiais vilkinčių jaunuolių procesija padėjo prie ikonos gėlių ir pasveikino Šventąjį Tėvą. Popiežių taip pat pasveikino Popiežiškosios šeimos tarybos pirmininkas kardinolas Alfonso Lopezas Trujillo.

Po to liudijimais dalijosi įvairaus amžiaus šeimos. Samanavičių šeima iš Vilniaus pasakojo apie gyvenimą, užimtą darbu ir vaikų auklėjimu šalyje, patyrusioje persekiojimus ir melagingą ideologiją. Šeima iš Indijos kalbėjo apie kenksmingą žiniasklaidos įtaką, peršančią nepalankią šeimai ideologiją. Šeima iš Kongo pabrėžė šeimos židinio, „ramybės ir atokvėpio vietas“, reikšmę konfliktų varginamame kontinente. Italų šeima liudijo, kad šeima gali išlaikyti vienybę net išgyvenusi skausmingą vienintelio vaiko netektį. Didžiausią santuokos stažą turinčios šeimos iš Venesuelos, Australijos, Prancūzijos ir Italijos kalbėjo apie „brandžios meilės ir brandaus tikėjimo“ išlaikymą per visą gyvenimą labai įvairiomis, dažnai dramatiškomis aplinkybėmis. Savo patirtimi dalijosi italų aktorius Lino Bonfi, daug metų vaidinantis taip pat Ispanijoje populiariame televizijos seriale „Namų gydytojas“.

Popiežius Benediktas XVI kalbėjo apie meilės pašaukimą kaip pamatinį žmogaus, sukurto pagal Dievo, kuris yra meilė, paveikslą, pašaukimą. Benediktas XVI priminė Jono Pauliaus II žodžius: „Žmogus atspindi Dievą net tiek vienatvės, kiek bendrystės aktu“. Pasak Šventojo Tėvo, pamatiniai šeimos uždaviniai yra tikėjimo ir meilės perdavimas, taip pat laisvų ir atsakingų asmenų ugdymas. Popiežius ypač sutelkė dėmesį į tikėjimo perteikimo užduotį, nurodydamas, kad toks buvo Pasaulio šeimų susitikimo devizas. Jis ypač pabrėžė kasdienio gyvenimo liudijimo reikšmę. Pasak popiežiaus, šeima, kaip tarpinė institucija tarp individo ir visuomenės, reikalinga bažnytinės bendruomenės paramos. Benediktas XVI atkreipė valdžios institucijų ir įstatymų leidėjų dėmesį į šeimos laiduojamą visuomeninį gėrį. Popiežius taip pat pabrėžė kelias kartas vienijančios šeimos reikšmę. Popiežiui baigus kalbėti nuaidėjo audringi susirinkusiųjų aplodismentai. Susitikimą paįvairino meninė programa, kurioje, be kita ko, pasirodė Brazilijos, Ispanijos ir Taivano baleto šokėjai. Susirinkusiems koncertavo dainininkė Monserrat Caballe. Vakaraž užbaigė išpūdingi fejerverkai.

Eucharistija Pasaulio šeimų susitikime

Kulminacinis popiežiaus kelionės momentas buvo sekmadienio Eucharistija, užbaigusi V pasaulio šeimų susitikimą. Eucharistijoje dalyvavo apie pusantrą milijono tikinčiųjų. Eucharistiją drauge su popiežiumi koncertavo daugiau kaip penkiasdešimt kardinolų, 450 vyskupų ir apie 3000 kunigų. Šv. Mišių metu giedojo choras, sudarytas iš Valensijos šeimų. Benediktas XVI homilijoje sakė, kad šeima yra ne vien žmogiškoji, bet drauge dieviškoji tikrovė. Pasak popiežiaus, tikėjimo perdavimas nėra vien kultūrinis paveldas, tai „nuolatinis šaukiančio Dievo malonės veikimas“. Mišių pabaigoje popiežius paskelbė, kad kitas Pasaulio šeimų susitikimas įvyks 2009 metais Meksikoje.

Tarp dalyvavusių Eucharistijoje šeimų buvo ir Ispanijos karališkoji pora. Kvietimą dalyvauti iškilmėse atšaukė Ispanijos premjeras Jose Luisas Zapatero. Beje, Vatikano spaudos salės direktorius Joaquinus Navarro Valisas komentavo Ispanijos premjero nedalyvavimą taip: „Tokio gesto Jonui Pauliui II neparodė nei Danielis Ortega Nikaragvoje, nei Wojciechas Jaruzelskis Lenkijoje, nei Fidelis Castro Kuboje“.

Po maldos Marijai Šventasis Tėvas suteikė apaštališkąjį palaiminimą ir įvairiomis kalbomis pasveikino tikinčiuosius.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2006, „Bažnyčios žinios“